

ZAPISNIK

VI. skupne seje odbornikov mestnega zbora in
zbora proizvajalcev Mestnega ljudskega odbora
za glavno mesto Ljubljana
dne 10. in 11. aprila 1953

ZAPISNIK

VI. skupne seje odbornikov mestnega zbora in zbora proizvajalcev Mestnega ljudskega odbora za glavno mesto Ljubljana, ki je bila v petek, 10. aprila 1953 od 16. do 22. ure, in v soboto, 11. aprila 1953 od 8.30 do 13.30 v sejni dvorani Mestnega ljudskega odbora v Ljubljani, Mestni trg 1.

Predsednik MLO Avšič Jaka začne sejo odbornikov mestnega zbora in zbora proizvajalcev Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane, ki je bila sklicana na podlagi 89. člena Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin.

Zapisnik seje vodi namesto odsotnega tajnika Mestnega ljudskega odbora **Peternel Franc**, načelnik tajništva za prosveto in kulturo.

Predsedujoči predlaga za overitelja zapisnika ljudska odbornika **Brezar Stano** in **Kolencā Alojza**. Soglasno sprejeto!

Seja je sklepčna, ker je od 70 odbornikov mestnega zbora prisotnih 58, od 46 odbornikov zbora proizvajalcev pa 38.

Izostanek so opravičili: dr. **Bebler Damjana**, **Kavčič Jože**, **Klanjšek Jože**, **Kreutzer Pavel**, **Kristan Ivan**, dr. **Marvin-Zadnik Zvezda**, **Škrjanc Ivan**, **Sušteršič Jože**, **Vršnik Lojze**, **Baggia Franc**, **Brezovec Jože**, **Sterbenk Miro** in **Vipotnik Albin**.

Izostanka predhodno niso opravičili: **Keber Jože**, **Krajger Olga**, **Pokovec Franc**, **Delač Ivan**, **Jerneje Lojze**, **Krafogel Anton** in **Rotar Ludvik**.

Zapisnik V. skupne seje odbornikov mestnega zbora in zbora proizvajalcev MLO v Ljubljani z dne 5. marca 1953 prečita **Peternel Franc**.

K zapisniku ni bilo nobene pripombe in je bil soglasno sprejet.

Predsednik MLO pojasni, da je bil v vabilih navedeni dnevni red sestavljen v skladu s predpisi zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin, zaradi česar je predvideno, da bi se po končani skupni seji oba zbora sestala na ločenih sejah, kjer bi sklepala o določenih vprašanjih. Možno pa je tudi, da zbor proizvajalcev in mestni zbor sklepata, da se razprava in sklepanje o teh vprašanjih vključi v dnevni red skupne seje. Zato bi bilo potrebno najprej odločiti, ali je smotno, da se po obrazložitvi, ki jo bo podal podpredsednik MLO tov. **Krese Leopold**, o predlogih družbenega plana, proračuna, zaključnega računa itd., tudi razpravlja in glasuje na skupni seji obeh zborov.

Predsednik dá predlog v razpravo.

Vetrih Franjo:

Glede na predloženi dnevni red v vabilih predlagam, da se razprava in sklepanje o teh vprašanjih vključi v dnevni red skupne seje, glasuje pa ločeno.

Predsednik dá predlog odbornika Vetriha Franja na glasovanje.
Soglasno sprejeto!

Predsednik predlaga nato naslednji

dnevni red:

1. Razprava in sklepanje o predlogu družbenega plana MLO Ljubljana za leto 1953.

2. Razprava in sklepanje o predlogu proračuna MLO Ljubljana za leto 1953.

3. Razprava in sklepanje o predlogu zaključnega računa MLO Ljubljana za leto 1951.

4. Sklepanje o predlogu odločbe o proglasitvi proračunske ustanove »Turistični urad«, Ljubljana, za gospodarsko ustanovo s samostojnim finansiranjem.

5. Sklepanje o predlogih komisije za volitve in imenovanja.

Predsednik pojasni, da odpade v vabilih označena 4. točka dnevnega reda: Sklepanje o predlogih odločb o razlastitvi ter se bo o tem razpravljalo na prihodnji seji, ker mora o predlogih še razpravljati Svet za komunalne zadeve.

Predlog dnevnega reda daje na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

1. RAZPRAVA IN SKLEPANJE O PREDLOGU DRUŽBENEGA PLANA MESTA LJUBLJANE ZA LETO 1953.

2. RAZPRAVA IN SKLEPANJE O PREDLOGU PRORAČUNA MLO LJUBLJANA ZA LETO 1953.

Predlog družbenega plana in predlog proračuna MLO za leto 1953 obrazloži predsednik Sveta za gospodarstvo MLO

Krese Leopold:

Tovariši in tovarišice!

Družbeni plan našega mesta za leto 1953 prihaja sicer z malo zakasnitvijo. Vendar je bilo to nujno, ker je moral iti skozi široko diskusijo razčiščevanja prenekaterih vprašanj tako v vertikalni kakor horizontalni liniji, ker le tako se bo moglo izogniti večjim motnjam v teku izvajanja le-tega v življenje. Pri izdelavi predloga so sodelovala skoraj vsa naša podjetja. Bilo je preko dvajset širših kon-

ferenc po strokah, poleg tega veliko število razprav v samih podjetjih, na katerih so sodelovali tudi člani zbora proizvajalcev. Vršili sta se tudi dve konferenci odbornikov zbora proizvajalcev. Razen tega se je razpravljalo o družbenem planu na vseh zborih volivcev, na katerih je sodelovalo ca. 8000 volivcev. Iz zborov volivcev je bilo poslanih 175 pripomb in predlogov, v glavnem o komunalnih, prosvetnih in stanovanjskih zadevah. Prav tako se je razpravljalo o razpisu posojila za gradnjo stanovanj in šol. Volivci so bili soglasni s predlogom za razpis posojila. S tako široko diskusijo v predpripravi družbenega plana smo ne samo razčistili razne nejasnosti, oziroma preprečili nesorazmerje med podjetji iste stroke, temveč smo ustvarili vse pogoje, da se predloženi plan tudi realno ustvari, ker imamo tako v naših kolektivih in zborih proizvajalcev zavestne borce za realizacijo gospodarskega načrta.

Preden preidem na razlago predloženega plana, dajem kratko poročilo o realizaciji družbenega plana za leto 1952.

Nikakega namena nimam negirati slabosti, ki so še v našem gospodarstvu, kajti mi gradimo nov, naprednejši družbeno-ekonomski sistem iz primitivnih in zaostalih razmer, pa so tako nekateri nedostatki razumljivi in opravičljivi. Tem manj je moj namen opravičevati slabosti in nepravilnosti v gospodarskih podjetjih, ki pa izhajajo iz subjektivnih vzrokov, o katerih bo govora kasneje. Vendar moramo ugotoviti, da so rezultati izvršitve lanskega plana ponovno potrdilo pravilne poti našega družbenopolitičnega razvoja v celoti, novega gospodarskega sistema — sistema produkcijskih odnosov pa še prav posebej. Kljub še nekaterim slabostim v delavskem upravljanju, za katere pa ni krivo v največ primerih delavstvo, temveč ostanki administrativnega upravljanja, se moramo prav decentralizaciji in delavski samoupravi zahvaliti za dosežene rezultate, ki niso majhni, zlasti če upoštevamo težave v celotnem našem gospodarstvu, povzročene z lansko sušo, katere bi s centralizirano upravo premagovali z mnogo večjimi težavami. Nasprotno, uspehi bi bili še mnogo večji, če bi še smejeje odpravljali birokratske metode in z več zaupanja prenašali kompetence na neposredne upravjalce. Z odpravo raznih administrativnih mer v našem gospodarstvu, kakor so n. pr. diktiranje cen, najemnin, regresiranje izvoznikom in podobno, bi dosegli mnogo realnejše in stabilnejše odnose na domačem kakor na tujem trgu in povečali pritisk na zboljšanje kvalitete izdelkov.

Družbeni brutoprodukt za celotno gospodarstvo MLO je bil za leto 1952 planiran v višini 14,941 milijonov dinarjev, realizacija pa znaša 16,635 milijonov dinarjev, to je 111,3%. Družbeni brutoprodukt je bil torej presežen za 1,694 milijonov dinarjev.

Po posameznih panogah našega gospodarstva je bila realizacija družbenega brutoprodukta naslednja:

industrija	110,5%
kmetijstvo	100 %
gradbeništvo	134,5%
promet	94,6%
trgovina	176,4%
turizem	96,5%
obrt	108,4%

Plana družbenega brutoprodukta ni doseglo 59 podjetij, od tega:

- 18 industrijskih,
- 7 prometnih,
- 12 obrtnih,
- 5 trgovskih,
- 17 gostinskih (od 32 podjetij).

Med industrijskimi podjetji, ki so dosegla najnižjo realizacijo plana, so:

Modna konfekcija	50%
Tribuna	58%
Tovarna pisalnih strojev	59%
Mestne opekarne	65%
Lek	79%

Od trgovskih podjetij:

Hranila	59%
»Mleko«	87%

Od gostinskih podjetij ni doseglo plana več kot polovica podjetij, najnižjo realizacijo pa sta dosegla:

»Planica«	57%
»Krim«	63%

Po elementih družbenega plana brutoprodukta je bila realizacija naslednja:

Amortizacija je bila planirana v višini 2,083 milijonov dinarjev, realizirana pa v višini 2,339 milijonov dinarjev ali 112,3%. Realizacija amortizacije je ostala izpod plana le v industriji, in to za preko 46 milijonov dinarjev.

Plana amortizacije niso izpolnila predvsem tista podjetja, ki niso ustvarjala planiranega dohodka. Višina nedosežene amortizacije bi bila še znatno višja, v kolikor ne bi nekatera podjetja dosegla presežkov.

Posebno vprašanje za naša podjetja s tako zastarelo tehniko predstavlja amortizacijski sklad, v katerega so vplačala vsa industrijska podjetja skupaj 800 milijonov dinarjev, od tega pa je podjetjem ostalo le 370 milijonov dinarjev ali 40%, 430 milijonov pa so morala odvesti v republiški oziroma zvezni amortizacijski sklad. To vprašanje

je toliko važnejše predvsem za tista podjetja, ki imajo možnosti proizvajati za inozemski trg, pa zaradi zastarelosti strojnih naprav in ostale opreme ne morejo proizvajati niti zadostnih količin, niti doseči konkurenčne cene. Če bi ves amortizacijski sklad ostal na razpolago podjetjem kakor normalno, bi ta komaj zadostoval za redno vzdrževanje, kaj šele da bi se iz teh sredstev lahko vršile nove investicije.

Skupna kvota in delitev amortizacije je bila za vsako podjetje posebej predpisana s strani Sveta za industrijo. Ker se je vprašanje amortizacije reševalo predvsem z vidika, kako doseči globalno kvoto, so zlasti nekatera podjetja, predvsem tista, kjer so strojne naprave izredno zastarele in iztrošene, bila težko prizadeta, z njimi pa celotno gospodarstvo Mestnega ljudskega odbora. Taki izredno kritični primeri so bili:

»Saturnus«, ki je moral vplačati 31 milij. din amortizacije, koristiti pa je smel le 7,7 milij. din. Podjetje bi lahko podvojilo proizvodnjo izvoznih artiklov, če bi lahko obnovilo strojne naprave. »Utensilia« je morala vpračati 18 milij. din, koristiti pa je smela le 5 milij. din, »Unitas« je vplačal 6 milij. din, koristiti pa je smel le 1,6 milij. din, »Tela« je vplačala 10 milij. din, smela pa je izkoristiti le 3,6 milij. din, »Zmaj« je vplačal 3 milij. din, smel koristiti 1 milij. din, »Teol« je vplačal 7 milij. din, smel koristiti 2,5 milij. din, Tovarna kleja je vplačala 31 milij. din, smela koristiti 14 milij. din, »Ilirija« je vplačala 7 milij. din, smela koristiti 2,5 milij. din, Mestne cementnine so vplačale 1,8 milij. din, koristiti pa so smele 538.000 din, Tovarna zamaškov je vplačala 9 milij. din, smela koristiti 1 milij. din, »Pletenina« je vplačala 15 milij. din, smela koristiti 5,5 milij. din, Tobačna tovarna je vplačala 90 milij. din, smela koristiti 18,5 milij. din, čeprav je od tovrstnih tovarn v državi najslabše opremljena.

Iz navedenega sledi, da je predpis in vplačevanje amortizacije vse doslej v glavnem le obremenitev. Če so morala podjetja pretežni del vplačane amortizacije odvajati v druge sklade, to se pravi, da jih niso smela uporabljati za nujne potrebe podjetja samega, lahko trdimo, da amortizacija praktično ni predstavljala drugega kot novo obliko akumulacije. Glede na obstoječe stanje v naših industrijskih podjetjih je vprašanje amortizacije v prihodnje treba rešiti tako, da bo prvenstveno služila svojemu namenu, to je za obnovo in za kapitalne re-monte podjetja.

Narodni dohodek je bil planiran v višini 12.857 milij. din, realiziran pa v višini 14.295 milij. din ali 111,2%. Presežek narodnega dohodka znaša 1438 milij. din, od tega odpade na industrijo skoraj 1 milijarda din. Po sektorjih lastništva je bil narodni dohodek realiziran takole:

državni sektor	112,2%	(presežek 1386 milij. din)
zadružni sektor	128,6%	(presežek 53 milij. din)
privatni sektor	100%	

Po panogah gospodarstva je realizacija naslednja:

industrija	112,6%
kmetijstvo	100 %
gradbeništvo	136,2%
promet	76,6%
trgovina	176,8%
turizem in gostinstvo	96,2%
obrt	108,2%

Potrošni sklad za celotno gospodarstvo MLO je bil planiran v višini 4008 milij. din, realizacija pa znaša 4186 milij. din ali 104,4%. Realizirani potrošni sklad je torej nasproti planiranemu prekoračen za 178 milij. din. Realizacija potrošnega sklada po sektorjih lastništva je znašala:

državni sektor	105,3%
zadružni sektor	103,5%
privatni sektor	101,8%

Realizacija potrošnega sklada po panogah gospodarstva je naslednja:

industrija	98,7%
kmetijstvo	100 %
gradbeništvo	119,5%
promet	104,8%
trgovina	113,4%
gostinstvo	100,2%
obrt	104,4%

Zanimivo je, da so vse panoge gospodarstva presegle planirani potrošni sklad z izjemo industrije, ki je ostala izpod plana, čeprav je najmočnejša panoga našega gospodarstva, saj ustvarja 58% celotne vrednosti narodnega dohodka.

Analiza je pokazala, da 46 industrijskih podjetij (od 81) ni doseglo potrošnega sklada, istočasno pa je 34 podjetij (od istih 46) izplačalo presežne plače. Iz navedenega izhaja, da je bil potrošni sklad v industriji nerealno planiran, oziroma da se prav v tem primeru kažejo očitne posledice administrativnega planiranja, saj je bila višina planiranega potrošnega sklada določena od Sveta za industrijo LRS oziroma glavnih direktij.

V letu 1952 je bilo tudi 11 takih podjetij (Unitas, Lek, Ilirija, Vinocet, TOS, Planica-šport, Meprom, Jugotehnika, Hrana, Trgovina državnih posestev, Bellevue), ki niso dosegla planiranega dohodka in so morala izplačevati le minimalne plače.

Nekatera od teh podjetij so prišla v finančne težave zaradi previsoko določene stopnje akumulacije (Lek, Ilirija, Meprom), nekatera pa tudi zaradi slabega gospodarjenja.

V zadnjem času se še močneje kot v letu 1952 uveljavlja tendenca dviganja plačnega fonda. Ako je to rezultat večje storilnosti, je tak korak vsekakor opravičljiv in vzpodbuden, kajti v tem primeru bi se tudi na tržišču pojavil ekonomski faktor s tendenco zniževanja prodajnih cen. Kakor hitro pa so višje plače posledica monopolnega položaja ali administrativnih privilegijev (regresi faktorjev), gre tako zvišanje na račun potrošnikov in je taka tendenca dvakrat škodljiva, prvič, ker to ne vzpodbuja k večji storilnosti, drugič, ker se ta povečana količina denarja pojavlja na tržišču ob isti količini blaga. Tako nastopi preplačevanje kmetijskih pridelkov in s tem se znižuje življenjski standard zlasti onim, ki nimajo takega položaja, da bi lahko dvigali plače. Kajti standard zavisi ne od količine denarja, temveč od količine blaga, proizvedenega doma. Ta tendenca je tudi danes pri sestavi tarifnih pravilnikov zlasti močna v nekaterih komunalnih in trgovskih podjetjih. Proti tem pojavom se ni mogoče uspešno boriti z administrativnimi merami, kakor nekateri mislijo, temveč z odpravljanjem vzrokov, t. j. borbo proti monopolu, kar pomeni, ustanavljati nova podjetja ter odpraviti še poslednje administrativne mere, ki dajejo nekaterim podjetjem določene privilegije.

V celoti vzeto je v našem gospodarstvu presežek plač nižji od republiškega povprečja, vendar če analiziramo posamezne primere, najdemo vrsto grobih nepravilnosti in celo kriminal (n. pr. v Mestni klavnici, kjer so nakupovalci ponarejali dobavnice in poleg tega prejemali visoke nagrade).

V letu 1952 je bilo od 514 podjetij 96 takšnih, ki so dosegla in izplačala presežek plač, in sicer:

19 industrijskih	85,685.000 din
59 trgovskih	60,720.000 din
7 gostinskih	4,847.000 din
4 gradbena	23,929.000 din
1 prometno	750.000 din
7 obrtnih	7,660.000 din

Skupaj . . . 183,589.000 din

Na izplačane presežne plače so podjetja izplačala 200,095.000 din prometnega davka.

Povprečni presežki plač, ki so bili izplačani v celotnem gospodarstvu MLO ali po posameznih gospodarskih panogah, so razmeroma nizki. Bistveno drugačna slika pa se nam kaže, če pogledamo te presežke po posameznih podjetjih. Najbolj izraziti so primeri v trgovini. Podjetje »Kurivoprodaja« je izplačalo na vsakega zaposlenega 30.900 din presežne plače, »Gosad« 30.400 din, »Odpad« 30.000 din, »Elektronabava« 28.700 din, »Gorjana« 7901 din, »Živila« 27.200 din, »Agrotehnika« 24.700 din,

»Galanterija« 24.800 din, »Manufaktura« 22.600 din in Graf. nab. zavod 19.100 din.

Zanimiv je primer DUR Radio Ljubljana, kjer je povpreček na eno zaposleno osebo znašal 19.400 din.

Primeri v industriji:

Tovarna testenin 27.456 din, Mehanično podjetje lesne proizvodnje 20.363 din, Triglavska tiskarna 19.400 din, Tiskarna »Ljudske pravice« 16.133 din (5.098.000 din).

Ljubljanske opekarne so na naslov presežnih plač izplačale 5.261.000 din (15.990 din), Pletenina 6.170.000 din (15.500 din), Tovarna kovinske galanterije 5.327.000 din (11.013 din) in Mestna klavnica 3.824.000 din (15.296 din).

Najvišji povprečki so bili izplačani v trgovini (12.006 din), najnižji pa v prometu (1143 din) in obrti (2363 din). Povpreček za celotno gospodarstvo znaša 5644 din.

Povprečne plače v gospodarstvu MLO Ljubljana so v letu 1952 znašale 7577 din. Najnižje plače smo imeli v kmetijstvu 5346 din in v obrti 6401 din, najvišje plače pa ima gradbeništvo 8276 din.

Vsi navedeni podatki izhajajo iz statističnih podatkov, ki pa ne zajemajo vseh drugih raznih izdatkov oz. dohodkov, ki so jih v posameznih podjetjih prejeli posamezniki, bodisi v obliki nagrad, v raznih naturalijah, v obliki plačevanja nagrad, za seje delavskega sveta in podobno. V kolikor bi razpolagali še s temi podatki, bi se zgoraj navedeni povprečki bistveno povečali.

Ko analiziramo višino potrošnega sklada, se nam postavlja vprašanje produktivnosti dela. V kolikor je bil potrošni sklad v preteklem letu presežen, je ta presežek upravičen samo v toliko, v kolikor smo dosegli tudi dvig produktivnosti. Analiza produktivnosti za preteklo leto pokaže, da znaša dvig produktivnosti povprečno na enega delavca 7%. V posameznih primerih pa je ta odstotek znatno večji. Tako je n. pr. v Kartonažni tovarni konec leta količinska proizvodnja na enega delavca večja za 14%. V podjetju »Ilirija« za 10%, v podjetju »Pletenina« celo za 15%, v podjetju »Saturnus« za 5%. Če primerjamo realizacijo družbenega brutoprodukta oz. potrošnega sklada z dvigom produktivnosti, potem ugotovljamo, da je v skupnem povprečju stanje zadovoljivo, saj je realizacija potrošnega sklada presežena le za 4,4%, medtem ko je produktivnost narasla za 7%. Seveda pa se nam pokaže zopet drugačna slika, če analiziramo posamezne primere, kjer je produktivnost celo padla, podjetje pa je kljub temu izplačevalo presežne plače.

V zvezi z ugotavljanjem produktivnosti je zanimivo razmerje med zaposlenimi produktivnimi delavci in ostalim neproduktivnim osebjem. Medtem ko je število produktivnih konec leta naraslo za 937, število neproduktivnega osebja pada, in sicer skupaj za 85. Iz tega vidimo, da je nastopila tendenca po znižanju neproduktivne delovne sile. Ta

primer nastopa v vseh panogah gospodarstva z izjemo trgovine. Iz gornjega izhaja, da se v proizvodnih panogah gospodarstva že kažejo pozitivne posledice novega gospodarskega sistema, seveda pa ta trditev še ne velja za trgovino, kjer na 100 produktivnih odpade še vedno 76,5 neproduktivnih, medtem ko znaša povpreček za celotno gospodarstvo na 100 produktivnih 34,5 neproduktivnih konec leta 1952 (v januarju 1952 je znašal še 36).

Višina akumulacije je bila za leto 1952 planirana z 8849 milijonov dinarjev, realizirana pa z 10.109 milijonov dinarjev ali 114,2%. Presežek akumulacije znaša 1260 milijonov dinarjev. Stopnja akumulacije je bila planirana z 220,7%, realizirana pa z 241,4%. Po sektorjih lastništva je znašala akumulacija: za državni sektor 114,6%, za združni sektor 168,5% in za privatni sektor 95,3%.

Po posameznih panogah gospodarstva je realizacija naslednja:

industrija	115,2%	(+ 942 milij.)
kmetijstvo	100 %	
gradbeništvo	151,7%	(+ 185 milij.)
promet	62,4%	(- 457 milij.)
trgovina	276,3%	(+ 541 milij.)
gostinstvo, turizem	93,9%	(- 15 milij.)
obrt	115,1%	(+ 65 milij.)

Realizacija družbenega brutoprodukta in narodnega dohodka je pokazala, da sta izpod plana ostala le promet in gostinstvo. Iz realizacije akumulacije pa ugotavljamo, da je najnižji odstotek dosežen v prometu, kjer imamo izpad 457 milij. din. Po strokah prometa je realizacija akumulacije znašala:

v železniškem prometu	54%
v cestnem prometu	118%
v poštnem prometu	89%

Glavni izpad akumulacije v prometu odpade na železniški promet, kjer je bila stopnja akumulacije in skladov znižana med letom od prvotnih 300% na 228%, oziroma konec leta celo na 120%.

V gostinstvu je bilo od planiranih 253 milij. din doseženih le 238 milij. din. Izpad 15 milij. din na akumulaciji je nastal zaradi ukinitve oz. prepovedi pobiranja taks na alkoholne pijače, ki jih je predpisal Mestni ljudski odbor. V nasprotnem primeru bi bila akumulacija v gostinstvu presežena za ca. 10 milij. din.

Zanimiva je tudi realizacija akumulacije v obrtništvu.

Medtem ko je akumulacija v državnem sektorju obrtništva presežena za 37,4%, v združnem za 74,4%, je v privatnem sektorju ostala izpod plana za 17 milijonov din ali za 6%. Akumulacija ni bila dosežena v prometnem davku in dohodnini. Od planiranega prometnega

davka v višini 65 milij. din je bilo realiziranih le 59 milij. din, od dohodnine pa le 55 milij. 266 tisoč din.

Sklad za prosto razpolaganje podjetij je bil za leto 1952 planiran v višini 321 milij. 694 tisoč din, realiziran pa s 320,735.000 din. Razlika v višini skoraj 1 milij. din gre na račun izpada v prometu.

Od realiziranega sklada so podjetja odstopila MLO 138 milij. din.

Realizacija proračuna za leto 1952

V zvezi z realizacijo družbenega plana za leto 1952 nas zanima tudi realizacija proračuna.

Proračun za leto 1952, ki ga je sprejel Mestni ljudski odbor, je predvideval 882,356.000 din dohodkov in prav toliko izdatkov. Zaradi posledic suše, ki je v preteklem letu prizadela našo državo, so se prvotno predvideni dohodki občutno znižali. V smislu sklepov blejske konference se je moral izvršiti rebalans republiškega proračuna, analogno temu pa tudi rebalansi proračunov OLO. Po rebalansu proračuna, ki smo ga izvršili v mesecu oktobru, so se znižali proračunski izdatki MLO za 34,218.000 din. Rebalans proračunskih izdatkov po posameznih postavkah je bil izvršen po predlogu posebnih komisij za varčevanje, ki so bile postavljene pri tajništvu in svetih.

Skupna kvota proračuna se je znižala za 3,9%. V rebalansiranem proračunu pa smo morali upoštevati tudi spremembo personalnih izdatkov, ki je nastala zaradi prevedb. Te so zahtevale povišanje osebnih izdatkov v aparatu MLO in v njegovih ustanovah za 20,487.000 din. Zvišali pa so se tudi materialni izdatki, predvsem za potrebe Sveta za zdravstvo in soc. politiko (za Dečji dom za 7,600.000 din, za zdravstvene menze za 5,700.000 din).

Poleg tega je s 1. oktobrom 1952 MLO prevzel 16 bivših republiških prosvetnih ustanov, katerih izdatki so za dobo zadnjega kvartala znašali 17,846.000 din. Sredstva za finansiranje teh ustanov je prejel MLO iz republiškega proračuna.

Istočasno z znižanjem je torej nastalo tudi povišanje, ki je skupaj znašalo 51,039.000 din. Po znižanju izdatkov za 34,218.000 din ter povišanju za 51,039.000 din je znašala nova proračunska kvota tako imenovanega proračuna 899,177.000 din, t. j. 16,821.000 din več, katero povišanje gre izključno na račun novo prevzetih republiških ustanov in prevedb.

Prvotni proračun MLO je predvidel za leto 1952 skupne dohodke v višini 882,856.000 din. Najvišji dohodek 652,188.000 din ali 73,8% je bil predviden iz gospodarstva kot participacija MLO na osnovnem in dopolnilnem družbenem prispevku. V teku leta pa se je izkazalo, da je bila osnova za družbeni prispevek planirana previsoko, saj smo konec 3. tromesečja dosegli komaj 295 milij. din ali 45% letnega plana. Tako visok izpad proračunskih dohodkov nas je privedel v težak

finančni položaj, tako da MLO z dotekajočimi dohodki ni mogel več kriti rednih proračunskih izdatkov. Zato smo bili prisiljeni najeti posojilo v višini 80 milij. din.

Dohodki iz gospodarstva so bili po rebalansiranem proračunu znižani na 380,044.000 din, t. j. za 272,144.000 din. Istočasno se je izvršila tudi korektura ostalih dohodkov. Dohodnina po vseh oblikah je bila v prvotnem proračunu predvidena v višini 99,903.000 din. Po rebalansiranem proračunu pa se je zvišala za 57,097.000 din ali za 57,3%, in sicer dohodnina kmetom za 20,597.000 din, dohodnina obrtnikom pa za 36,5 milij. din.

Povišanje dohodnine je nujno zahtevalo dejansko stanje na tržišču, saj smo ugotovili, da so se cene kmetijskim proizvodom bistveno dvignile, pri obrtnikih pa smo ugotovili, da je obremenitev privatnih obrtnikov v primerjavi z državnim sektorjem znatno nižja, kar dokazuje tudi konkurenca v cenah s strani privatnega obrtništva.

Zvišani so bili tudi dohodki od taks in nepredvideni dohodki iz gospodarstva v višini 33,700.000 din. Povišanje teh dohodkov pa ni še pokrivalo celotnega primanjkljaja, ki je nastal zaradi znižanja iz družbenega prispevka. Celotni primanjkljaj je še vedno znašal 250 milijonov 733 tisoč din, ki se je pokrila z dotacijo republiškega proračuna. Ta je prvotno znašala 57,356.000 din, z rebalansiranim proračunom pa se je zvišala za 193 milij. 377 tisoč din, t. j. na 250 milij. din.

Realizacija proračunskih dohodkov po rebalansiranem planu je znašala 100,1%. Od tega smo dohodke od gospodarstva realizirali s 105,3%. Realizacija dohodnine znaša le 90,2%. Skupni dohodki od prebivalstva so bili realizirani 97,5%, dohodki uradov in ustanov pa s 119,5%.

Realizacija proračunskih izdatkov je znašala 100%. Proračunski izdatki so bili preseženi v zdravstveni zaščiti za 2,840.000 din ali za 4,2%. Realizacija izdatkov za državno upravo pa je bila manjša za 2,492.000 din. Vsi izdatki za ostale vrste dejavnosti so bili realizirani 100%-no.

Neizrabljeni kredit državne uprave je bil porabljen za potrebe zdravstvene zaščite.

V proračunu za leto 1952 so bile planirane tudi investicije Mestnega ljudskega odbora v višini 186 milij. din. Po rebalansiranem proračunu se je navedena kvota znižala na 180 milij. din. Realizacija investicij Mestnega ljudskega odbora je 100%-na.

Poleg investicij Mestnega ljudskega odbora so se na teritoriju MLO vršile tudi investicije po temeljnem investicijskem planu v višini 1.595,521.000 din, investicije po republiškem planu v višini 426,831.000 din. Skupno je bilo na področju MLO Ljubljana izvršenih investicij v vrednosti 2.202,352.000 din.

V letu 1952 je bilo na področju mesta Ljubljane poleg ostalih objektov skupno dograjenih in danih v uporabo 193 stanovanj in 152 samskih sob. Iz sredstev MLO je bilo skupno dograjenih 46 enosobnih, 27 dvosobnih in 16 trosobnih stanovanj. Poleg investicij iz rednih proračunskih sredstev smo v letu 1952 vršili investicije iz prispevkov podjetij iz sklada za prosto razpolaganje v vrednosti 94.512.000 din.

Sredstva podjetij so bila porabljena:

za potrebe komunalne dejavnosti . . .	27,958.000 din
za izgradnjo stanovanj	9,801.000 din
za kulturno-prosvetno dejavnost . . .	5,023.000 din
za potrebe zdravstva	2,771.000 din

ostali zneski pa za potrebe nadaljnje izgradnje Mlekarne, ureditev Gradu in hotela »Turist«.

Poleg navedenih investicij so v letu 1952 investirala tudi podjetja sama iz lastnih sredstev v skupni vrednosti 184.685.000 din. Od tega: za gradnje 53.710.000 din, za opremo 129.746.000 din in ostalo 1.229.000 din. Od izvršenih investicij s strani podjetij odpade na investicije za kapitalno izgradnjo 146.348.000 din, na investicije za družbeni standard pa 20.169.000 din.

Družbeni plan za leto 1953

Predloženi družbeni plan za leto 1953 bazira na lanskoletnih rezultatih in dosti realni oceni zmogljivosti v letošnjem letu. To tembolj, ker je bil plan v glavnem široko prediskutiran s podjetji. Nedvomno nosi ta plan še dosti ostankov administracije, kot n. pr. že samo predpisovanje akumulacije, kar brez dvoma vleče za seboj celo vrsto motenj v medsebojnih odnosih podjetij, vendar kakor kaže, bo tudi tak način obdavčevanja podjetij skoraj odpravljen, kar bo nedvomno sprostilo še nove sile.

Povsem novo je v letošnjem planu to, da republiški plan določa podjetjem le okvirne stopnje, s presežki pa razpolagajo podjetja in ljudski odbori sami. Teh presežkov je na področju Ljubljane po predloženem planu za 335 milij. 967 tisoč dinarjev, od te vsote dobi spozorazumno s podjetji MLO 161.544.000 din.

Celotni dohodki MLO seveda zdaleč ne pokrivajo niti vseh nujnih potreb, vendar je treba računati, da ima lanskoletna suša močne posledice v celotnem gospodarstvu in se to mora odražati tudi v našem planu. In dalje, da se bodo lahko zviševali dohodki iz leta v leto le z višjo produktivnostjo. Zato morajo veljati vsi naši napor zvišanju narodnega dohodka, ker se bo z dokončanjem ključnih objektov spremenila tudi delitev istega v korist ljudskih odborov in podjetij. Spričo tako omejenih sredstev in take velikih potreb moramo tembolj paziti, da ne izgubimo perspektive in se ne omejimo samo na reševanje ne-

katerih trenutno perečih vprašanj. Kajti spričo take zaostalosti v komunalnem, higiensko-zdravstvenem pogledu in v pogledu šolsko-prosvetnih prostorov ni mogoče dati absolutno prioriteto kateremu koli od teh problemov, ker bi nas to lahko pripeljalo v brezizgledno situacijo. To smo imeli tudi pred očmi, ko smo se s podjetji dogovarjali o prispevku iz sklada za prosto razpolaganje Mestnemu ljudskemu odboru. Pustili smo več ali pa tudi vse tistim podjetjem, ki bodo sama investirala v razširitev podjetij ali izgradnjo stanovanj. Tako imajo kolektivi vso možnost razviti svoje sile in iniciativo v najširšem smislu, skupnost pa bo imela od tega samo velike koristi.

Predlog družbenega plana za leto 1953 predvideva, da bo znašal skupni družbeni brutoprodukt 17.098 milij. din. Od tega bo ustvaril:

državni sektor	15.415 milij. din ali 90 %
zadružni sektor	235 milij. din ali 1,5 %
privatni sektor	1.447 milij. din ali 8,5 %

Planirani družbeni brutoprodukt je nasproti planu za leto 1952 višji za 2,1 milijardo dinarjev ali za 14,4%, nasproti realizaciji pa za 464 milij. din ali za 2,2%.

Planirani družbeni brutoprodukt se nasproti letu 1952 povišuje:

v amortizaciji	za 549 milij. din ali za 26,4%
narodni dohodek	za 1608 milij. din ali za 12,5%

od tega:

potrošni sklad	za 534 milij. din ali za 13%
akumulacija	za 1074 milij. din ali za 12%

Družbeni brutoprodukt se bo povišal predvsem v industriji, in sicer za 1215 milij. din. Vrednost družbenega brutoprodukta se povečuje zato, ker predvidevamo povečanje proizvodnje v kovinski, tekstilni, živilski in grafični industriji. Povečanje proizvodnje predvidevamo z razširitvijo proizvodnje v posameznih strokah industrije in pa s predvidenim povečanjem produktivnosti, ki bo predvidoma znašalo v povprečku 5%.

Družbeni brutoprodukt se povišuje največ v kovinski stroki za 659 milij. din in v tekstilni za 460 milij. din.

V kovinski stroki se vrednost brutoprodukta poveča največ v Litostroju za 430 milij. din, v Saturnusu za 134 milij. din in v Tovarni koles »Rog« za 48 milij. din.

V tekstilni stroki v Tovarni »Pletenina« za 247 milij. din, v Tovarni dekorativnih tkanin za 60 milij. dinarjev, v Tovarni nogavic Savlje za 49 milij. din, dalje v živilski stroki skupno za 32 milij. din in v grafični stroki za 35 milij. din.

Narodni dohodek bo v letu 1953 predvidoma znašal 14.466 milij. dinarjev in bo za 12,5% višji od leta 1952.

Od skupne vrednosti planiranega narodnega dohodka bo odpadlo:

na industrijo	8495 milij. din ali	58,7%
na kmetijstvo	603 milij. din ali	4,2%
na gradbeništvo	1107 milij. din ali	7,6%
na promet	1365 milij. din ali	9,4%
na trgovino	1224 milij. din ali	8,5%
na turizem in gostinstvo	536 milij. din ali	2,3%
na obrt	1332 milij. din ali	9,3%

Največjo vrednost narodnega dohodka ustvarja kovinska stroka, na katero odpade 2899 milij. din ali 34% od celotne vrednosti narodnega dohodka v industriji. Iz navedenega izhaja, da je kovinska stroka v panogi industrije najbolj razvita.

Skupna vrednost akumulacije bo znašala 9923 milij. din. Od tega bodo posamezne panoge ustvarile:

industrija	7100 milij. din ali	71,5%
kmetijstvo	111 milij. din ali	1,2%
gradbeništvo	567 milij. din ali	5,8%
promet	769 milij. din ali	7,7%
trgovina	641 milij. din ali	6,5%
turizem in gostinstvo	186 milij. din ali	1,8%
obrt	546 milij. din ali	5,5%

Akumulacija na potrošni sklad podjetij socialističnega sektorja bo znašala 8215 milij. din. Stopnje akumulacije so postavljene za vsako podjetje posebej. Najvišje stopnje so predpisane v industriji za sledeča podjetja:

Bombažna tkalnica Vižmarje	1850
Papirnica Vevče	1410
Tobačna tovarna	1365
Elektroenergetski sistem	1364

Stopnja akumulacije za vsa kmetijska posestva znaša 55, za gradbena podjetja od 100 do 135, za podjetja v prometu od 50 (ECŽ) do 130. V trgovini znaša najnižja stopnja 60, najvišja pa 140. Najvišjo stopnjo v trgovini ima podjetje »Odpad« 140 in Slovenija-avto 115. Za vsa exportna podjetja (s tremi izjemami) je določena enotna stopnja 100. V gostinstvu znaša stopnja akumulacije od 55 do 70. Najnižjo stopnjo imajo obrati družbene prehrane in manjša gostinska podjetja.

V obrti je predpisana stopnja akumulacije od 45 do 150. Najnižjo stopnjo 45 imajo šivalnice in krpalnice AFŽ, najvišjo stopnjo 150 pa ima obrat drž. obrtnega mojstra Slava Rozman.

Medtem ko je bila v letu 1952 stopnja akumulacije za vse obrtne obrate enotna, v letošnjem letu predpisujemo individualne stopnje, tako kot v ostalih panogah gospodarstva. Realizacija v letu 1952 je

namreč pokazala, da je enotna stopnja nepravilna. Stopnjo 50 so zato obdržala le podjetja uslužnostnega značaja, to so: krojači, čevljarji, brivci in podobno, pri katerih je realizacija pokazala, da so se podjetja za dosego te stopnje morala boriti.

Stopnje akumulacije smo določili kot že omenjeno na osnovi realizacije v letu 1952 glede na predvideno povečanje proizvodnje v sporazumu s prizadetimi podjetji. Stopnje so bile povečane pri 251 podjetjih, in to:

- pri 57 industrijskih podjetjih,
- pri 3 gradbenih podjetjih,
- pri 1 prometnem podjetju,
- pri 74 trgovskih podjetjih,
- pri 29 gostinskih podjetjih in
- pri 87 obrtnih podjetjih.

Istočasno pa smo morali znižati stopnjo akumulacije nekaterim industrijskim podjetjem, ki so vse preteklo leto bila v težkem finančnem položaju in ki zaradi previsokih cen svojih izdelkov niso mogla plasirati. Takih podjetij, kjer smo prvotno določeno stopnjo akumulacije morali znižati, je bilo v industriji 9. Višina znižane akumulacije je znašala preko 80 milij. din.

Višina akumulacije, ki jo bodo v letu 1953 vplačala podjetja socialističnega sektorja na osnovi določenih stopenj na plačilni fond, bo znašala 8215 milij. din. Po družbenem planu LRS je Mestni ljudski odbor Ljubljana zadolžen s kvoto akumulacije v višini 7879 milij. din. Razlika v višini 336 milij. din izhaja iz povišanih stopenj akumulacije.

Poleg akumulacije, ki ustvarja 82,8% vseh dohodkov, se bodo v letu 1953 na področju mesta formirala še naslednja sredstva:

prometni davek	1358 milij. din ali 13,6%
dohodnina	209 milij. din
ostali dohodki	166 milij. din

V predlogu družbenega plana in v dohodkih proračuna je višina dohodnine izkazana le v znesku 179 milij. Povišanje na 209 milij. smo izvršili šele naknadno, potem ko so bile pred nekaj dnevi izdelane analize o pogojih plačevanja dohodnine za obrtniška gospodarstva.

Skupaj bo formirano na področju mesta Ljubljane 9920 milijonov din.

Ustvarjena sredstva pa se porazdelijo takole:

za prosto razpolaganje podjetij	
odpade	457,5 milij. din ali 4,6%
za zdravstveno zaščito mesta . . .	350,5 milij. din ali 3,5%
za pokritje zveznih potreb	4778,0 milij. din ali 48,3%
za prispevek socialnega zavarovanja	927,0 milij. din ali 9,3%

za pokritje republiških potreb	2058,0 milij. din ali 20,7 %
za pokritje potreb mesta Ljubljane ostane	1347,0 milij. din ali 13,6 %

Iz akumulacije in skladov, ki jih bodo ustvarila podjetja socialističnega sektorja, pripada podjetjem skupaj 457,5 milij. din, in sicer:

iz sklada za prosto razpolaganje :	283,1 milij. din
iz viškov akumulacije 336 milij. din pa	174,4 milij. din

Udeležba MLO na akumulaciji in skladih podjetij socialističnega sektorja bo znašala:

iz delitve akumulacije pripada MLO (od 8215 milij. din) le	45,5 milij. din
iz participacije na skladu za prosto razpolaganje	70,7 milij. din ali 20,0 %
iz viškov akumulacije	161,5 milij. din ali 48,1 %
skupna udeležba MLO na akumulaciji in skladih bo znašala	277,8 milij. din
udeležba na promet. davku znaša	747,0 milij. din ali 55,0 %
udeležba na dohodnini pa znaša	158,0 milij. din

Na dohodnini kmečkih gospodarstev participira republiški proračun s 40 % (t. j. 24 milij.), vsa ostala dohodnina in tudi vsi ostali dohodki pa gredo stoodstotno v proračun MLO.

Skupna sredstva, s katerimi bo v letu 1953 razpolagal MLO, skupno z občino Polje in občino Šentvid, bodo znašala **1.347,283.000 din.**

Ta sredstva se razdelijo takole:

na družbene sklade odpade	1.027,453.000 din ali 76,3 %
na sklad za investicije skupaj	319,830.000 din ali 23,7 %
Družbeni skladi se porazdelijo:	
za prosveto in kulturo	319,569.000 din ali 31,1 %
za ljudsko zdravstvo	30,723.000 din ali 3,0 %
za socialno skrbstvo	289,811.000 din ali 28,2 %
za komunalno dejavnost	198,068.000 din ali 19,3 %
za državno upravo	158,618.000 din ali 15,4 %
(od tega za javno varnost 101,270.000 din)	
izdatki občini Polje in Šentvid	10,664.000 din ali 1,0 %
proračunska rezerva	20,000.000 din ali 2,0 %

Nasproti dohodkom, planiranim z rebalansiranim proračunom za leto 1952, se povečajo dohodki iz gospodarstva za 708 milij. din, to je za 186,3 %. V letošnjem letu participirajo ljudski odbori na prometnem davku, ki je glavni dohodek MLO (68,6 % vseh dohodkov).

Pod ostalimi dohodki je planiran tudi znesek 43 milij., ki so ga v letu 1952 iz sklada za prosto razpolaganje plačala podjetja in ki zaradi nedospelosti računov ni bil porabljen. V letošnjem letu odpade v celoti prispevek višjega proračuna, ki je lansko leto znašal 250 milijonov dinarjev.

V višini dohodkov so predvideni tudi izdatki, kot smo jih navedli v delitvi družbenih skladov in sklada za investicije.

Če primerjamo planirane izdatke za leto 1953 z realizacijo v letu 1952 in upoštevamo indeks 100, ugotovimo naslednja povišanja:

prosveta in kultura	148,0%
socialna zaščita	168,4%
zdravstvena zaščita	28,6%
komunalna dejavnost	118,0%
državna uprava	406,0%
proračunska rezerva	379,0%
investicije	177,7%

Izdatki se povečujejo:

za potrebe prosvete in kulture za 103,656.000 din ali za 48%

katero povišanje gre predvsem na račun prevzetih prosvetnih ustanov iz republiškega proračuna.

Strokovnih šol smo prevzeli 16, kar predstavlja povišanje za 69,241.000 din, vajenskih šol 6, kar predstavlja povišanje 10,226.000 din, dalje Železničarsko industrijsko šolo (5,346.000 din), Čebelarsko šolo (300.000 din) in Industrijsko šolo za steklopihaštvo (250.000 din).

Za vzdrževanje šolskih stavb in dopolnitev šolskega inventarja, ki je skoraj na vseh šolah v povsem razpadajočem stanju, predvidevamo le minimalni znesek 16,800.000 din. Povečana je subvencija za potrebe fizkulture od 2,5 milij. na 3,9 milij. din, kar predstavlja skoraj lahko trdimo neresno številko glede na potrebe fizkulturnih organizacij na področju Ljubljane, kamor tudi v preteklih letih nismo vlagali nobenih večjih investicij.

Za potrebe socialne zaščite je predvideno povečanje za 117,683.000 dinarjev ali za 68,4%, kar gre prav tako na račun prevzetih ustanov iz republiškega proračuna. Tu smo prevzeli: Zavod za slepo in gluho-nemo mladino (18,820.000 din), osem domov industrijskih in strokovnih šol (3,254.000 din), tri študentske domove (548.000 din) in dva vajenska domova (521.000 din).

Nadalje je v letošnjem letu predvidenih 70,701.000 din kot nova postavka, ki gre na naslov 10% prispevka za zdravstveno zaščito uslužbencev. Za pokritje stroškov za zdravljenje nepremožnih Ljubljčanov v zdravstvenih domovih izven Ljubljane je na novo predviden znesek 41,000.000 din. Za potrebe komunalne dejavnosti je predviden kredit v višini 198,068.000 din. V letu 1952 je bilo potrošeno v te namene

po proračunu 167,783.000 din. Poleg tega je bilo za komunalno dejavnost potrošenih iz fonda za škodo po snegu, iz prispevka podjetij za potrebe komunalne dejavnosti, iz lastnih sredstev komunalnih ustanov skupno še 135,759.000 din. Vsega skupaj smo za komunalno dejavnost v letu 1952 potrošili 303,562.000 din ali 105,000.000 milijonov več, kot predvideva letošnji proračun.

Za potrebe državne uprave je predviden kredit v znesku 158,518.000 dinarjev in je za 306% višji od lanskoletnega. Povečanje nastaja zaradi prevzema javne varnosti, ki lansko leto ni bila vključena v proračun in na katero odpade preko 100,000.000 din.

Za 3,000.000 din se povečajo tudi materialni izdatki tajništva, ki se bodo porabili za zasedanja, katerih število bo v letošnjem letu, glede na zasedanje obeh zborov večje kot v preteklem letu.

Povečanje osebnih izdatkov za 11 milij. din nastaja zaradi predvidb in predvidenih novih namestitev.

Za potrebe zdravstvene zaščite se kredit zmanjša nasproti letu 1952 za 76,406.000 din ali za 71,4%. Zmanjšanje nastaja zaradi reorganizacije v zdravstveni službi, po kateri nekatere zdravstvene ustanove postanejo ustanove s samostojnim finansiranjem. (Obratne ambulante, zobne ambulante, Uprava poliklinik itd.)

Investicije se povečujejo za 193,856.000 din, proračunska rezerva pa za 14,723.000 din.

Celotni dohodki MLO ter občin Polje in Šentvid bodo znašali 1.347,283.000 din. Od tega odpade:

na MLO	1.336,619.000 din ali 99,2%
na občino Polje	6,171.000 din ali 0,5%
na občino Šentvid	4,493.000 din ali 0,3%

Od celokupnih dohodkov participirata občini Polje in Šentvid na dohodkih, ustvarjenih na lastnem ozemlju, in sicer:

- na prometnem davku,
- na dohodnini in
- na davku na dediščine in darila.

V višini dohodkov predvidenih za občini Polje in Šentvid so predvideni tudi izdatki.

Iz predvidenih dohodkov v letu 1953 bo odpadlo na sklad za investicije skupaj 319,830.000 din. Poleg tega pa se bo v letu 1953 vršila še investicijska temeljna izgradnja v vrednosti 395,000.000 din. Investicije JLA na področju mesta pa bodo znašale ca. 200,000.000 din.

Specifikacija objektov iz temeljne investicijske izgradnje je razvidna iz V. poglavja družbenega plana.

Iz sredstev, predvidenih za investicije MLO, se bodo gradili objekti, ki jih navajamo prav tako v V. poglavju. Po posameznih gospodarskih panogah se investicije razdelijo takole:

na Svet za komunalne zadeve in gradnje odpade	113,030.000 din ali 35,3%
na Svet za prosveto in kulturo . .	102,000.000 din ali 31,9%
na Svet za ljudsko zdravstvo in so- cialno politiko	50,800.000 din ali 15,9%
na Svet za gospodarstvo	50,000.000 din ali 15,6%
na investicije za potrebe občin Polje in Šentvid odpade	4,000.000 din ali 1,3%

Področje investicijske dejavnosti pa se bo v letu 1953 še znatno povečalo, če upoštevamo še naslednje okolnosti:

V planiranih dohodkih ni bilo predvideno povečanje dohodnine od obrtnih gospodarstev, dalje uvedba taks, ki jih bodo v letu 1953 lahko predpisovali ljudski odbori. Te takse se bodo nanašale na prošnje, ki se postavljajo ljudskemu odboru, na odločbe in potrdila, ki jih izdajajo ljudski odbori, dalje takse za godbo v javnih lokalih, za izobešanje napisnih tabel, za rejo psov, za registracijo podjetij, motornih vozil, za ponudbe pri licitacijah, za izdajanje dovoljen za kopanje peska, zemlje in podobno, za prirejanje iger in loterij ter drugih iger na srečo, za uvedbo turističnih taks. Z uvedbo navedenih taks bo mogoče povečati dohodke MLO za ca. 90 milij. din.

Izvršni svet FLRJ je odobril Mestnemu ljudskemu odboru razpis ljudskega posojila v višini 300.000.000 din. Iz vpisanega ljudskega posojila se bodo gradila predvsem stanovanjska poslopja in šole.

JLA nam je pred dnevi odobrila 30 milij. din za gradnjo gimnazije v Šentvidu.

Poleg tega pa predvidevamo, da bodo v letu 1953 gradila objekte družbenega standarda tudi podjetja sama, tako iz sklada za prosto razpolaganje, kakor tudi iz viškov akumulacije. Vrednost te investicijske izgradnje bo znašala ca. 300.000.000 din.

Tovariši in tovarišice!

Kot že povedano, s predloženim družbenim planom še daleč ne rešujemo vseh perečih problemov, vendar smatram, da so sredstva razdeljena v dokaj pravilnem proporcu. Takoj se seveda opaža, da so zlasti prenizki zneski, odobreni za fizkulturo in šport sploh, ker bomo končno morali tudi v Ljubljani pričeti graditi športne objekte in omogočiti zlasti mladini širše udejstvovanje v fizkulturi. Isto velja tudi za ljudsko prosveto. Mislim pa, če bomo v teku leta vodili pravilno politiko varčevanja in se borili za nove vire dohodkov, bo mogoče marsikaj popraviti z dodatnim proračunom. S tem namenom predlagam, da sprejme skupščina sklep, da se vsi dodatni dohodki iz gospodarstva izključno uporabijo tudi za potrebe gospodarstva, to je za razširitev proizvodnih kapacitet. Da se nam bo to bogato izplačalo, kažejo naslednji primeri: če bi za razširitev samo 7 proizvodnih kapacitet inve-

stirali 355 milij. din, bi se nam povečala akumulacija za 345 milij. din, pri tem pa bi zaposlili 1163 novih delovnih sil, od tega 710 žensk.

Glede na veliko povpraševanje po kartonažnih izdelkih bi bilo nujno, da se obstoječi obrat Kartonažne tovarne rekonstruira. Predvidene investicije za gradnjo in opremo bi znašale približno 170 milijonov din. S tako moderniziranim obratom se bo dvignil brutoprodukt od sedanjih 632 na 862 milij. Akumulacija bi se dvignila od 58 na 86 milij. din. Zaposlenih bi bilo 200 delavcev več, pretežno žensk. Z novo uvedeno proizvodnjo, ki je sedaj uvoznega značaja, bi dosegli letni prihranek ca. 300 milij. deviznih dinarjev. Z ustvarjeno akumulacijo bi bila investicija v dveh letih pokrita.

Podjetje »Sanolabor« se bavi v glavnem z reparaturo raznih medicinskih aparatov in priprav. Obstaja možnost razširitve proizvodnje, ker so za to na razpolago strokovni kadri, na izdelavo rentgenskih aparatov, sterilizatorjev, centrifug, aparatov za zobozdravstvo, operacijskih miz itd. Te proizvodnje v sedanjih prostorih ni mogoče razviti.

Investicije bi bile potrebne za izgradnjo poslopja in dodatno strojno opremo in bi znašale okrog 10 milij. din. Sedanji brutoprodukt v višini 8,5 milij. din bi se povečal za 100%. Vsa nova proizvodnja predstavlja prihranek na devizah.

Prostori, v katerih se nahaja Mestno strojno podjetje, ne odgovarjajo za razširitev proizvodnje, čeprav ima vse pogoje. Z novimi investicijami, ki bi znašale okrog 20 milij. din, bi se sedanji brutoprodukt dvignil od 66 na 280 milij. din, t. j. za 214 milij. din, kasneje pa še za 100 milij. din. Proizvodnost na enega delavca bi se povečala za najmanj 40%, ker bi bil tehnološki proces pravilno organiziran. Sedanja akumulacija bi se dvignila za 80 milij. din. Število zaposlenih pa za 92, od tega najmanj 25 žensk. V novih pogojih obratovanja bi lahko uvedli serijsko proizvodnjo dvigal, raznih obdelovalnih strojev, črpalk in drugih industrijskih naprav.

Tudi sedanji prostori podjetja »Elektra« so resna ovira za razširitev proizvodnje. Potrebno bi bilo investirati ca. 25 milij. din. Sedanji brutoprodukt bi se dvignil za 60 milij. din, akumulacija pa za 16 milij. Število zaposlenih bi se dvignilo za 41 delavcev. Investicija bi se pokrila že v dveh letih.

Podjetje »Unitas« je razbito na tri obrate, kar bistveno vpliva na storilnost dela, razširitev proizvodnje itd. Z investicijami v znesku 20 milij. din bi mogli koncentrirati vse obrate na enem mestu, kar bi imelo za posledico dvig brutoprodukta za 75 milij. letno. Pri tem bi se akumulacija dvignila za 41 milij. din, število delavcev pa bi se dvignilo za 160. .

TOS — tovarna optičnih in steklopihaških izdelkov vrši važno proizvodnjo, saj izdeluje vrsto optičnih in steklarskih izdelkov, ki jih danes uvažamo. Trenutno že izdeluje epruvete, flore, ampule in razne

druge steklene pripomočke za bolnice, veterinarje, kemične laboratorije itd. V najkrajšem času bi lahko razvila proizvodnjo kompletne neonske razsvetljave, živosrebrnih stikal in vakuumsko šrebrjenje zreal za optiko z aluminijem, ki je odporen proti vsem vremenskim neprilikam.

Na področju optike že izdeluje navadne lupe, aplanat lupe, šolske mikroskope, optiko za Leica film, kompletno optiko za Iskra kinoprojektorje. V pripravi ima mikroskop za laboratorije s povečavo 1200-krat, daljnogled za šport.

Za serijsko proizvodnjo ima pripravljene merilne lupe, orodni mikroskop za brusilne stroje, binokularno lupo. Za JLA izdeluje ostro-strelske daljnoglede, razne merilne naprave, filtre itd. Vsa navedena proizvodnja je sedaj uvoznega značaja. Proizvodnja, ki je v načelu že osvojena, se ne more razviti, ker podjetje nima primernih prostorov. Za novo stavbo in prenos vseh razpoložljivih strojev bi bilo potrebno investirati 60 milij. din. Vrednost akumulacije bi se dvignila za 13,5 milij. din. TOS zaposluje danes 125 delavcev, v novih pogojih pa bi jih mogel zaposlovati preko 600, in to predvsem žensk.

Za opremo novih tovarn z električnimi aparati je važna tovarna TELA, ki izdeluje razne releje, opremo stikalnih plošč, električno opremo za dvigala itd. Osvojila je tudi proizvodnjo krmilnih naprav za trolejbus in drugih električnih naprav. Tudi njen razvoj zavira pomanjkanje odgovarjajočih prostorov in nekaj opreme, medtem ko je strokovni kader na razpolago. Z investicijo okrog 50 milijonov din bi se brutoprodukt dvignil za ca. 110 milij. din, akumulacija pa od 12 na 36 milij. din. Število zaposlenih bi se dvignilo za ca. 120, od tega bi bilo 50 žensk. Prihranek na devizah bi znašal približno 110 milijonov deviznih dinarjev.

Tovariši in tovarišice!

Ko bomo enkrat uzakonili naš družbeni plan, nas čaka še veliko in odgovorno delo, da bo ta plan tudi v celoti realiziran. To bomo lahko dosegli, če nas bodo podprli v prvi vrsti delovni kolektivi, kot tudi vsi ostali delovni ljudje Ljubljane. Zvišanje standarda bomo dosegli šele tedaj, ko bodo interesi posameznikov vskladeni z občimi interesi, če bomo razumeli in delali po besedah tov. Kardelja, ki pravi:

»Kolikor bolj bodo znali naši delovni ljudje misliti kot gospodarstveniki, ki ne mislijo samo na danes, pač pa tudi na jutri, toliko bolj bodo lahko vplivali tudi na izboljšanje svojega lastnega zaslužka in na splošni življenjski standard. Ta standard pa ne sestavljajo samo plača in zaslužek ter socialne dajatve, pač pa tudi standard okolice, v kateri žive, se pravi, tudi to, kakšno je naselje, v katerem stanujejo, če je v tem naselju kanalizacija, elektrika, vodovod, če so parki, kopališče, javne pralnice, otroška zabavišča in športna igrišča, gledališča in kinematografi, čiste trgovine in gostilne itd.

O vsem tem bodo morali naši delovni ljudje misliti prav tako, kot o svoji plači.«

Zato predlagam, da se tudi razprava o predloženem družbenem planu razvija v tem smislu.

Predsednik MLO dá besedo

dr. Dermastiji Marjanu, ki obrazloži predlog komisij za družbeni plan in proračun, kakor sledi:

Komisiji za družbeni plan in proračun mestnega zbora in zbora proizvajalcev sta prejeli od Gospodarskega sveta Mestnega ljudskega odbora predlog družbenega plana in predlog proračuna mesta Ljubljane za leto 1953.

Na skupni seji sta komisiji pregledali družbeni plan v celoti, dočim je bil proračun zaradi pomanjkanja časa pregledan samo na splošno, ne pa do podrobnosti.

Kar se tiče družbenega plana sta obe komisiji prišli do zaključka, da je sestavljen po obstoječih predpisih in definicijah in da so se izkoristile vse maksimalne možnosti na področju mesta Ljubljane. Na podlagi navedenega predlagata komisiji, da se družbeni plan sprejme tak, kot je predložen.

Potrebno pa se nam zdi opozoriti na nekatere odnose v družbenem planu in jih posebej pokazati. Osnovni problem, o katerem sta komisiji razpravljali in na katerega vprašanje nismo dobili polnega odgovora, je povečanje brutoprodukta. Predsednik Gospodarskega sveta tov. Krese je v tem pogledu objasnjeval, da je povečanje brutoprodukta rezultat povečanja produkcije in produktivnosti, vendar je to še odprto vprašanje in bo potrebno o tem še posebej razpravljati.

Drugo vprašanje so posamezni prispevki, ki se formirajo na področju mesta. V tem pogledu obstoja vprašanje, če so dejansko vsi sektorji enako obremenjeni. Obe komisiji sta stali na stališču, in to na podlagi predloženega materiala, da dvomita v to.

Navedel bi samo kratek primer iz drugega poglavja predloga družbenega plana. Tu vidimo, da daje iz naslova akumulacije in dohodnine državni sektor 70%, združni 50%, privatni pa 30%.

Obe komisiji smatrata dalje, da je postavka 5. drugega poglavja družbenega plana, ki zadeva dohodnino, praktično premajhna, kar izhaja že iz same primerjave s preteklim letom. V odnosu do obrtnikov se ni ničesar spremenilo in pri ostalih poklicih, kamor so vnešeni svobodni poklici, se je postavka znižala celo na 23,295.000 dinarjev. Komisiji smatrata, da je to prevelik popust, kar je tudi sam predsednik Gospodarskega sveta v svojem poročilu označil kot pomanjkljivo.

V ostalem se, kot sem že navedel, komisiji strinjata s predlogom družbenega plana in predlagata, da ga Mestni ljudski odbor sprejme.

Kar se tiče proračuna sem omenil, da se komisiji zaradi omejenega časa nista spuščali v podrobno obravnavo, v osnovi pa se strinjata s predlogom.

V samem finančnem odloku komisiji predlagata naslednje spremembe:

V 2. členu naj se zadnja vrsta črta in nova glasi: »razporeja Mestni ljudski odbor na predlog Sveta za gospodarstvo«.

V 4. členu naj se celoten tekst črta in novi glasi: »Proračunsko rezervo razporeja Mestni ljudski odbor. Vsi novi, ali nepredvideni dohodki se stekajo v proračunsko rezervo. Mestni ljudski odbor bo nove dohodke, ki bi se dobili iz gospodarstva, razporejal zopet na razvijanje gospodarstva.«

Člen 6. naj se popolnoma črta, ker je nepotreben.

To bi bile osnovne pripombe in obe komisiji predlagata, da se tako izpopolnjena predloga družbenega plana in proračuna Mestnega ljudskega odbora za glavno mesto Ljubljana za leto 1953 sprejmeta.

Predsednik dá poročilo podpredsednika Krese Leopolda in predlog obeh komisij za družbeni plan in proračun v razpravo.

Pernuš Anka:

Podala bom nekaj pripomb na proračun, ki zadeva Svet za prosveto in kulturo.

Ker je v letu 1953 prišlo pod upravo Sveta za prosveto in kulturo 48 novih ustanov, ki so bile prej pod upravo Sveta za prosveto in kulturo LRS, se proračun ni sorazmerno dvignil.

Predloženi proračun Sveta za prosveto in kulturo MLO Ljubljana znaša za 1953. leto 398,366.000 dinarjev ali 29,57% celotnega proračuna. Od te vsote odpade 58% na osebne izdatke, 15% na operativne in 27% na funkcionalne.

V 23 osnovnih šolah odpade na personalne izdatke od celokupnega zneska 73%, v 15 gimnazijah 79%, v strokovnih šolah 67%, v vajenskih 66% in glasbenih šolah 80%.

Na operativne izdatke odpade v osnovnih šolah 15%, gimnazijah 18%, strokovnih šolah 22%, vajenskih šolah 21% in glasbenih šolah 14%.

Za funkcionalne izdatke pa je določeno v osnovnih šolah 5%, gimnazijah 3%, strokovnih šolah 11%, vajenskih šolah 13% in glasbenih šolah 6%. Kot jasno pokažejo te številke, se stanje glede funkcionalnih izdatkov od leta 1952 ni nič izboljšalo. Skoraj $\frac{3}{4}$ vsega šolstvu namenjenega denarja se izdaja za kritje personalnih izdatkov. Za stvari pa, ki so značilne za šolo (to je učila, ekskurzije, knjižnice, film in pod.) je na razpolago le minimalna vsota. Če hočemo zato odpraviti verbalizem in abstraktnost iz naših šol, bo treba razen drugega zagotoviti še večja finančna sredstva našim šolam.

Izdatno se je povečala v vseh šolah in internatih postavka za kurjavo in razsvetljavo. Mnenja sem, da je treba prvenstveno urediti

vprašanje cene kurjave za naše domove in da bi ti morali dobivati kurjavo po cenah, ki veljajo za gospodinjstvo. Za posameznega učenca bodo znašali v letošnjem letu skupni izdatki:

na osnovnih šolah	6774 din,	lansko leto 4500 din
na gimnazijah	9246 din,	lansko leto 6580 din

Če bo prevzel Svet za zdravstvo in socialno politiko skrb za počitniške kolonije, predlagam, da se prenese vsota 5,000.000 din, ki je določena za ta namen, na njegov proračun.

Iz sredstev socialne pomoči, ki je za leto 1955 predvidena v znesku 13,000.000 din, podpira Svet za prosveto in kulturo individualno 479 učencev, sirot, polsirot socialno šibkejših staršev v domovih, vrtcih, dijaških kuhinjah. Najvišja podpora (to je za popolne sirote) znaša 4500 din. Do konca meseca marca je bilo izdanih na ta račun že 3,235.000 din.

V ljubljanskih vrtcih je sedaj ca. 1052 otrok. Po socialnem sestavu je 68% otrok nameščencev, 15% delavcev, 5% obrtnikov in 7% ostalih.

Za kritje režijskih stroškov plačajo starši po 300 din mesečno za otroka. Menda je Ljubljana edino mesto v Sloveniji, kjer je obvezno tako plačevanje, vendar MLO plačuje za socialno šibke ta prispevek.

Vsota 11,000.000 din je namenjena za podporo ustanovam s samostojnim financiranjem, za znižanje režijskih stroškov teh ustanov in s tem za zmanjšanje oskrbovalnine. Take ustanove so srednješolski internati, domovi učencev strokovnih in vajenskih šol, študentski domovi in pa dijaške in študentske kuhinje.

Ne bi posebej omenjala vsake šole, ki ni samo ljubljanska niti po pomenu, niti po dijakih, temveč bi navedla samo znesek 123,426.915 dinarjev ali 31%, ki odpade na te šole in dijake. Za primer naj samo navedem gradbeni tehnikum, gozdarsko srednjo šolo, vajenske šole raznih strok. Mislím, da bi bilo prav in potrebno, če bi ona gospodarska združenja, katerih naraščaj se vzgaja v teh domovih, pokazala več razumevanja in skrbi in jim ustvarila boljše pogoje za šolanje s tem, da bi jih materialno podprla. Predlagam, da Svet za gospodarstvo povabi na sestanek vse prizadete, jim prikaže položaj ter se sporazume z njimi glede podpor ali prispevka.

V Ljubljani imamo šest glasbenih šol (Vegova ulica, Vič, Šiška, Bežigrad, Moste, Polje, Šentvid). Šole so primerno urejene, težava je z instrumenti (klavirji, pihala), ki se kvarijo, novih pa ni mogoče nabaviti.

Za Mestni muzej je predvidenih v proračunu 8,000.000 din. Od tega odpade 6,000.000 din na vzdrževanje spomenikov: Križanke, Rimski zid, Grad, Mislejev portal, Vodnjak na Nunskem vrtu, ohranjanje fresk, popravila streh in na druga manjša vzdrževalna dela.

Delo pri vzdrževanju spomenikov je obrtniško zelo zahtevno in natančno ter zato tudi drago. Spomeniki niso v najboljšem stanju in je prepreženo treba delati na njih ohranjanju.

Proračunska postavka za mestni arhiv je le za kritje tekočih izdatkov. Nujno pa bi bile potrebne višje investicije za nabavo ognjevarne police (ca. 1.000.000 din).

Prispevek za mestno knjižnico glede na cene knjig ni velik. Da knjižnica lahko krije svoje izdatke in nabavlja nove knjige, računa kot izposojevalnino za knjigo 3% od nabavne vrednosti. Iz lastnih dohodkov bo, kolikor bo to možno, opremila novo čitalnico.

Mestno gledališče ima ca. 3.000.000 din lastnih dohodkov in pa prispevek iz proračuna v znesku 11.000.000 din. Je v težkem položaju, ker izdaja za personalne izdatke preko 8.000.000 din, le okrog 6.000.000 din pa ostane za materialne izdatke, opreme predstav, kurjavo, razsvetljavo.

Svet za prosveto in kulturo MLO Ljubljana bo dobil v letu 1953 102.000.000 din za investicijsko graditev. Od celotnega zneska, ki je namenjen za investicije MLO Ljubljana, znese to 31,87%.

Od teh 102.000.000 din je Svet za prosveto in kulturo namenil 20.000.000 din za najnujnejša popravila šol in dijaških domov, nabavo novega inventarja in za ureditev poslopij, ki jih bodo v novem šolskem letu uporabljale šole (zgradba v Erjavčevi ulici, osnovna šola Vrtača, Škofovi zavodi — gimnazija Šentvid in zgradba gozdarskega tehnikuma, kamor se bo preselila vajenska šola iz Šiške).

V prvotnem predlogu družbenega plana je bila določena večja vsota od sedanje za gradnjo novih šol, in sicer 110.000.000 din. Zaradi nedovoljnih sredstev je sedaj predlagano samo 60.000.000 din. Stanje na ljubljanskih šolah pa kaže, da je neizogibno potrebno pričeti v letošnjem letu zidavo dveh šol. Sredstva za pričetek gradnje ene od teh šol so zagotovljena v družbenem planu MLO, za drugo šolo pa se namerava uporabiti denar, ki bo zbran z ljudskim posojilom v ta namen.

Za šolsko leto 1953/54 smo pričakovali ca. 800 novih učencev, vendar pa znaša število na novo vpisanih otrok 1452. Število šoloobveznih otrok je naraslo za toliko zato, ker smo že za prihodnje šolsko leto vpisali 457 otrok, rojenih v prvih mesecih leta 1947. Tako je 46 otrok s področja, ki je bilo Ljubljani priključeno lani (Besnica, Javor, Daljna vas, Sostro, Šmartno), 149 otrok pa gre na račun doselitev, nad katerimi nimamo pregleda. Glede na tako velik porast učencev bodo prihodnje šolsko leto le s težavo zmogle sprejeti učence tele šole (dvojni turnus):

osnovna šola Bežigrad	(20 oddelkov — 9 učilnic)
osnovna šola Ledina	(29 oddelkov — 15 učilnic)
osnovna šola Sp. Šiška	(19 oddelkov — 9 učilnic)

V letu 1954/55 ne bo moči najti druge rešitve, kot graditi nova šolska poslopja.

Pripominjam, da je s trajno zasedbo vseh učilnic v dopoldanskem in popoldanskem času otežkočeno vsako izvenšolsko delo, priprave za razne proslave in prireditve.

Dotok otrok narašča v nekaterih šolskih okoliših mnogo bolj kot v drugih. V primerjavi z l. 1952 je v l. 1953 naraslo število otrok na osnovni šoli Vrtača za 134,5%, v Sp. Šiški za 131,7%, v Polju za 128,5% in na Ledini za 128,2%. Te številke le potrjujejo, da je gradnja novega šolskega poslopja najbolj potrebna in najnujnejša na Poljanah. S tem bi se razbremenila osnovna šola Ledina in Vrtači. Kar bo pa zbranih sredstev iz posojila, jih je pa treba porabiti za gradnjo nove šole nekje v Šiški, ki bi razbremenila stavbo osnovne šole v Sp. Šiški in pa gimnazije za Bežigradom.

Prav tako nujno se postavlja vprašanje šole na Vrtači. Delno razbremenitev pomeni že dodeljena zgradba na Erjavčevi cesti. Dalje, nujna je gradnja nove šole na Poljanah; dokončna rešitev pa je možna le z zidavo osnovnih šolskih poslopij v Trnovem in Rožni dolini.

Prav tako je nujna gradnja gimnazije v Polju, ki sedaj zaseda polovico osnovne šole.

Vprašanje šolskih prostorov v Šentvidu je za letos rešeno, in sicer na ta način, da je JLA dala do konca leta 1954 na razpolago prostore v severnem traktu.

To so pripombe Sveta za prosveto in kulturo, in prosim, da bi o njih diskutirali, zlasti še glede podpor ustanovam, strokovnim šolam in internatom, dalje glede lokacij šol in pa tudi, kako sicer dvigniti našo dejavnost.

Dr. Ravnikar Tone, načelnik tajništva za zdravstvo in socialno politiko:

Namesto odsotnega predsednika Sveta za zdravstvo in socialno politiko dajem nekaj pripomb k predlogu proračuna za ta svet.

V glavnem se naš svet s predlogom strinja in izjavljam, da so sredstva zadostna v večini postavk.

Predlagal pa bi nekaj internih sprememb v samem proračunu na način, da se prenesejo sredstva z ene postavke na nekatere druge, preizkusno postavljene, da izravnamo vrzeli.

Navedel bom nekaj podrobnosti:

Podpore žrtvam fašističnega terorja so za 300.000 dinarjev prenizke glede na to, da so se izdatki nekoliko zvišali. Tem žrtvam ne moremo odtegniti niti dinarja.

Prav tako bi bilo zvišati pozicijo: splošne socialne podpore, in to za 257.000 dinarjev.

Dalje bo potrebno zvišati postavko za Dečje jasli na Resljevi cesti, in to za 400.000 dinarjev. Dečje jasli zaposlujejo na papirju 18 strokovnih moči, resnično pa jih dela samo 11 do 12. Ostalih 6 do 7 je odsotnih, med drugim sta dve od teh bolni na TBC in ni računati nanju najmanj dve leti, ena pa ima raka.

Jasli oskrbujejo 90 otrok, torej kapaciteta ni izkoriščena in je možno sprejeti v jasli še nadaljnjih 25 otrok. Glede na to, da je

25 otrok tudi preko noči v jasliah in sta torej potrebni dve izmeni, je 11 nameščencev odločno premalo. Potrebno bo nastaviti še 4 negovalke in 1 medicinsko sestro.

Majheñ znesek bo potrebno dati Materinskemu domu na Viču. V ta dom prihajajo žene nekaj tednov pred porodom. Na vrtu doma nimajo niti ene klopce, niti enega ležalnega stola, proračun tega doma pa je tako skromen, da iz naslova istega ni možno ničesar kupiti. Predlagam 18.000 dinarjev.

Dalje moramo dodati na pozicijo: Najemnine za posvetovalnice za noseče znesek 45.000 din, ker so te najemnine določene na 95.000 din, v predlogu proračuna pa upoštevane samo s 50.000 dinarji. Ta postavka se ne dá zmanjšati in je dodatni znesek nujen.

Vse te postavke bi uspelo kriti s prihrankom enega milijona dinarjev na poziciji: stroški za zdravljenje nepremožnih. Morda se sliši to neresno, vendar vam hočem povedati tako kot mislim. Predvidenih je 41.000.000 dinarjev, pa ne vemo zanesljivo, ali bo preveč ali premalo, ker niso še določene cene niti za posamezne storitve, niti za oskrbne dneve v bolnicah, niti ne moremo vnaprej določiti števila bolnikov.

Mislim, da bo 40.000.000 din dovolj, zlasti glede na zagotovilo, da stroškov za umobolne v zavodih ne bo nosil naš proračun, ampak republiški. Če bi morali plačati za vse, tudi za take, ki so po več let v zavodu, bi nas to stalo letno najmanj 15 milijonov dinarjev.

Dom Titove mladine v Mostah ima predvidenih za nabavo perila in obutve 2.050.000 din, dom Malči Beličeve za iste namene 1.500.000 din, dočim najmlajši dom, to je Titov otroški dom v Stanežičah samo 500.000 dinarjev. Predlagam, da se Titovemu domu v Mostah odvzame 50.000 dinarjev, kar je malenkosten znesek, domu Malči Beličeve pa 100.000 din in oba ta zneska dodelita Titovemu domu v Stanežičah, ki ima premalo.

Vse to naj bi se izvršilo znotraj proračuna Sveta za zdravstvo in socialno politiko.

Mestni ljudski odbor Ljubljana ima danes dve okrevališči za našo mladino. Enega pod Ljubeljem in enega v Šiljevici na morju. Dom v Šiljevici je nedograjen in tam še veliko manjka. Tudi dom pod Ljubeljem je vlažna, stara stavba — lovski dvorec, ki zahteva mnogo več popravil kot v normalnih razmerah.

Mestni ljudski odbor je za oba imenovana domova dal v preteklem letu subvencijo 4 milijone dinarjev, dočim je v letošnjem proračunu ta postavka črtana, ne glede na to, da bi bila že lani oskrba teh domov nemogoča brez velike pomoči socialnega zavarovanja. V kolikor torej domova že lani kljub prispevku teh 4 milijonov nista mogla izhajati, je zaman predvidevati, da bosta letos izhajala brez prispevka. Predlagam, da se za vsak dom odobri 1.500.000 dinarjev, in sicer iz viškov, ki jih proračun predvideva v znesku 10.000.000 din

iz ustanov, ki prehajajo na samostojno finansiranje in bodo verjetno večji od 10,000.000 dinarjev.

Opozoril bi še, da smo obvezani nasproti okrajnemu ljudskemu odboru Ljubljana-okolica, ki gradi tretje okrevališče na Rakitni, da prispevamo za ta dom. To je zelo lep dom in ima Mestni ljudski odbor po dogovoru pravico, da ga zasede do polovice. Za oskrbo v tem domu bi morali predvideti 500.000 dinarjev.

Skupno bi torej potrebovali 3,500.000 dinarjev. Pripomnil bi še, da bo dom na Rakitni že v avgustu mesecu sprejel prve otroke.

Lansko leto je bila organizacija počitniških kolonij poverjena Svetu za kulturo in prosveto. Pred nekaj dnevi pa smo dobili okrožnico republiškega organa, da se počitniške kolonije prenesejo v delokrog Sveta za zdravstvo in socialno politiko. Zaradi navedenega predlagam, da se v proračunu predvideni znesek 5,000.000 din za počitniške kolonije prenese iz Sveta za kulturo in prosveto na naš proračun.

Nekaj pripomb še k investicijam. V proračunu je predvidenih 35,000.000 din za dom na Bokalcah, o katerem je bilo na naših skupščinah že veliko govora, zato o tem ne bom ponovno govoril. Opozoril bi, da bo z navedeno vsoto po predloženih kalkulacijah novega upravnika tega doma in podjetja »Megrad«[»] dovršen samo tisti trakt, ki bi moral biti gotov v mesecu maju in bo lahko sprejel 100 oseb. S tem zneskom bo tudi nabavljen inventar in kriti stroški za obrtniška dela. Z dokončanjem tega trakta bo dograjena $\frac{1}{3}$ zgradbe. Nadaljevanje gradnje ni možno, ker niso na razpolago finančna sredstva.

Znesek za dokončanje jasli na Resljevi cesti v višini 5,000.000 din je po mojem gledanju previsok. Potrebna je samo še ureditev vestibula, kjer se shranjujejo otroški vozički, planiranje vrta in naprava ograje. Jasli imajo možnost dobiti pomoč od terena in Notranje uprave glede najema cenejše delovne sile. Smatram, da je na tej postavki možno prihraniti 1,000.000 dinarjev.

Ne bi se pa mogel strinjati s tem, da smo popolnoma črtali iz našega proračuna investicijski prispevek za gradnjo Centralnega dečjega dispanzerja. Predvidevali smo 8 milijonov dinarjev za adaptacijo neke manj primerne stavbe. Sedaj je sprejet načrt za novogradnjo in je zanjo iz republiških investicij odobrenih 10,000.000 dinarjev. Vseh stroškov bo nekako 30,000.000 din in ni prav, da mesto ne bo nič prispevalo. Predlagam, da se odobri v ta namen vsaj 4,000.000 dinarjev.

Končno je dozorelo vprašanje Stanežič, doma za predšolske otroke. Hiša se jim dobesedno podira in smo morali zaradi varnosti otrok že dva prostora izprazniti. Stavba je tudi sicer neprimerna. Otroke bomo za en mesec poslali na morje, nato verjetno do jeseni ali največ do prihodnje pomladi na Okroglo, kjer bo treba plačevati vsak mesec visoko najemnino, potem pa ne vemo kam z otroki. V dogovoru smo za graščino v Goričanah, ki je po mnenju našega sveta, inženirjev in sanitarne inspekcije zelo primerna. V stavbi bi združili dom za

predšolske otroke in prehodni mladinski dom, o katerem že več let govorimo. V sedanjem stanju je stavba neuporabna. Adaptacije bodo zahtevale 9 do 10.000.000 din, najnujnejše — to, kar je treba urediti pred vselitvijo — pa 6.000.000 din, in predlagam, da se ta znesek odobri, ker ne vem, kam bomo sicer z otroki, ki so večinoma sirote in socialno skrajno ogroženi.

Inž. Tepina Marjan:

K proračunu in družbenemu planu, kar se tiče Sveta za komunalne zadeve, ne bi imel mnogokaj poročati. To, kar je prišlo v proračun, je izpod našega minimalnega programa. Mislim, da to problematiko vsi dobro poznate in veste, kakšna je situacija v Ljubljani s cestami, vodovodom, kanalizacijo itd. in če bi upoštevali vse predloge zborov volivcev, bi moral biti proračun vsaj trikrat večji.

Slišali ste iz referata tovariša Kreseta, da je za komunalno dejavnost letos zelo malo na razpolago, celo 105 milijonov dinarjev manj od lanskega leta, delno tudi zato, ker letos dotacija zaradi škode po snegu seveda odpade. Proračun je zelo skromen, ima le majhno postavko za gradnjo stanovanj, ne izkazuje pa ničesar za modernizacijo tramvaja in še marsičesa, kar bi radi vi in jaz.

Razumljivo je, da se v taki situaciji človek vprašuje, kje se v našem proračunu dá kaj prihraniti. Na nekatere postavke bi opozoril.

V. poglavje družbenega plana govori o temeljni investicijski izgradnji. Sredstva, ki so predvidena za objekte te investicijske izgradnje, so še vedno pod administrativnim režimom. Iz prakse mi je znano, da so postavke investicijske izgradnje marsikje previsoko prikazane, ker se še vedno te investicije finansirajo, ne pa kreditirajo; na drugi strani pa za male racionalizacije, ki jih je naštel tov. Krese, nimamo denarja na razpolago. Predlagal in opozoril bi Gospodarski svet, da pregleda, koliko so izpolnjeni v resnici pogoji za dosego v planu predvidenih kapacitet.

Tovarišu Kresetu bi postavil vprašanje, ali je mišljeno 50.000.000 dinarjev za investicije v gospodarstvu kot kreditiranje ali kot finansiranje. (Tov. Krese pojasni, da gre v tem primeru za kreditiranje.)

V proračunu je tudi postavka 11 milijonov dinarjev kot dotacija družbenim organizacijam. Ne iz razloga, da bi dvomil, ali so dotacije potrebne, ampak zato, da bi vedeli, kako družbene organizacije s tem denarjem delajo, predlagam, da poročajo o svojih programih in polagajo obračun Mestnemu ljudskemu odboru.

Zadnje, kar mislim glede štednje, je vprašanje, ki ga je načela tovarišica Pernuševa. Zdi se mi popolnoma nerazumljivo, da imamo v proračunu vrsto gospodarskih in industrijskih šol, ki bi lahko prešle na samostojno finansiranje. Te šole bremene proračun Mestnega ljudskega odbora s ca. 51 milijoni dinarjev. Med te šole spada n. pr. šola za umetno obrt, gozdarska šola, gradbeni tehnikum, vajenske šole za

avtomehanično, gradbeno, lesno stroko, za katero vemo, da je ena najbogatejših panog našega gospodarstva in zasluži ogromno že na samih devizah. Ne gre samo za denar, temveč za ostanek starega administrativnega načina. Ne vidim razloga, da krije Mestni ljudski odbor te stroške, katere bi morale pravzaprav kriti naše gospodarstvo samo. Tudi do sedaj so te šole bremenile gospodarstvo, za kar so imela podjetja v svojih cenah posebne postavke za vzgojo kadra. Nobena teh postavk verjetno po prenosu šol na Mestni ljudski odbor ni bila brisana. Vemo tudi, da v gospodarstvu ne manjka denarja. Na eni strani si podjetja grade palače, po drugi strani pa jim mestni proračun vzdržuje šole. To ni opravičljivo niti finančno, niti načelno. Zato predlagam, da se do polletja ta stvar prouči, razpravlja o tem z gospodarskimi organizacijami v tem smislu, da bi po možnosti še v tem polletju te šole prešle nazaj v gospodarstvo, kamor tudi spadajo.

Dalje bi bilo potrebno razpravljati o proračunu Sveta za zdravstvo in socialno politiko. V teku je reorganizacija v tem smislu, da vse čimbolj preide na bazo samoupravljanja. Veliko zdravstvenih ustanov je republiškega značaja in smatram, da moramo s svoje strani podpreti iniciativo, da se ta stvar čimprej izvede, ker je nelogično, da bi ustanove, ki delajo za vso Slovenijo, bremenile samo naš proračun.

Sitar France:

Želel bi razpravljati o dveh vprašanjih.

Kar se tiče stopnje akumulacije za kmetijska posestva, nam je predsednik Gospodarskega sveta tov. Krese povedal v poročilu, da je kmetijstvu določena stopnja 55%. V kolikor gre za normalno letino, se s to stopnjo strinjam.

Znano nam je, da skušamo na vse mogoče načine rešiti našo redno preskrbo. Vemo tudi, da smo dali lepe vsote za napredek našega kmetijstva in je tudi v desetletnem planu v te namene določenih, če se prav spominjam, 546 milijard dinarjev. Tudi vnaprej je treba voditi tako politiko, da bo šlo naše kmetijstvo naprej, ne pa nazaj. Zadnji čas mi za kmetijstvo nismo dotirali nobene vsote.

Za Jesenkovo in Bokalce smo vložili že veliko sredstev, ki so bila nujna za uspešno delo posestva. To so mala posestva z majhnimi lastnimi sredstvi in v kolikor jim ne bo stal ob strani Mestni ljudski odbor in jim kreditiral, se ta posestva ne bodo mogla postaviti na trdna tla.

V letu 1952 je kolektiv Jesenkovega skozi vse leto prejemal samo 80% plače. Spomladi je bila slana in uničila pridelek, za kar kolektiv ne more nositi nobene krivde. Kasneje je na pridelek spet vplivala suša in zaradi jesenskega deževja posestvo ni moglo pospraviti pridelka tako, kot bi bilo potrebno. Istočasno bi še pripomnil, da smo pšenico prodajali po 17 dinarjev za kilogram, močna krmila za prašiče pa kupovali po 15 dinarjev. Svojo bilanco je Jesenkovo zato zaključilo z deficitom in po mojem mnenju so te stvari v letošnjem kot v prejš-

njih sušnih letih le nekaj nenormalnega. Niti danes, niti kadar koli ne moremo trdno reči, da bo kmetijsko posestvo aktivno, in vemo da je država v pretečenem letu zaradi slabe letine dala precejšnja sredstva za te stvari, da je onim, ki so bili prizadeti, nudila pomoč in tako zagotovila normalno poslovanje.

S tem hočem reči, da smo vložili velike vsote za kmetijstvo in v kolikor mi ne bomo vnaprej posvečali tej panogi pažnje, smo denar vložili brez pomena. Smatram, da bi se kmetijstvu le moralo toliko dati, da bo lahko uspevalo, da nam ne bodo zaradi slabih plač ušli vsi delavci, da se bo posestvo naprej razvijalo, da bomo ljudem dali to, kar zaslužijo in da bo kmetijstvo odigralo tisto vlogo, za katero je namenjeno.

Dotaknil bi se še drugega vprašanja. Že na eni izmed zadnjih sej so iznesli nekateri odborniki pomisleke glede vprašanja šolstva in njegove politike, in sicer, kje je nujnost za gradnjo šol. Danes so te stvari že bolj definitivne. O tem, da je potreba po šolskih objektih, je vsaka diskusija odveč. Vemo tudi, da razpolagamo z zneskom 102.000.000 dinarjev. S tem denarjem moramo zgraditi tiste objekte, za katere smatramo, da so najbolj nujno potrebni. Predlog, ki ga je predsednik Sveta za kulturo in prosveto ponovno dal na dnevni red kot prioriteten in ki navaja, naj se gradi na Poljanah osnovna šola, se mi zdi premalo tehten in nepravilen in bom skušal to dokazati. Prvič se mi predlog zdi nepravilen zaradi tega, ker vidimo, če pogledamo okrog, da imamo celo vrsto predelov Ljubljane, kjer bi bila gradnja šol mnogo bolj nujna in kjer drugače ne morejo rešiti tega problema. V centru pa imamo te objekte in bi opozoril na sklep seje Mestnega ljudskega odbora z dne 26. novembra 1952, po katerem naj bi se vsi objekti, ki so svoječasno služili šolskim potrebam, vrnili prvotnemu namenu. Na podlagi tega sklepa je bila tudi ukrenjena akcija za pridobitev prostorov v bivših Škofovih zavodih v Šentvidu. Opozoril sem že takrat na Cankarjev dom. V Cankarjevem domu imamo trenutno 546 gojencev iz vse Slovenije. Med njimi je samo 59 gojencev iz Ljubljane, vsi ostali pa so iz raznih predelov Slovenije, razen 27 iz inozemstva in 12 iz drugih republik. Iz Kranja jih je n. pr. 21, iz Radovljice 28, iz okraja Ljubljana-okolica 44 itd. Mislil sem takrat, ko sem zbiral te podatke, da ti dijaki obiskujejo one šole, ki drugje ne obstajajo in so torej samo v Ljubljani. Ko pa sem se podrobneje za to zanimal, sem ugotovil, da 215 gojencev tega doma obiskuje gimnazije, ki jih imamo danes že v vseh večjih krajih Slovenije. To je bilo opravičljivo za leto 1945, ko drugod še nismo imeli dovolj gimnazij. Ne vidim torej potrebe, zakaj teh 215 gojencev držimo v Ljubljani. Po mojem mnenju zaradi tega, ker pač imamo objekt, to pa se mi ne zdi opravičljiv razlog, ker je znano, da nas stane vsak dijak po navedbah predsednika Sveta za prosveto in kulturo mesečno čez 9000 dinarjev. Kot sem preračunal, je v naših domovih skupaj

preko 300 gimnazijcev. Zanimal sem se, kako vzdržujejo te dijake. Upravnik mi je rekel, da stane oskrbnina za enega dijaka ca. 3000 din mesečno. V Cankarjevem domu je med drugimi 18 sirot, ki nimajo svojega doma in plačuje zanje Mestni ljudski odbor. Za ostale pa so dolžni od 1. januarja tega leta naprej, odkar je dom na samostojnem gospodarskem računu, prispevati posamezni okraji, kamor spadajo ti gojenci. Posamezni okraji pa so vedno v zaostanku s plačilom prispevka in jih morajo domovi neprestano terjati. Lani si je dom še lahko nabavil premog, kako bo to v bodoče, ni jasno. Nepravilno se mi torej zdi, da se šole grade tam, kjer dejansko obstajajo. Zakaj graditi na Poljanah, ko imamo predele, kjer hodijo otroci 3 do 4 km daleč, in to ne po pločnikih, temveč po blatnih cestah. Smatram, da gre v tem primeru za privilegij centru. Da bo slika bolj jasna, povem, da od omenjenih 346 gojencev obiskuje 215 gojencev gimnazije, 19 sanitetno-tehnično šolo, 22 fizikulturno šolo, nekaj gojencev pa obiskuje učiteljsišče in glasbeno šolo. Rekel sem že, da je za tiste dijake, ki ne morejo obiskovati posameznih šol v svojem okraju, ker jih ni, prav, če so v internatu in bomo morali tudi v bodoče to podpirati. Medtem pa za dijake, ki imajo možnost šolanja v svojem kraju ali vsaj v bližini, ni prav, da mi zanje plačujemo iz svojega proračuna.

Še na eno stvar bi opozoril. V Domu Ivana Cankarja meri zaidana površina, ki služi šoli, 5124 m². V domu je 85 prostorov, ki se uporabljajo bodisi za jedilnice, učilnice in podobno. Torej 346 gojencev se šopiri v teh prostorih.

Približno enaka situacija je v Domu Anice Černejeve, v katerem je 380 gojenk. Dom ima 87 prostorov, od tega 64 spalnic, 21 prostorov, kjer se gojenke zadržujejo v teku dneva, in dve obednici. Niso pa vračunane niti pisarne, niti pralnice, kuhinja in gospodarsko poslopje, katerih prostorov je skupno 46. Če to situacijo pogledamo samo površno, vidimo, da bi bilo to mogoče in pravilno takrat, ko bomo dejansko v socializmu, ne pa danes, ko se za socializem šele borimo in na vsakem koraku občutimo težave. Dopuščanje takih razmer bi bilo napačno.

V Domu Anice Černejeve, v katerem je, kot sem že omenil, 380 gojenk, je samo 46 gojenk iz Ljubljane, vse ostale gojenke so iz ostalih predelov Slovenije. 221 gojenk obiskuje učiteljsišče in so torej te stvari bolj opravičljive kot one v Cankarjevem domu.

Opozoril bi še na eno stvar. Na X. redni seji Mestnega ljudskega odbora dne 26. novembra 1952 se je o teh stvareh že razpravljalo. Ob tej priliki je tov. Kimovec Žiga, ko je analiziral ta vprašanja, ugotovil, da smo v pretečenem letu zaprli 17 industrijskih šol v naši republiki, veliko več pa še v ostalih republikah. Prepričan sem, da bomo še marsikatero šolo zreducirali, ki je bila takrat nujna, da smo lahko nadomestili primanjkljaj strokovnega kadra v industriji, in da bo treba tudi v bodoče to zmanjševati.

S tem hočem reči, da smo pred nekaj leti na tem mestu glasovali za stvari, katere smo takrat smatrali kot pravilne, kar se je kasneje pokazalo kot nepravilno. Zato danes za stvari, o katerih nisem prepričan, da so nujne in pravilne, ne morem glasovati. Tako je šlo pred časom za gradnjo rajonskih zgradb na Viču, v Mostah in za Bežigradom. Čez leto dni se je že pokazalo, da je naš razvoj stvari precej spremenil in da objektov nismo več potrebovali in nas je bolela glava, kakšnemu namenu naj bi te zgradbe služile v bodoče. Za rajon Moste se je konkretno razpravljalo o tem, ali naj bi bila v zgradbi urejena porodnišnica in podobno. Danes je bil objekt uporabljen za stanovanjske namene, za kar pa ni niti primeren in je adaptacija prostorov stala več, kot če bi gradili nova stanovanja. Ne zdi se mi torej pravilno, da gremo na Poljane gradit osnovno šolo, če objekt v tem predelu mesta že imamo. Utemeljil sem že, da se ta internat lahko zreducira in ena polovica služi kot Dom Ivana Cankarja, ker ima dva vhoda, od katerih eden bi se lahko uporabil za internat, drugi pa bi že v jeseni lahko služil šoli. Ta rešitev se mi zdi boljša, kot če žrtvujemo 40 milijonov dinarjev za gradnjo nove šole v tem predelu mesta. Iz tistih sredstev, ki so namenjena za to šolo, naj se gradi šola tam, kjer je potrebna. Ne bom forsiral za predel Trnovo, ki ga zastopam v ljudskem odboru, čeravno je bilo govora, da je tudi tu šola potrebna. Če je Šiška bolj potrebna, naj se gradi šola tam. Bo pač Trnovo prišlo kasneje na vrsto. Prav glede na to, ker smatram, da bi se te stvari lahko v taki kombinaciji drugače rešile, predlagam, da se moj predlog osvoji.

Poleg tega mislim, da bi bilo prav, da v zvezi z internati obravnavamo še nekatera druga vprašanja. Dom Ivana Cankarja in Anice Černejeve smo obravnavali samo zato, da pridemo stvari bolj do dna. Razpravljati pa bi se dalo še o ostalih internatih v Ljubljani. Ne vem, kako je bilo to včasih rešeno in v koliko so bili vsi dijaki izven Ljubljane po teh internatih. Po osvoboditvi smo vendar v ta namen gradili študentovsko naselje. Na Taboru imamo Dom Majde Vrhovnikove, tega primera ne poznam, zato o njem ne morem govoriti.

V zvezi z nakazanimi dejstvi predlagam, da posebna komisija te internate pregleda in ugotovi, ali je res nujno, da ti internati v takem obsegu obremenjujejo naš proračun in če je nujno, da ti gojenci tu stanujejo. S tem bomo rešili dva problema. Zmanjšali bomo naval na šole in dali te prostore za druge, bolj nujne namene.

Pečarič Jože:

Povrnil se bom k vprašanju našega kmetijstva na območju mesta Ljubljane in na nerazumevanje vseh forumov do te panoge gospodarstva. Tov. Sitar je omenil, da se na samo kmetijstvo ne polaga dovolj pažnje in da je akumulacija prevelika. To drži. Neki tovariš se je oglasil na zadnji seji Mestnega ljudskega odbora in rekel, da kmetij-

stvo ni važno za nas. Izgleda, da to drži, kajti v proračunu ni nobene postavke, konkretno n. pr. za posestvo Jesenkovo. Nočem prositi, da se v proračun vnesejo ne vem kakšne postavke, vnesti pa je treba one, ki bi bile res nujne, zlasti za dvig hektarskega donosa.

Kakšna je situacija na posestvu Bokalce, nam pove dejstvo, da smo dobili n. pr. za mesec februar plačo šele 21. marca. Zakaj? Ne zaradi izgube, ki bi jo lahko krili, če bi se našli ljudje, ki bi pokazali vsaj malo razumevanja za situacijo. Nihče od Mestnega ljudskega odbora se ni pobrigal za nas. Banka je zahtevala garancijsko pismo od Mestnega ljudskega odbora, ki ga dejansko nismo potrebovali, ker je denar bil. Nismo vedeli, kaj naj naredimo, ker nam ni vedel nihče stanja obrazložiti. Nujno je prišlo do tega, da smo se pogovorili s samo banko, kjer so nam obljubili, da bodo prišli k nam in zadevo uredili. Prišel pa ni nihče, zaradi česar smo bili prisiljeni obrniti se direktno na tov. Avblja, ki je zadevo rešil in račun smo imeli takoj spet odprt.

Slišalo se je, kako so na Bokalcah drago prodajali prašiče. Kakor mi je znano, ni bil od nas noben prašič prodan po višji ceni od 120 din za kilogram. V letu 1951 nam je bila predpisana obvezna oddaja 44 pitancev po 19 din za kilogram, čeravno je Mestna klavnica prodajala prašičje meso v istem času po 220 din za kilogram. Kje je dobiček? Drug primer: Lani smo imeli na razpolago 1400 kg pšenice, ki smo jo ponudili Žitofondu. Ta nam je ponudil za 1 kg pšenice 18 dinarjev, s katero ceno se mi nismo mogli strinjati, ker jo moramo potem odkupovati po prosti ceni 54 dinarjev. Isto je nesorazmerje v ceni za bučno seme, ki ga podjetja prodajajo semenarni po 200 din, ta pa široki potrošnji po 800 dinarjev za kilogram. Nesorazmerja so tudi v samih plačah, tako ima delavec, ki šiva vreče v semenarni, 40 din na uro, naš delavec, ki pa poleti dela tudi do noči na polju, 25 dinarjev. Te stvari bi moral Mestni ljudski odbor upoštevati in urediti.

Pripomnil bi še, da je posestvo Bokalce dalo v letu 1951 Mestni klavnici 35.000 kg mesa po tako nizki ceni, kot ga ni dal noben kmet v okolici. Dalje naj pojasnim, da je površina našega posestva ista kot prvotno, delovna sila pa je zreducirana ob isti površini na polovico in nas danes dela na posestvu konkretno samo 36.

Danes moramo gledati, da bomo iz lastnih sredstev postavili rastlinjak, gnojno jamo, silos itd., za kar ne zahtevamo nobene pomoči od Mestnega ljudskega odbora, so pa stvari, kjer nam je ta pomoč potrebna in nam je treba iti na roko.

Tudi glede same mehanizacije kmetijstva naletimo na neopravičljive stvari. Tako smo lani kupili traktor, za katerega je bila postavljena gotova cena. Za nabavo tega traktorja smo vzeli dolgoročni kredit. Čez tri mesece pa nam je bilo sporočeno, da moramo za traktor plačati še dodatnih 900.000 dinarjev. Tega mi ne moremo plačati in tudi nikdar

ne bomo plačali. Te stvari je potrebno vzeti v obzir. Spadamo pod Mestni ljudski odbor, zato naj ta tudi malo bolj pomaga posestvom.

Neki tovariš je danes govoril o domu onemoglih na Bokalcah. Po pravici povem, da se tam dogajajo čudne stvari. Tako so stopnice podrli, ker niso bile napravljene do podstrešja, niso pa prej ugotovili, če temelji ustrezajo, da bi naredili stopnice do podstrešja. Ko so bile betonske stopnice podrte, so pa ugotovili, da ne morejo podaljšati stopnic do podstrešja, ker so preslabi temelji. Sedaj delajo ponovno enake stopnice kot so bile prvotne. Tako se troši denar iz našega proračuna in naši delavci vidijo, kako po nepotrebnem. Tam imajo tudi delavci določeno plačo od 30 do 50 dinarjev na uro. V teh stvareh smatram, da je potrebna večja kontrola, zlasti pri »Megradu«.

Petrič Ivanka

poda v imenu kolektiva Tobačne tovarne v Ljubljani naslednje pripombe k predlogu družbenega plana za leto 1955:

Delavski svet Tobačne tovarne v Ljubljani je na svoji seji dne 9. t. m. razpravljal o uspehu, ki ga je naše podjetje doseglo v letu 1952 ter v prvih dveh mesecih letošnjega leta. Res je, da smo v preteklem letu ustvarili tako visok dohodek, da je realizirana stopnja akumulacije in skladov preseгла planirano. Tudi leta 1953 smo pričeli z istim elanom, vendar je rezultat zelo slab. Analizirali smo proizvodnjo in prodajo v prvih dveh mesecih in ugotovili, da smo kljub znatnemu prekoračenju produkcije in prodaje dosegli le stopnjo 1185% ter na podlagi teh rezultatov ponovno sklenili, da stopnjo akumulacije in skladov 1370%, kot nam je bila tako rekoč diktirana, ne sprejmemo. Nikakor namreč ne moremo pred delovnim kolektivom zagovarjati dejstva, da nismo v teh mesecih dosegli 100%-nih plač, ko vendar vsak delavec v proizvodnji prav dobro ve, da je delal celo nadure, da smo proizvajali in prodajali preko plana, da pa je samo nepravilno postavljena stopnja akumulacije in skladov vzrok za 90%-ni odnosno 80%-ni zaslužek.

Pravilno smo predvidevali, da bo do tega prišlo in smo tudi svoj predlog glede akumulacije postavili na popolnoma realno bazo, a tega nam še do danes nihče od MLO pa do Gospodarskega sveta ni hotel verjeti. Vse naše intervencije od decembra lanskega leta pa do danes niso rodile prav nobenega uspeha.

Mi smo predlagali stopnjo akumulacije in skladov 1072% pri skladu za plače v višini 52 milijonov ali 537 milijonov dinarjev akumulacije. Mestni ljudski odbor pa pričakuje od nas stopnjo 1370% pri istih plačah ali 712 milijonov dinarjev akumulacije. Gre torej za razliko 151 milijonov dinarjev, ki je mi pri sedanjih pogojih, ko cene surovinam in papirju še nadalje naraščajo, ne moremo ustvariti.

Svoj produkcijski program za leto 1955 smo morali prilagoditi zahtevam tržišča. Že izkušnje iz lanskega leta, ko je začela rapidno

padati prodaja dražjih cigaret, nas silijo k temu, da smo za leto 1953 planirali 47% Drave. Tudi ostale tobačne tovarne v državi so planirale tako visok odstotek IV. kvalitetne grupe, naši sosodje celo 50%, čemur smo se hočeš nočeš morali prilagoditi tudi mi, če smo sploh hoteli vzdržati v konkurenci.

Mi smo si v letošnjem letu res intenzivno prizadevali, da čimbolj omejimo prodajo Drave, vendar pod 41% nismo mogli. To pa je šele začetek in bomo še radi prodajali preko tega odstotka, saj vidimo, da cene naraščajo, kadilci pa pri cigaretah štedijo. Poleg tega pa so Drava cigarete bile dobre, ker nimamo primernih tobakov. Za leto 1952 je znašala povprečna cena prodane cigarete 1,90 din, dočim znaša v mesecu januarju 1,64 din in v februarju 1,61 din.

Tako je torej naš predvideni asortiment in s tem naš nižji bruto-produkt zgrajen na realnih možnostih, logično pa sledi iz tega, da nižji asortiment ne more dajati tako visoke akumulacije, posebno še, če upoštevamo dejstvo, da cene cigaretam niso sorazmerno določene.

Pa še na nekaj je treba misliti pri odrejanju stopnje akumulacije in skladov za naše podjetje, namreč da smo mi tobačni kombinat, ki izdeluje poleg cigaret še ostale tobačne izdelke. Ti izdelki pa imajo določeno tako nizko ceno, da bi se jih, če bi nanje gledali z vidika akumulacije, sploh ne izplačalo proizvajati (rudarji bi se nam menda lepo zahvalili, če bi jim nehali dobavljati tobak za žvečenje, ki ga delamo v čisto izgubo).

Saj nam že dejstvo, da od 52 milijonov dinarjev sklada za plače odpade:

na cigarete	36,5 milij. din pri produkciji 1300 t.	%AS 1473
na cigare in ostalo	10,3 milij. din pri produkciji 200 t.	%AS 50—100
ostale dejavnosti	5,2 milij. din pri	%AS 217

% 1072

jasno govori, da smo mi nasproti Srbiji ali Hrvatski predlagali za cigarete celo višjo stopnjo kot je njim odmerjena (Srbija 1427, Hrvatska 1421). Če bi pa hoteli zadostiti obveznostim po družbenem planu, bi morala naša stopnja za cigarete znašati 1666%, če ne izločimo investicijskega vzdrževanja. Nesorazmernost obremenitve je evidentna.

Upravičenost naše zahteve po znižanju stopnje akumulacije in skladov dokazuje obračun proizvodnje za meseca januar in februar tekočega leta. V teh dveh mesecih smo proizvedli cigaret 11% preko plana, prodali pa 20% preko plana, a vkljub temu ostvarili le stopnjo 1185%, z drugimi besedami: če obvelja stopnja 1370, bomo imeli samo 80% plače. Obračun je pokazal, da so celo cene, ki smo jih planirali za posamezne tobake v primeri z vrednostjo porabljenih tobakov, prenizke, saj se nam samo pri surovinah pokaže izguba okrog 7 milij. dinarjev. Celotna izguba nasproti planiranim stroškom znaša 8 milij.

dinarjev, če bi pa morali ostvariti stopnjo 1370, bi se povečala še za 25 milij. dinarjev. Največjo izgubo imamo pri Drava cigaretah, ki jih proizvajamo z izgubo približno 100 dinarjev pri kilogramu.

Mi smo za to, da je stopnja akumulacije in skladov napeta, vendar ne tako, da gre na škodo našega zaslužka brez krivde kolektiva. Vprašanje je tudi, če bomo takšen tempo proizvodnje lahko vzdržali skozi vse leto glede na pomanjkanje tobaka in glede na potrošnjo naših izdelkov. Da se končno že uredi to pereče vprašanje, prosimo, da se pošlje v podjetje komisija, kateri bo na razpolago vsa dokumentacija, mi pa smo pripravljene sprejeti ono stopnjo, ki jo bo ta komisija ugotovila kot ostvarljivo.

Pečarič Jože:

Naša ekonomija je po odločbi, ki jo je podpisal takratni predsednik Mestnega ljudskega odbora tov. Krivic, dolžna, da zalaga s krompirjem in ostalimi zimnicami naše socialne ustanove. Lani smo tem ustanovam prodali krompir po ceni 16 dinarjev za kilogram. Lahko pa bi ga prodali po 22 dinarjev za kilogram. Po omenjeni ceni smo tem ustanovam prodali ves krompir, ker nas je pač vezala odločba. Sedaj pa se je delavski svet postavil na stališče, da bomo v letošnjem letu dali pridelek tistemu, ki ga bo dražje plačal, s tem pa ne mislim reči, da imamo namen navijati cene.

Krese Leopold:

Odločba, katero omenja tov. Pečarič, ni več v veljavi.

Brilli Janez:

Dovolite tovariši, da spregovorim nekaj besed. Nihče se ni oglasil glede povišane akumulacije za obrtništvo, oziroma privatni sektor. Dovolite mi, da v tej zadevi povem, da je privatni sektor nekako pristal na odmero in ustrezajoči znesek 84 milij. dinarjev, ki bi bil s strani finančnega odseka dostavljen Mestni obrtni zbornici v znanje in razpravo.

V predlogu družbenega plana za leto 1953 je predvidena dohodnina od obrtništva 72 milijonov dinarjev, ni mi torej jasno, ali je ta povišek mišljen od 72 na 84 milijonov dinarjev, ali še nekaj več. Pripomnil bi še to, da je Mestna zbornica organizirala razbitje te dohodnine po strokah. Včeraj so se začele prve razprave po posameznih strokah, na katerih se skuša doseči sporazumni modus dohodnine. Stavil bi predlog, da preden se sklene definitivni povišek te dohodnine, naj se ustanovi posebna komisija, ki bo definirala podrobno faktorje glede akumulacije nasproti socialističnemu sektorju, ker je to vprašanje še popolnoma nerešeno. Komisija naj bi pregledala in ugotovila možnosti povišanja dohodnine in točno proučila položaj. Bolje je doseči gotov znesek, kot konec koncev ugotoviti, da se predvideni znesek

ni dosegel in obrati zato nazadujejo. O nekaterih strokah sicer moram reči, da napredujejo. Lani je bila odmera pravilna in prepričan sem, da se bodo tudi v letošnjem letu ugotovile vse napake pri odmeri dohodnine. Upoštevati je treba dejstvo, da je v Ljubljani 60% obrtniške dejavnosti majhnih obrtnikov, katerim se mora odmera pazljivo določiti. Moj predlog je, da se torej o stvari dokončno ne sklepa in čaka rezultat razbitja dohodnine od Mestne obrtne zbornice ter vzpostavi predlagana komisija.

Avšič Jaka:

Smatram, da ni potrebno ustanavljati še posebne komisije za odmero dohodnine obrtniške dejavnosti, ker taka komisija v okviru Mestnega ljudskega odbora že obstaja. Povišek dohodnine od obrtništva od 72 na 84 milijonov pa je že rešen in sprejet v proračun.

Brilli Janez:

Vprašanje je, koliko je možno odmero dohodnine povišati preko 84 milijonov dinarjev.

Krese Leopold:

Delo Obrtne zbornice ne gre skupaj z delom naše komisije. Razprava privatnih obrtnikov ne more biti merilo za določanje višine dohodnine in ne moremo iti na to, ali bodo ti obrtniki na odmero pristali ali ne. Za razpravo v okviru Obrtne zbornice smo se odločili zato, da bi bila razdelitev bolj pravilna, da bi bilo čim manj napak, da ne bodo tisti, ki delajo sami, brez tuje delovne sile, bolj prizadeti in podobno. Višina dohodnine 72 oziroma 84 milijonov dinarjev še ni definitivna, ker material še ni povsem zbran in se stvar proučuje še po posameznih panogah obrtništva. Na osnovi tako izračunane kvote bo Mestna obrtna zbornica direktno s prizadetimi to kvoto razdelila, da ne bo nesorazmerja med posamezniki. Smatram pa, da ne moremo čakati na to, da bo neka posebna komisija pristala na to, da je ta izračun pravilen.

Avšič Jaka:

S področja prosvete, zdravstva in komunale so bili stavljeni nekateri predlogi, ki jih bom ponovil, da se o njih glasuje.

1. V proračunu predvideni znesek 5 milijonov dinarjev za počitniške kolonije naj se prenese iz proračuna Sveta za kulturo in prosveto na proračun Sveta za zdravstvo in socialno politiko, ker je po okrožnici republiškega organa prenesena organizacija počitniških kolonij na ta svet.

Predlog daje na glasovanje ločeno obema zboroma.

Soglasno sprejeto.

2. Svet za kulturo in prosveto naj bi razpravljajal o tem, da preidejo strokovne in gospodarske šole, ki so po uredbi republiškega organa prešle v sklop Mestnega ljudskega odbora, nazaj na breme našega gospodarstva, kamor spadajo. O stvari naj potem ponovno odloča Mestni ljudski odbor.

Predsednik daje predlog v razpravo.

Dr. Dermastia Marjan:

Vse te šole je Trgovska zbornica praktično že prevzela in se na tak način dejansko vrši diskriminacija zaradi različnih odnosov v posameznih primerih. Mislim, da ne smemo dopustiti, da bi šlo vzdrževanje teh šol na bréme Mestnega ljudskega odbora, ker to nima smisla. Zavedati se moramo, da gre tu za preko 50 milijonov dinarjev iz našega proračuna. Če so n. pr. zidarjem potrebne šole, naj jih tudi vzdržujejo, isto velja tudi za trgovski kader. Sem za predlog inž. Tepine, da preidejo te šole na breme gospodarstva.

Avšič Jaka:

Vprašanje je, ali bodo gospodarska podjetja pristala na to, da šole preidejo na njih breme.

Vetrih Franjo:

S predlogom za izločitev teh šol iz proračuna Mestnega ljudskega odbora in prenosom na gospodarstvo se strinjam in se mi zdi vsaka nadaljnja diskusija o tem odveč. Smatram pa, da ne črtamo te šole iz proračuna šele v novem šolskem letu, temveč že za nazaj. Predlagam, da nadaljujemo razpravo o predlogih, ki jih je navedel načelnik Oddelka za zdravstvo in socialno politiko.

Mojškerc Jaka:

Tudi jaz se strinjam s predlogom, da se strokovne šole prenesejo na naše gospodarstvo, ker je ta predlog res umesten. Podjetja se že sama upravljajo in naj ne pričakujejo več garantiranega življenja. Iz referata tov. Kreseta in izvajanj diskutantov smo lahko videli, kakšno akumulacijo imajo podjetja in koliko dodajajo k proračunu. Istočasno pa je treba vedeti, da v socializmu ne bo še vsega dovolj, če hočemo z našim proračunom uspeti, da pokrijemo tiste potrebe, ki so najbolj nujne. Vzdrževanje šol naj zato krijejo tista podjetja, ki dajo učence v te šole. K temu naj prispeva tudi privatni obrtnik toliko, kolikor nanj odpade. Vidimo, da imajo vsi obrtniki že avtomobile, zidajo si krasne hiše in podobno, in jim to breme ne bi bilo težko. Rečem samo to, da tako udobnega življenja, kot ga obrtniki žive danes, še niso živeli.

Kumar Andrej:

Na občnem zboru Mestne trgovske zbornice je bil sprejet sklep, da prevzame zbornica na svoje breme vajsenske trgovske šole. Znesek 3.680.000 dinarjev, predviden v te namene, se torej lahko črta iz proračuna. Sicer mi za te šole potrebni znesek ni točno znan, treba se je še informirati pri Trgovski zbornici.

Hribar Jože:

Glede železniške industrijske šole povem, da smo se zelo branili oddati šolo Mestnemu ljudskemu odboru, vendar je Svet za kulturo in prosveto izdal o tej stvari toliko odlokov, da smo šolo morali kljub vsemu oddati.

Peternel Franc, načelnik tajništva za prosveto in kulturo:

Rad bi dal nekaj pojasnil, kar se tiče šol, ki jih je Mestni ljudski odbor v zadnjem času prevzel od republike, in zlasti kar se tiče izvajanj diskutanta glede Železniške industrijske šole. Mestni ljudski odbor oziroma njegov Svet za prosveto in kulturo si ni prizadeval, da bi ta šola prešla v njegovo upravljanje, ampak smo zastopali stališče, naj jo upravlja železnica sama, ker vzgaja kadre zanjo. Enako stališče je imel tudi republiški Svet za prosveto in kulturo, vendar tudi ta v Beogradu, kjer se je o tem razpravljalo, ni prodril. Zato smo po sklepu Beograda in po nalogu republiškega Sveta za prosveto in kulturo šolo končno prevzeli.

Kar zadeva proračun za novo prevzete šole, vem, da je bilo pri sestavljanju mestnega proračuna rečeno, da bo zaradi prevzema novih šolskih ustanov participacija Mestnega ljudskega odbora na njegovih dohodkih večja, kot bi bila sicer. Zato bi moral Mestni ljudski odbor verjetno obenem s šolo odvesti tudi kredite zanjo tistemu organu, ki bi šolo eventualno prevzel.

Tudi k izvajanju tov. Sitarja bi želel dati nekaj pripomb. Diskusija se je začela ob vprašanju, ali je na Poljanah potrebna gradnja nove osnovne šole ali ne. Tu smo zadeli na vprašanje srednješolskih internatov. Osnovni namen vsakega internata je, da omogočimo šolanje mladini, ki v bližini svojega doma nima šole, ki jo želi obiskovati. Zato je prirodno, da je v ljubljanskih internatih minimalno število Ljubljančanov. Od Ljubljančanov, so v internatih praviloma le sirote. V Dijaškem domu Ivana Cankarja in Dijaškem domu Anice Černejeve je razmeroma visoko število gimnazijcev. Vzrok za to je v tem, da ima Ljubljana več kot tretjino vseh popolnih gimnazij v republiki. V teh gimnazijah je 15% neljubljančanov in del teh pač stanuje v internatih. Koliko je med njimi takih, ki imajo v bližini svojega doma gimnazijo, ne vem, vem pa, da imajo internati ob izvenljubljskih gimnazijah razmeroma majhno kapaciteto in ne morejo sprejeti vseh interesentov, zato stanuje del njih v ljubljanskih internatih.

Opozoril bi še, da Svet za prosveto in kulturo Mestnega ljudskega odbora načeloma nikomur ne ovira študija v Ljubljani in da se pri tem ravna v smislu sklepa, ki ga je Mestni ljudski odbor sprejel predlanskim. Takrat se je poudarjalo, da nobeno drugo mesto v Sloveniji ne more na razvoj mladega človeka vplivati tako kot Ljubljana s svojimi kulturnimi ustanovami, razstavami, koncerti itd.

Gotovo pa ne drži trditev, da se gojenci v internatih šopirijo. Prav spalnice so v internatih prenatrpane in nas sanitarna inšpekcija često opozarja, da so zato nehygienične.

Če bi Mestni ljudski odbor sprejel sklep, da se v Dijaškem domu Ivana Cankarja in Dijaškem domu Anice Černejeve odpre osnovna šola, mora pooblastiti naš Svet, da reducira število gojencev v njih. Ti si bodo morali poiskati privatna stanovanja v Ljubljani ali pa se preusmeriti na gimnazije izven Ljubljane. Na vsak način pa je treba obdržati v Ljubljani dijake, ki obiskujejo šole, ki so edine te vrste v republiki. Opozorjam pa tudi na težave, ki bi v zvezi s prešolanjem gimnazijcev nastopile zaradi pouka tujih jezikov, ki je danes zelo pester in neenoten (angleščina, nemščina, francoščina).

Vrhovec Stane:

Z izjavami tov. Sitarja se popolnoma strinjam. Gre za to, da bi mi brez škode ta ukrep glede šole na Poljanah lahko izvedli. Večina teh gimnazijcev po naših internatih je z Gorenjske in Štajerske in imajo torej možnost, da obiskujejo gimnazije v Kranju, Mariboru in Celju. Glede na tako stanje, ko nam manjkajo prostori, je povsem logično, da bi bilo potrebno to vprašanje sprožiti. Na podlagi podatkov, ki so bili preverjeni na kraju samem, bi lahko brez škode izpraznili del Doma Ivana Cankarja in ga vrnili v uporabo osnovni šoli, ki je bila prej tu.

Inž. Tepina Marjan:

Ponovno bi poudaril, da tu ne gre za 50 milijonov dinarjev, temveč gre za principiелno stvar. To je korak nazaj v vzgoji kadra, ker šole odtegujemo od neposredne proizvodnje. Tako dajo tovarne lahko neposredno v te šole svoje mojstre in gojenci imajo vsak čas možnost, da gredo v tovarne in se praktično uče v njih. S tem, da MLO vzdržuje te šole, se oddaljujemo od načela, da proračun odmira in da družbene organizacije in neposredni proizvajalci prevzamejo nase čim več družbenih nalog.

Avšič Jaka:

Že na eni izmed zadnjih sej smo sprejeli sklep, ki ga ni odobril republiški organ in nismo uspeli. Potrebno je, da se ne prenačimo in ne napravimo ukrepa proti odredbam republiških višjih forumov. Potrebno se je prej informirati. Mi moramo republiške in zvezne ukrepe vsekakor upoštevati.

Peternel Franc:

V pogledu prevzema strokovnih šol ni bil niti naš svet, niti republiški svet mnenja, da se prenos izvrši.

Vetrih Franjo:

Podkrepil bi predlog tovariša inž. Tepine. Če je to izšlo iz zveznega merila, se je potrebno pogovoriti, da gre na tisto področje, kamor spada. Večkrat sprejemamo stvari, ki se pozneje ne obnesejo. Predlagam, da predlog tov. Tepine izvedemo in povemo merodajnim, da se Mestni ljudski odbor ne strinja s sedanjo rešitvijo.

Dr. Dermastia Marjan:

Stvar je v redu in je tako Trgovski zbornici že predlagal Svet za kulturo in prosveto, da prevzame celo ekonomski tehnikum na svoja bremena. Gre za politiko, da gospodarstvo samo skrbi za to. Mislim, da bi bilo možno to takoj urediti.

Avšič Jaka:

Obstajata dva predloga, in sicer prvi, da se razpravlja o dotaciji teh šol iz gospodarstva, in drugi, da se v proračunu postavka za vzdrževanje teh šol briše. Osebnost sem za prvi predlog.

Zdešar Henrik:

Pri obravnavi tega vprašanja ne smemo pozabiti na domove, ki so vezani na te šole in so tudi na bremenu Mestnega ljudskega odbora.

Krese Leopold:

Strinjam se s predlogom tov. Tepine. Živimo namreč v dobi decentralizacije naše državne uprave. V istem času pa še živi ostanek birokratskih metod nekaterih organov republike, ki imajo obenem kličo demokratičnosti in birokracije. Če se proti takim pojavom ne bo nihče boril, bo to prenašanje šlo še naprej. Po mojem je to druga skrajnost, da se prenašajo na mesto tudi stvari, ki ne spadajo tja.

Glede dijaških domov, o katerih je bilo danes govora, bi opozoril še na dejstvo, da imamo pri nas^v lepo število dijakov srednjih in visokih šol, ki iz različnih razlogov menjavajo šole in fakultete in se preseljujejo iz mesta v mesto. Pri nas pa imamo za te dijake prosta mesta v naših internatih. Postaviti se bo treba na stališče, da bodo dijaki morali plačati primerno ceno za oskrbo v internatih, tako da ne bo navala na te domove. Tudi tu je potrebno iti na ekonomski račun. Če bomo postavljali stvari tako, lahko dobimo v Ljubljani takoj eno zgradbo za šolo.

Glede strokovnih šol ni pomišljati in se lahko takoj prenesejo. Gradis nam je n. pr. že očital, zakaj se mešamo v njih šole, isto Litostroj, ki je šolo takoj pripravljen prevzeti nazaj.

Dva izmed diskutantov sta razpravljala danes o kmetijstvu na področju mesta Ljubljane. Dal bom nekaj pripomb k tej diskusiji, da bo stvar bolj jasna, in s tem dopolnil pomanjkljivost svojega referata. Nihče izmed diskutantov ni govoril o kmetijstvu na splošno, temveč o dveh kmetijskih posestvih. Upam si trditi, da je Mestni ljudski odbor že leta nazaj dal za potrebe kmetijstva ogromna sredstva. Smatram, da bi s sredstvi, ki so bila dana posestvom, kmet bolje gospodaril. Pričakovati še nadaljnjih sredstev pa je iluzorna stvar.

Glede zadeve, o kateri je poročal tov. Pečarič, moram pojasniti, da Mestni ljudski odbor ni mogel dati kredita, ker nima v ta namen v proračunu posebne postavke. Stvari so malo pretirane in morajo za kmetijska posestva veljati isti principi kot za ostale panoge gospodarstva. Kar smo dali, smo dali, in je dovolj, da se lahko naprej razvijajo.

Odgovoriti moram še na očitek Tobačne tovarne o stopnji akumulacije. Tobačna tovarna je eno od redkih podjetij, od katerih ne dobi Mestni ljudski odbor niti dinarja viška akumulacije. V splošnem pa nismo mi pristojni zniževati akumulacije, temveč republika. Kakor mi je pa znano, je stopnja akumulacije določena v smislu zahteve republiškega družbenega plana.

Inž. Tepina Marjan:

Moj predlog je tak, da se smatra proračun Sveta za kulturo in prosveto kot začasen in da naj se o njem ponovno razpravlja v Mestnem ljudskem odboru.

Avšič Jaka:

Gre za to, da Mestni ljudski odbor, oziroma Svet za kulturo in prosveto ter Svet za gospodarstvo prouče, katere strokovne šole bi se lahko izločile iz proračuna Mestnega ljudskega odbora in prenesle neposredno pod upravo našega gospodarstva. Predlog dajem na glasovanje.

Glasujeta ločeno oba zbora.

Soglasno sprejeto.

3. Za nabavo ognjavarne police za mestni arhiv predlaga Svet za kulturo in prosveto povišanje investicijske kvote za 1.000.000 dinarjev.

Pernuš Anka:

Nabava ognjavarne police za mestni arhiv je sicer nujna, zato sem jo v poročilu omenila, nisem pa stvari iznesla kot predlog.

Glede lokacije šol predlagam, da se razprava odloži do jutri, da zamore Svet za kulturo in prosveto zbrati potrebne podatke glede zasedbe internatov. Zanima me zlasti, kakšne šole obiskujejo gojenci internatov. Morda klasično gimnazijo, kjer se poučujejo drugi jeziki kot v ostalih gimnazijah. Gre tudi za to, v koliko lahko Dom Ivana

Cankarja izpraznimo do ene tretjine, gre šola lahko v te prostore, sicer pa ne. Naš interes ni, da imamo dijake po privatnih stanovanjih, temveč da jih imamo v internatih, ker po privatnih stanovanjih dijaki niso pod pravim nadzorstvom in so večinoma brez prave vzgoje. Poleg tega pa ti gojenci plačujejo oskrbnino v internatih. Velika večina plačuje določeno oskrbnino, dočim prispeva Mestni ljudski odbor za socialno šibke in vzdržuje sirote. Čisto drugačno stanje pa je v naših študentskih domovih. Na sestanku, kjer se je razpravljalo o potrebah študentskih domov, se je govorilo, da domovi ne morejo shajati brez subvencij. Dejansko so v domovih študentje, ki ne morejo plačati oskrbnine. Za študentske domove je namenjene nekaj pomoči. Vendar kuratorij teh domov predlaga, da se podpro študentski domovi v celoti, dočim je Svet za kulturo in prosveto mnenja, da se daje študentom pomoč individualno.

Avšič Jaka:

4. Svet za zdravstvo in socialno politiko predlaga:

a) da v okviru svojega proračuna izvrši nekatere interne spremembe na način, da se prenesejo sredstva z ene postavke na nekatere druge, prenizko postavljene;

b) da se za okrevališče naše mladine pod Ljubeljem in v Šiljevici odobri vsakemu po 1.500.000 dinarjev ter za dom v Rakitni 500.000 din, in sicer iz viškov, ki jih proračun predvideva v znesku 10 milijonov dinarjev iz ustanov, ki prehajajo na samostojno finansiranje;

c) da se zmanjša investicijska postavka 5.000.000 dinarjev, določena za dokončanje jasli na Resljevi cesti, za 1.000.000 dinarjev.

Predsednik daje predloge v razpravo.

Dr. Ravnikar Tone, načelnik tajništva za zdravstvo in socialno politiko:

Od republiškega sveta za zdravstvo in socialno politiko smo dobili sporočilo, da bodo morali okrajji za matere in otroke v domovih prispevati oskrbovalnino in bomo torej na ta način tudi prišli do znatnih vsot.

Dajem predlog, da bi višek dohodkov naših ustanov šel v proračun Sveta za zdravstvo in socialno politiko.

Zupet Avgust:

Nesmiselno je, da ponovno od kraja govorimo o ljubljanskih otrocih, ki jih moramo vsako leto v večjem številu poslati v okrevališča. V kolikor mi razumevajoče postopamo v tem smislu, da skušamo spraviti denar skupaj, je potrebno, da imajo razumevanje tudi ostali, ali pa zaprimo naše domove. Sem za predlog, da tudi Svet za zdravstvo in socialno politiko, podobno kot Svet za gospodarstvo, razpolaga s presežki v svojem resoru.

Obrazložil bom, kako bomo to stvar napravili. V resnici gre za podrobnejšo presojo socialnih dajatev vseh kategorij. To je vprašanje, o katerem se mora naš svet podrobneje posvetovati, da bomo dejansko dali sredstva tja, kamor jih je treba dati. Mislim, da bomo na vsem področju uspeli in problematične stvari, kot so socialne dajatve, spravili v tako stanje, da bomo vozili naprej.

Avšič Jaka:

Mislim, da je vprašanje Goričan nujno. Gre samo za to, ali to vprašanje rešimo takoj dokončno ali pa odložimo na kasneje.

Dr. Dermastia Marjan:

Vprašanje taks, ki jih namerava uvesti Mestni ljudski odbor, je danes še nerešena stvar. Imamo pa že pooblastilo Izvršnega sveta FLRJ in bomo torej dodatna sredstva imeli že od tod. Med tem časom se bo rešilo vprašanje šol. Verjetno bomo takrat vse stvari lažje reševali.

Predlagam, da se razprava o iznesenih predlogih odloži, dokler se te stvari ne rešijo.

Predsednik dá predlog dr. Dermastie na glasovanje, in sicer ločeno obema zboroma.

Soglasno sprejeto!

Avšič Jaka:

5. Predlog tov. Sitarja je bil, naj se zniža akumulacija kmetijskim posestvom.

Predsednik dá predlog v razpravo.

Dr. Ravnikar Tone:

Vprašanje je, v koliko so ta mestna kmetijska posestva še naprej dolžna oskrbovati s krompirjem nekatere socialne ustanove.

Krese Leopold:

Kmetijska posestva naj bi bila tudi še naprej vezana, da smatrajo socialne ustanove za prioritete, vendar naj jim prodajajo pridelke po dnevnih cenah. Sicer je pa to stvar podjetja.

Pečarič Jože:

Ponovno poudarjam, da ne bo dobila nobena zdravstvena ustanova niti kilograma krompirja po nižji ceni.

Dr. Ravnikar Tone, načelnik tajništva za zdravstvo in socialno politiko:

Predlagano je bilo, da znižamo investicijska sredstva za Dečje jasli na Resljevi cesti za 1.000.000 dinarjev in ta sredstva porabimo za Stanežiče. Dalje je bil moj predlog, da damo 5.000.000 dinarjev za Goričane, če je to mogoče. Mi moramo otroke iz Stanežič izseliti še

ta mesec, ker se jim podira streha nad glavami, nihče pa ne ve povedati kam.

Druga stvar, o kateri sem govoril, je bil predlog, da damo nek prispevek za Centralni dečji dispanzer. Naša obveznost je bila 15 milijonov dinarjev, v proračunu pa je ta postavka popolnoma črtana. Predlagam, da bi se dala vsaj polovica obljubljenega zneska.

Krese Leopold:

S predlogom dr. Ravnikarja, da prispevamo 1.000.000 dinarjev za Goričane, se strinjam. Ne strinjam pa se s tem, da damo prispevek za Centralni dečji dispanzer, ki ga gradi republika.

Arko Nika:

Centralni dečji dispanzer bo mestna preventivna ustanova. To je škandal za Ljubljano, če ne bi ničesar prispevala.

Krese Leopold:

Škandalozno je tudi, da imamo v Ljubljani 7000 greznic.

Zupet Avgust:

V Ljubljani imamo danes tri institucije, ki so popolnoma mestne. To je poliklinika, dečji dom in konec koncev dečji dispanzer. Torej smo za zdravstvo vložili že preko 100 milijonov investicij, kar je vsekakor lepa vsota. Na drugi strani pa človek s težkim srcem gleda na to situacijo.

Avšič Jaka:

6. Delovni kolektiv Tobačne tovarne je predlagal, da se zniža stopnja akumulacije.

Predsednik dá predlog v razpravo.

Krese Leopold:

Stopnja akumulacije Tobačne tovarne je, kot sem že omenil, republiška stopnja, katere mi ne moremo spremeniti. Od tega ne moremo v nobenem primeru odstopiti. Kakor pa mi je znano, ima Tobačna tovarna najnižjo možno stopnjo akumulacije v državi.

Avšič Jaka:

Predlagam, da se osnuje posebna komisija, ki naj pregleda stanje v Tobačni tovarni in dá to poročilo pristojnemu forumu.

Inž. Tepina Marjan:

Nesmiselno je, da pošiljamo ljudi iz okrajev na Gospodarski svet, ta pa spet na okraje. Konkretno stopnjo akumulacije določa Mestni

ljudski odbor, ki stopnje lahko spremeni v okviru celotne zadolžitve. Ne zagovarjam predloga Tobačne tovarne, vendar nočem, da se ljudje pošiljajo iz kraja v kraj.

Avšič Jaka:

Predlagam, da se odstopi predmetni predlog zboru proizvajalcev, ki naj izvoli komisijo za proučitev stanja tovarne. Predlog daje na glasovanje, ločeno obema zboroma.

Od mestnega zbora glasuje za predlog 48 odbornikov, ostali se vzdrže glasovanja, od zbora proizvajalcev pa glasuje za predlog 25 odbornikov, ostali se vzdrže glasovanja.

Avšič Jaka:

7. Predlog komisije za družbeni plan in finance je, da se poviša dohodnina obrtniške dejavnosti.

Dr. Dermastia Marjan:

Ko smo na sestanku komisij za družbeni plan in proračun razpravljali o tem vprašanju, nismo mogli utrditi vsote, ker nismo imeli nobenega konkretnega obračuna pred seboj. Ugotavljali smo le na bazi primerjave, koliko družbi dajejo vsi trije sektorji, in prišli do zaključka, da obstaja nesorazmerje. Postavili smo zahtevo, da se postavka revidira in vskladi z ostalimi dajatvami.

Pravilno bi bilo, da se sprejme predlog o konkretnem pregledu stanja in vzpostavi sorazmerje. Za ta pregled naj se zadolži Svet za gospodarstvo in o njem poroča na prihodnji seji Mestnega ljudskega odbora.

Brilli Janez:

S predlogom dr. Dermastie se strinjam s tem, da se pritegne v razpravo tudi zastopnik privatnega sektorja v mestni obrtni zbornici. Naj se ob tej priliki tudi točno določi višina dohodnine in med letom ne spreminja več.

Predsedujoči dá predlog dr. Dermastie Marjana na glasovanje.
Soglasno sprejeto!

Zdešar Henrik:

Imam konkreten predlog, da se prične takoj z gradnjo nove osnovne šole. Dejansko smo imeli pred vojno več šolskih stavb kot sedaj. Vendar pa je sedaj tudi 1400 otrok več vpisanih, zgradb pa je manj kot pred vojno. To kaže, da obstaja potreba po gradnji šole v centru, ker je otrok tu največ. Internati so prenatrpani. Pred vojno smo imeli tak internat v Šentvidu, ki je bil zelo velik. Zdi se mi, da bo treba internate resnično postaviti na gospodarsko bazo. Če bomo mi na vseh sejah razmišljali o tem, ali bomo gradili, bomo zaostali in nas bo drugo leto bolela glava.

Avšič Jaka:

Ne razpravljamo o tem, ali naj se gradi ali ne. Postavka 40 milijonov za gradnjo šol je odobrena, gre samo za to, ali naj se šola gradi na Poljanah ali na nekem drugem mestu.

Dr. Dermastia Marjan:

Mislím, da ima tovariš Sitar prav. Dejansko je na tem mestu več šol kot drugje. Situacija je taka, da okoliški ljudje o tem govoré. Zidati moramo tam, kjer še ni nobenega objekta. Marijanišče je n. pr. imelo včasih dovolj prostora za vse — za šolo, za internat in za sestre. V roku dveh dni lahko ugotovimo, koliko je bilo tam svoj čas nastanjenih ljudi. Po mojem mnenju okrog 600.

Repinc Ivan:

Sem za predlog Sveťa za kulturo in prosvetó. O tem, da bo na Poljanah stala šola, smo že govorili na zboru volivcev. Na tem terenu sem ljudski odbornik, sem pa zainteresiran zato, ker imam sam otroke, ki bodo šli sedaj v šolo. Ta predel je po vojni tudi precej porastel z gradnjo novih hiš in stanovanjskih blokov. Na Ledini je bil že letos velik naval otrok in velika potreba po novih prostorih. Tudi če preuredimo Dom Ivana Cankarja za šolo, je vprašanje, v koliko bi ta šola ustrezala higijenskim ozirom. Dijaki, ki so sedaj v tem internatu, so le starejši od otrok, ki hodijo v osnovno šolo.

Bajuk-Sagadin Stanka:

Pred nekaj dnevi sem bila v tem internatu. Postelja stoji ob postelji in so primeri, da imajo dijaki, ki so ločeni po panogah in šolah, spalnice kar v učilnicah. Sanitarna inspekcija temu ugovarja iz higieničnih razlogov. Ne vem, koliko ljudi je bilo pred vojno v Marijanišču. Dejstvo pa je, da je sedanje stanje obupno. Mislím, da je bilo poleg tega govora tudi o tem, da bi dijakom, ki bi lahko obiskovali šolo v domačem kraju — razen sirot, ki dobe polno podporo — zvišali oskrbnino na 3500 dinarjev mesečno. Opozoriti moram, da v teh internatih niso tako sijajne prilike in če bi videli, da spijo celo na deskah, da so ti prostori neprimerni, brez sonca, bi starši teh otrok ne pošiljali sem v šolo. Spalnica, kjer spi večje število otrok, ima n. pr. samo eno omaro. Jaz osebno otroka sem ne bi dala, pa tudi sama upravnica in tovariš, ki je hodil z nama, sta rekla, da otroka prav tako ne bi dala sem. Mislím, da bi otroci rajši hodili v šolo v domači kraj, če bi bile tam primerne šole.

Dr. Dermastia Marjan:

Strinjam se s tovarišico Pernuševo, da ne bi delali brez podatkov. Naj torej tovarišica Pernuševa do jutri pribavi podatke, nakar bomo o stvari dokončno sklepali.

Predsednik predlaga, da se z razpravo prekine do jutri, ko bodo na razpolago podatki, potrebni za nadaljnjo razpravo.

Seja je bila prekinjena ob 22. uri in se je nadaljevala 11. aprila 1953 ob 8.30.

Avšič Jaka:

Predlagam, da se nadaljuje z diskusijo o vprašanju šolstva ter prosim tovarišico Pernuš Anko, da poda poročilo.

Pernuš Anka:

Pregledali smo Dom Ivana Cankarja ter ugotovili takšnote stanje:

V Domu Ivana Cankarja so dijaki naslednjih šol:

- 20 dijakov Šole za umetno obrt,
- 22 dijakov Ekonomske srednje šole,
- 19 dijakov Medicinskega tehnikuma,
- 12 dijakov Zavoda za fizkulturo,
- 48 dijakov Učiteljišča,
- 24 dijakov Klasične gimnazije,
- 29 dijakov Glasbene šole,
- 86 dijakov višjih gimnazijskih razredov,
- 86 dijakov nižjih gimnazijskih razredov.

Dijaki, ki obiskujejo I. razred gimnazije, so:

1. Badovinec Ivan, enostranska sirota, Luče 5, oče padel v partizanih leta 1944.
2. Bole Evgen, enostranska sirota, Lokve 184, oče umrl leta 1946.
3. Bukovec Marjan, Radomlje 60, enostranska sirota, oče padel v partizanih.
4. Drovenik Božo, Tuhinj.
5. Grebenc Marjan, Podpeč 2.
6. Horvat Peter, enostranska sirota, stalno v domu, oče ubit od Nemcev, mati v umobolnici.
7. Intihar Edvard, enostranska sirota, Polje 7, oče je umrl l. 1946 na posledicah vojne.
8. Jurman Stanko, starši v Srbiji, ločeni.
9. Kernjak Pavel, Travinja, Celovec, Avstrija.
10. Kos Rudi, enostranska sirota, Zagorce 3, oče ubit od Nemcev.
11. Lemut Jože, Vrhpolje 122.
12. Lesjak Aleksander, stalno po domovih, oče v Celovcu.
13. Mihelič Franc, popolna sirota.
14. Mihelič Peter, mati ločena, oče v Kanadi.
15. Peklaj Alojz, enostranska sirota, oče padel v NOV.
16. Pernat Karlo, enostranska sirota, mati na Reki.
17. Reberšak Peter, popolna sirota.

18. Rigler Janez, enostranska sirota, mati Bloška polica 18, oče umrl leta 1941.
19. Rogelj Leopold, Unec 37.
20. Samec Dušan, enostranska sirota, oče padel.
21. Setnikar Ivan, enostranska sirota, stalno po domovih, oče padel v partizanih, mati živi Glince 24.
22. Strle Alojz, Cesta na Brdo 109.
23. Štrukelj Marjan, Orlova 7, Ljubljana.
24. Tomažič Fedor, mati živi Livarska 7.
25. Zrnec Miha, enostranska sirota, oče ubit od Nemcev, mati snažilka, Stari trg 1.
26. Župan Jože, enostranska sirota, oče padel v partizanih l. 1943, mati v Doljni Prekopi.
27. Židan Ervin, popolna sirota, oče in mati padla v partizanih.
28. Žorž Viktor, popolna sirota, oče padel v partizanih, mati umrla leta 1951.
29. Pungeršič Erazem, Ljubljana.
30. Rogelj Lovro, Preserje.
31. Vidic Boris, oče v Italiji, mati v Ljubljani.

II. razred gimnazije obiskujejo sledeči:

1. Benedičič Miro, Ljubljana.
2. Šušteršič Jožko, Rakitna.
3. Debeljak Franc, Ljubljana.
4. Bervar Peter, enostranska sirota, Ljubljana.
5. Strašek Martin, enostranska sirota, Nove Jarše.
6. Bajrović Ferid, popolna sirota.
7. Kovačič Marjan, Ljubljana.
8. Kovačič Janez, popolna sirota.
9. Kralj Rudolf, Velika stara vas.
10. Korica Mihael, popolna sirota, Bosanska Dubica.
11. Verč Branko, Ljubljana.
12. Prebil Janko, Horjul.
13. Pungerčič Alojzij, Ljubljana.
14. Švara Bruno, enostranska sirota, Gabrovica.
15. Arnič Janez, enostranska sirota, Luče.
16. Kralj Zdravko, enostranska sirota, Ljubljana.
17. Bertoncelj Simoň, enostranska sirota, Ljubljana, mati v Avstraliji.
18. Jüing Miha, popolna sirota, vojvodinski Nemeč.

III. razred gimnazije obiskujejo sledeči:

1. Presečnik Bojan, Ljubljana.
2. Kajfež Dušan, popolna sirota, Ljubljana.

3. Zoretič Ivan, enostranska sirota, Ljubljana.
4. Lemut Silvester, Vrhpolje.
5. Chvatal Boris, enostranska sirota, Domžale.
6. Majer Jakob, popolna sirota, brat Peter v Čelarevu.
7. Polak Martin, Stari trg.
8. Juvan Franc, Rakek.
9. Novak Franc, enostranska sirota, Ljubljana.
10. Polik Bojan, Ljubljana.
11. Hasenbihel Viljem, Bojanovac.
12. Tistel Matija, popolna sirota, stalno v domovih, vojvodinski Nemeč.
13. Čelesnik Drago, enostranska sirota, Jesenice.
14. Vernig Ožbald, Kranjska gora.
15. Jenko Adolf, enostranska sirota, Bled, oče neznano kje.
16. Raković Mile, enostranska sirota, Lojane.
17. Lahajnar Marko, Dolsko.
18. Zajc Peter, Grad.

IV. razred gimnazije obiskujejo sledeči:

1. Gostiša Drago, enostranska sirota, Gornji Logatec, oče padel leta 1944 v NOV.
2. Gril Janez, popolna sirota, Vel. Mislinje, oče ubit leta 1944 kot talec, mati umrla leta 1946.
3. Hekler Franc, popolna sirota, Vel. Kikinda.
4. Kamenšček Stanislav, Ročinj 136.
5. Merhar Jože, popolna sirota, Šentvid, oče umrl leta 1943, mati leta 1950.
6. Mišurec Oton, Ljubljana, oče v Pasavu, Nemčija.
7. Presečnik Matis, Ljubljana.
8. Prinčič Evgen, Medana.
9. Prešern Rafael, Tržič.
10. Polak Ivan, popolna sirota, starši odpeljani neznano kam.
11. Remic Andrej, enostranska sirota, Ljubljana, oče umrl l. 1951.
12. Stupica Franc, Ljubljana.
13. Švara Sergej, enostranska sirota, Ljubljana, oče padel v NOV leta 1944.
14. Šeškar Bogomir, Jezero.
15. Uršič Vinko, enostranska sirota, Ljubljana.
16. Zalokar Vinko, popolna sirota, Ljubljana.
17. Zlobec Dimitrij, Kosovelj, p. Dutovlje.
18. Zotler Mirko, enostranska sirota, Blagovica, oče umrl v internaciji leta 1945.
19. Žumer Anton, Škofljica.

V. razred gimnazije obiskujejo sledeči:

1. Anderluh Janez, Šmarje pri Jelšah.
2. Erznožnik Anton, Poljane.
3. Fister Jože, Ovsiše.
4. Hočevar Ciril, enostranska sirota, Struga, oče padel v NOV.
5. Jeruc Boris, popolna sirota, Ljubljana, oče umrl, mati umrla v taborišču.
6. Kozelj Marko, Bled.
7. Kristan Dušan, Dol. Logatec.
8. Lahajnar Gojmir, Dolsko.
9. Marolt Franc, Nova vas.
10. Perko Stane, Tržič.
11. Pirjevec Friderik, Idrija.
12. Puntar Marjan, Logatec.
15. Strah Milan, Ločica.
14. Suhadolnik Ivan, Rakitna.
15. Škrl Milan, Begunje, enostranska sirota, oče umrl v taboršču.
16. Vrščaj Ingo, Plitvički vrh, oče padel v partizanih leta 1945.

VI. razred gimnazije obiskujejo sledeči:

1. Cehnar Jože, Libeliče.
2. Defabricio Enco, enostranska sirota, Maribor.
3. Gec Drago, Trst 100.
4. Godina Franc, Gor. Logatec.
5. Hribar Ciril, Sostro.
6. Klančar Jakob, enostranska sirota, Studeno, oče padel kot talec.
7. Kobal Bogomir, enostranska sirota, Idrija, oče umrl.
8. Peternel Stanislav, enostranska sirota, Gor. Novaki.
9. Grum Miroslav, Idrija.
10. Marenci Marius, enostranska sirota, Slivlje, oče umrl v internaciji.
11. Milošević Branko, Nova vas.
12. Mulej Miroslav, Lancovo.
13. Peternel Zvonko, Stara vas.
14. Podboj Miloš, Ribnica.
15. Punglerl Jože, Straža.
16. Rehberger Tomaž, Blekova vas.
17. Sirk Lovro, enostranska sirota, Most na Soči.
18. Simon Franc, Drenov grič.
19. Štrajnar Julijan, Kočevje.
20. Strmec Jože, Črnomelj.
21. Zakrajšek Viktor, Nova vas.
22. Žefran Srečko, Kal pri Stržišču.

VII. razred gimnazije obiskujejo sledeči:

1. Čebular Franc, enostranska sirota, Veliki gaber, oče padel leta 1943 kot talec.
2. Čop Jože, Lož.
3. Dolenc Jakob, Četena ravan.
4. Ferluga Evgen, Vrhpolje.
5. Glavan Anton, Soteska.
6. Globokar Vinko, Žužemberk.
7. Kočevar Jernej, Knej, p. Rob.
8. Kumer Franc, Zarakovec.
9. Jenko Miran, Tolmin.
10. Kocjančič Narcis, mati Črni vrh, oče v Trstu.
11. Končar Janez, Horjul.
12. Knol Janez, Ilirska Bistrica.
13. Košmerl Pavel, enostranska sirota, oče ubit od Nemcev l. 1943.
14. Lapajne Ivan, Idrija.
15. Lapajne Janez, Goriča vas.
16. Marolt Jože, Škocjan.
17. Mlakar Marjan, Iga vas.
18. Peternel Milan, Gor. Novaki, enostranska sirota.
19. Potočnik Franc, Črni vrh.
20. Rupnik Jože, Kalec.
21. Saje Ivan, enostranska sirota, Ljubljana.
22. Tomšič Jordan, enostranska sirota, Št. Andraž, oče padel l. 1943 v NOV.
23. Ugovšek Stanislav, Rečica ob Savinji.
24. Vehovec Andrej, Žužemberk.

VIII. razred gimnazije obiskujejo sledeči:

1. Bavcon Borut, popolna sirota, Ljubljana.
2. Čerun Franc, Loče pri Beljaku.
3. Drčar Janez, Ribnica.
4. Gerdin Viktor, Razborje, enostranska sirota, oče padel kot talec.
5. Koltaj Emerik, Murska Sobota.
6. Kovačič Vinko, enostranska sirota, Tolmin, oče umrl v tabo-rišču leta 1941.
7. Košenina Matevž, enostranska sirota, Ljubljana, oče umrl 1936.
8. Kraševac Viktor, enostranska sirota, Vrhnika, oče padel v parti-zanih leta 1944.
9. Kurent Niko, Št. Rupert.
10. Lavrenčič Ivan, Cerknica.
11. Medved Alfonz, Magost pri Kobaridu.
12. Mezgec Leopold, enostranska sirota, Slivlje, oče umrl leta 1951.
13. Mikuž Bogdan, Most ob Soči.

14. Mlakar Gojmir, Mahovnik, p. Kočevje.
15. Nahtigal Ivan, Mala Loka.
16. Nosan Janez, Goriča vas pri Ribnici, enostranska sirota, oče padel kot talec leta 1944.
17. Podlogar Leo, enostranska sirota, Trbovlje, mati umrla l. 1940.
18. Poje Jože, Kočevje, oče umrl leta 1949.
19. Stantič Vinko, Temenica 36.
20. Svečnik Janez, starši ločeni, oče v Postojni, mati v Mariboru.
21. Venišnik Jože, enostranska sirota, Mozirje, oče umrl leta 1947.
22. Vončina Jože, Idrija.
23. Vrabl Mirko, Bosanska Dubica.
24. Zlobec Albin, Kosovelje.

Čamernik Franc:

Ogledali smo si prostore v Domu Ivana Cankarja. Ne moremo trditi, da jih je preveč. Mislim, da ne bi nihče dovolil, da bi bila v istem prostoru, kjer je jedilnica, tudi učilnica ali da bi se učili v spalnicah. Na razpolago so številke o zasedbi, katere si lahko vsakdo ogleda. Mogoče bi se dalo znižati za nekaj gojencev. Tovariš Sitar je včeraj omenil, da bi bila šola na Poljanah lahko v Domu Ivana Cankarja. To bi bilo povsem neprimerno ter je nemogoče, da bi se internat okrnil. Nadalje pripominjam, da bi nastalo vprašanje dvorišča, če bi internat delili v dva prostora, in sicer enega za osnovno šolo, drugega pa za internat. Nove stavbe, ki so namenjene za šolo, morajo imeti dvorišča, katera so mladini nujno potrebna. Vprašanje nastane, kako bi se otroci, ki hodijo v osnovno šolo, družili z gojenci internata. To bi bilo neizvedljivo. Mnenja sem, da naj se zida osnovna šola tam, kjer obstaja največja potreba in kjer je največja perspektiva. Strinjal bi se, da se najprej zida osnovna šola v Trnovem, ker bi se s tem razbremenila šola na Viču, Prulah in Vrtači. Pripomniti pa moram, da je gradnja šole v Vrhovcih še bolj potrebna zaradi oddaljenosti, ker morajo otroci hoditi 4 ali celo več km daleč v šolo. Mislim pa, da je Svet za prosveto in kulturo temeljito proučil in prav tako tudi društvo učiteljev v Ljubljani, kje je gradnja šole nujno potrebna. Zato se pridružim predlogu, da se prične zidati šola na Poljanah, ker bi se tako razbremenila šola na Ledini, kjer je vpis učencev v I. razred osnovne šole največji.

Kumar Andrej:

Pri nas na Ježici se je na množičnih sestankih mnogo razpravljalo, da je gradnja šole na Ježici potrebna. Ker mi sedaj tega vprašanja ne bomo mogli rešiti, predlagam, da se postavi tročlanska komisija, ki naj ugotovi, kje je gradnja šole res potrebna, ter naj o tem poda svoje poročilo. Svet za prosveto in kulturo pa naj dá prednost tistemu predelu, kjer je večja potreba.

Čamernik Franc:

Treba se je odločiti danes, ker drugače bomo predolgo zavlačevali, ker pritiskajo že starši, da se čimprej reši to vprašanje.

Krese Leopold:

Mislim, da taka komisija ne bo nič novega napravila in bo isto ugotovila, kot sedaj. Na drugi strani pa nobeden ne diskutira o šoli na Grabnu, ki ni pravilno izkoriščena. Zahtevo po gradnji šole so postavili tudi Moščanci, zadovoljijo pa se z izgradnjo šole na Poljanah, ker bo s tem delno rešen tudi njihov problem, kajti otroci s Kodeljevega bodo obiskovali tudi to šolo.

Suhadolec Anton:

Nisem si na jasnem, za kaj bomo glasovali. Včeraj je tov. Sitar navedel podatke o šolah, ki so bili brez dvoma preverjeni. Danes pa zopet slišimo podatke ter sem prepričan, da so tudi ti preverjeni. Strinjam se tudi z mnenjem tov. Kreseta glede šole na Grabnu. Bili smo popustljivi ter dopustili, da se je ta šola uporabila v druge namene, kar je seveda stalo težke denarje. Vedno govorimo, da je treba prostore vrniti tistemu namenu, kateremu pripadajo. Sedaj res ne vem, komu je verjeti in za kaj naj glasujem.

Kavčič Ranka:

Kar se tiče domov, preveč enostransko gledamo. Z utesnitvijo internata Ivana Cankarja se ne strinjam, ker na ta način bi morali reducirati tudi dijake. Pri tem pa bi se pojavilo vprašanje vzgoje, ker je v tem internatu veliko takih dijakov, ki so brez staršev. Strinjam pa se z gradnjo novih šol, katere naj se postavijo tam, kjer so nujno potrebne.

Repinc Ivan:

Izgleda, da je moja včerajšnja izjava bila smešna in neutemeljena, o čemer sem tudi sam prepričan. Občutek imam, da prehajamo iz ene skrajnosti v drugo. Sedaj poudarjamo samo ekonomske interese in pri tem pozabljamo, da ima pravilna vzgoja in razvoj otrok končno tudi velik ekonomski pomen. Po mojem mišljenju se postavlja načelno vprašanje, kakšen bo razvoj internatov, ali so nam potrebni ali ne.

Zdi se mi, da bi bilo nepravilno odpraviti internate, oziroma jih omejevati. Naše stremljenje je po mojem mišljenju, da bi v internatih lahko živelo čim več otrok in da bodo tudi Ljubljčanji zaradi boljše vzgoje in učenja lahko dajali vanje svoje otroke. Da danes ni v internatih toliko otrok, so sicer različni vzroki, a ti vzroki so kje drugje, ne pa v tem, da so internati nepotrebni.

Mislim, da ne moremo preko tega, da je mnogo otrok iz podeželja. Mnogi med njimi so sirote in se mi zdi popolnoma umestno, da so

v internatih. Naša težnja mora biti, da tudi revnejšim dijakom, ki se danes vozijo z vlaki od daleč v gimnazijo, omogočimo prebivanje v internatih. Boriti se moramo za znižanje stroškov, sicer pa vzdrževanje popolnoma postaviti na samovzdrževanje. Mislim, da nas gospodarske težave ne smejo zapeljati, da bi probleme reševali z ozkega ljubljanskega stališča in otežkočali dijakom iz podeželja študij v našem mestu. Ljubljana je le sedež republike z razvito kulturnoprosvetno tradicijo, kajti prav tako bi se potem lahko postavili glede bolnišnic in še drugih ustanov, ki služijo tudi podeželju.

Popolnoma neosnovane so trditve, da je v internatih luksuz v prostorih. Saj ne moremo zahtevati, da bi dijaki imeli tudi učilnice v spalnicah.

Kar se tiče gradnje šol, sem mnenja, da naj bi takoj začeli graditi dve ali tri. Tako začete gradnje nas bi same silile, da bi jih dokončali.

Predlagam tudi, da se Akademija upodabljajočih umetnosti, ki ima prostore v V. gimnaziji na Poljanah, preseli nekam drugam, ker tudi gimnaziji primanjkuje prostorov.

Miklavc Angela:

Meni se zdi umestno, da bi se začele zidati tri šole, saj imamo precej sredstev. Mnenja sem, da je bil Mestni ljudski odbor do sedaj preveč ozek v tem pogledu. Tudi ljudje bodo radi prispevali s posojilom, ker bodo videli, da se je pričelo z gradnjo šol. Predlagam, da se gradi šola na Poljanah, v Trnovem in v Šiški.

Sitar Franc:

Kot sem omenil, smo na X. seji Mestnega ljudskega odbora obravnavali to vprašanje ter ugotovili, kakšne potrebe so in kakšne so možnosti. Takrat je bilo rečeno, da Ljubljana potrebuje 12 šol. Govora je bilo tudi, da je mnogo šol, ki sedaj ne služijo svojemu namenu, kot n. pr. Škofovi zavodi in šola na Grabnu. K rešitvi tega vprašanja pa se v celoti še do danes ni pristopilo, kar je brez dvoma krivda Sveta za prosveto in kulturo. Informiran pa sem, da se nekatera vprašanja ne dajo rešiti, n. pr. Mladika. Prepričan sem, da imamo objekte, kjer se da to rešiti. Eden takih objektov je Poljanska osnovna šola. To je šolski objekt, ki ni najbolj moderen ter stoji na takem prostoru, kjer se dajo urediti tudi ostali potrebni prostori, igrališča itd. Del tega objekta bi se uporabil za internat, del pa za šolo. Jaz nisem za likvidacijo internata. Sem za to, da rešujemo v okviru možnosti, ki jih imamo. Ne zdi se mi pravilno, da otroci obiskujejo šolo v treh izmenah v enem razredu.

Podatke, kakšna je zasedba v internatih po dijakih iz posameznih okrajev, sem dobil v domovih. Približno se ujemajo, ampak ne v celoti. S Primorske imamo 88 študentov v Domu Ivana Cankarja, v Domu Anice Černejeve še nekaj manj, in sicer 74 dijakov, nekaj jih je tudi

iz Ljubljane okolice, in sicer 44, 31 iz Radovljice, 25 iz Kočevja. Nočem posegati v to, ali so ti vsi sirote. Smatram, da bi se dalo v marsikaterem primeru stvar drugače rešiti. Zaradi tega, ker imajo posamezna mesta nemogoč odnos do tega vprašanja, se te stvari rešujejo na naš račun. Imamo 12 šol manj, kot bi jih potrebovali. Predlagam, da se sestavi komisija, ki bo ugotovila, kdo ima prioriteto. Mi se bomo pa lahko zagovarjali pred volivci.

Gradimo tudi študentovsko naselje in vemo, da bo prej končano, kot šola na Poljanah, če jo danes začnemo zidati.

Predlagal bi, da mi proračun in družbeni plan sprejmemo tak kot je, vprašanje v zvezi z izgradnjo in stanjem šol pa naj ugotovi

Krivic Vladimir:

Mislim, da je diskusija razčistila to vprašanje. Meni se zdi predlog tovarišice Miklavčeve najbolj jasen in konkreten. Pred enim letom smo bili s tovarišema Avšičem in Kresetom v domovih, takrat je bilo stanje drugačno, kot izgleda danes, na podlagi prepričljivih podatkov, ki jih daje tov. Pernuševa. Tudi ni mogoče stanja primerjati s stanjem v stari Jugoslaviji tako kot tov. Sitar, ker imamo sedaj mnogo večje število učencev v Ljubljani, kot pred vojno in ker so pred vojno študentje stanovali lahko tudi pri sorodnikih, danes pa so te možnosti zelo majhne. Zato ne vidim praktičnih možnosti za neke bistvene utesnitve.

Drugo pa je vprašanje gradnje šol, v čemer smo si vsi na jasnem. Če hočemo vprašanje šol rešiti, moramo pričeti z gradnjo. S preseljevanjem in utesnjevanjem se ne da nič bistvenega napraviti. Tovarišica Miklavčeva je dobro povedala, ko je navedla, da je treba graditi več šol. Tudi jaz sem mnenja, da je treba graditi čim več majhnih šol, in to bliže osnovnošolskim otrokom, gimnazij pa naj bi se gradilo manj, ampak te naj bi bile večje. Gradila naj bi se šola na Poljanah, v Mostah, Šiški, v Trnovem bi se lahko rešilo s šolo na Grabnu, Stožicah ali pa v Rožni dolini. Na razpolago imamo 120 milijonov denarnih sredstev, s katerim zneskom se zgradijo do kraja dve šoli ali pa štiri šole do prve faze. Morda se bo v bodoče pokazala še kakšna možnost pomoči pri zidanju šol.

Vprašanje je tudi Baragovega semenišča. To stavbo bi bilo treba dozidati ter jo dati na razpolago turizmu.

Tovariš Sitar ni navedel nobenih konkretnih predlogov. Jasno pa je, da je gradnja čim več šol, in to osnovnih, nujno potrebna. Seveda pa bomo začeli zidati tudi gimnazije, katere naj bi bile med periferijo in središčem mesta.

Zupet Avgust:

Udeležil bi se diskusije v zvezi z zdravjem naših otrok. Zdravniki šolske poliklinike ugotavljajo pri otrocih močan porast okvar na očeh.

To je problem, na katerega moramo resno gledati. Mislim, da je prav, če pripomnim, da so zaradi izmenjav po šolah naši otroci izpostavljeni pri učenju umetni svetlobi, kar brezdvomno kvarno vpliva na oči otrok. Čas je že, da rečemo jasno besedo glede preobremenjevanja naših otrok. Odločneje je treba reševati vprašanje šolskih prostorov, pa tudi učbenikov ter učnih načrtov po šolah.

Strinjam se, da naj se prične gradnja vsaj treh šol v letošnjem letu. Tudi zaradi pomanjkanja šol ne bi bil za to, da se študente meče v njihovo domovinsko občino, ter naj se stvar podrobneje prouči.

Drobež Franc:

Iz poročila tovarišice Pernušove je zelo jasno razvidno, da je potrebno graditi šole. Postavljeno je tudi vprašanje, če naj se na Poljanah gradi šola, ali pa bi bilo umestno, da bi se v stavbi internata letos začela šola s tem, da bi se internat utesnil. Ti dve stvari ne gresta skupaj. Treba je premostiti težave. Moje mnenje je, da bi internat ostal tako kot je, s pospešenim tempom pa je treba graditi šole, katerih naj bi se gradilo istočasno več skupaj. Če bi takoj pričeli z gradnjo teh šol, bi nova poslopja v letih 1954 in 1955 že služila svojemu namenu. Zelo simpatičen je tudi predlog, naj bi se ne gradile velike šole, ampak manjše šole, katere naj bi se postavilo tam, kjer je koncentracija otrok največja, ter naj bi bilo takih šol več. Nastane tudi vprašanje, če Svet za prosveto in kulturo zmore v tem času otroke, ki morajo pričeti letos s šolo, še spraviti v šole, katere obstajajo. Če je to možno, potem bo v letih 1954 in 1955 boljše.

Mislim, da je pravilen ta predlog tudi zaradi tega, ker bomo našli razumevanja pri naših podjetjih, katere se bodo borila, da bi bile šole čimprej postavljene. V Mostah se za to vprašanje podjetja zelo zanimajo. Tako smo ljudski odborniki zborovali pred 14 dnevi s predstavniki podjetij iz Most ter so bili navzoči direktorji podjetij ter predstavniki svetov, ki so vsi izrazili mnenje, da se bodo v letih 1953 in 1954 potrudili, da bodo prispevali čim več sredstev za nove šole. Prispevali bodo tudi sredstva za KUD Svoboda in Partizan. Pripomniti moram, da so podjetja s svojo pomočjo že precej prispevala.

Nujno je, da se začne popravljati tudi obstoječe šole. Tako na primer ima osnovna šola na Šmartinski cesti še vedno navadna stranišča, katere hibe je treba odpraviti. Isto tako je tudi potrebno zboljšati razsvetlavo v šoli. Začelo se bo tudi popravljati X. gimnazijo in osnovno šolo v Zeleni jami. Tako razumevanje se bo razširilo na industrijske obrate v vsem mestu. Mislim, da nam bo uspelo s primerno agitacijo doseči, da bodo podjetja prispevala v ta namen maksimum sredstev, ki jih zmorejo. Tudi ljudje bodo s posojilom prispevali, ker bodo videli, da se bo denar uporabil za koristne namene.

Pernuš Anka:

V prihodnjem šolskem letu bo premalo učilnic v šoli za Bežigradom, na Ledini in Vrtači. Osnovna šola Vrtača bo razbremenjena s stavbo na Erjavčevi cesti, kamor bomo usmerili del otrok z Vrtače. Iz osnovne šole na Ledini je treba preseliti Šolski muzej v drugo poslopje. Razen tega bo pa treba dobiti na učiteljišču še nekaj razredov. V osnovni šoli za Bežigradom bo treba utesniti Avtomehansko in Vzgojiteljsko šolo. Iz osnovne šole v Sp. Šiški bomo preselili Vajensko šolo v prostore bivšega Gozdarskega tehnikuma na Viču.

Glede vrstnega reda gradenj novih šol je Svet za kulturo in prosveto že sklepal. Na podlagi statističnih podatkov predlagam zato v imenu Sveta, da naj se grade te-le šole:

1. osnovna šola na Poljanah;
2. gimnazija v Polju;
3. gimnazija med Šentvidom in Šiško;
4. osnovna šola v Stožicah;
5. osnovna šola v Vrhovcih;
6. osnovna šola v Trnovem;
7. osnovna šola v Rožni dolini.

O učnem načrtu se že razpravlja. Nov učni načrt za osnovne šole bo pripravljen že za prihodnje šolsko leto. Učni načrt za gimnazije bo prihodnje šolsko leto spremenjen v toliko, da se bodo dijaki učili samo enega tujega jezika.

Glede izmen v šolah omenjam, da je uspeh otrok, ki obiskujejo šolo popoldne, slabši kot dopoldne, to pa zaradi tega, ker traja popoldanski pouk do večera ter imajo premalo časa, da se pripravijo za naslednji dan, dočim imajo otroci, ki obiskujejo šolo dopoldne, popoldne več prostega časa za učenje. Prav iz tega razloga poudarjam, da je potrebno vprašanje šole čimprej urediti.

Predlagam tudi, da bi se napravilo na Viču železniško postajališče, ki bi služilo delavcem in dijakom, ki se vozijo v Ljubljano.

Avšič Jaka:

Po vrstnem redu naj se začne graditi pet osnovnih šol in dve gimnaziji, in sicer v Polju in v Šiški. Najprej naj se gradi osnovna šola na Poljanah, potem pa ostale šole po vrstnem redu. Tudi jaz sem mnenja, da se gradijo šole v manjšem obsegu.

Vetrik Franjo:

Predlagal bi, da se ne bi pri gradnji šol držali vrstnega reda, ampak naj bi se pričelo graditi vse šole naenkrat.

Miklavc Angela:

Ne strinjam se, da bi se šola na Grabnu ne vrnila svojemu namenu. O tem se je že razpravljalo, pa smo bili vedno preveč popust-

ljivi. V Beethovnovi ulici je bila tudi včasih šola, sedaj pa ima te prostore zasedene neki oddelek MINOT-a, za katerega mislim, da bi imel toliko razumevanja, da bi se preselil ter bi se prostori uporabili za šolo.

Tudi se ne strinjam z mnenjem, da lahko otroci iz Sibirije in Ceste dveh cesarjev hodijo v šolo na Vič. Kdor te kraje pozna, ve, da je to precej oddaljeno.

Maček Leopold, predsednik občinskega ljudskega odbora Polje.

Želel bi samo neko pojasnilo. Vsi veste, da se bo letos začela graditi šola v Zadobrovi. Borba za to je bila že v stari Jugoslaviji, toda do sedaj ni bilo sredstev. Dveh šol nismo mogli zahtevati, zato smo o gradnji gimnazije molčali. Kasneje pa se je dala prioriteta gradnji gimnazije ter je tako ostalo vprašanje gradnje osnovne šole v Zadobrovi nerešeno, dasiravno so že začeli delati načrte. Mislim, da ne bi bilo prav pustiti to vprašanje odprto. Gledati bi bilo treba na to, da se dá nekaj sredstev, da se ta šola prične graditi. Prebivalci Zadobrove so zgradili velik združni dom in rešujejo vprašanje šole na ta način, da so tri učilnice namestili v ta dom. To situacijo ublažuje, da ni takega pritiska. Seveda pa s tem vprašanje šole ni rešeno, ker je šola v Združnem domu samo zasilna. Z gradnjo šole v Zadobrovi bi razbremenili šolo v Novih Jaršah. Da bi lahko začeli zidati osnovno šolo v Zadobrovi, bi bilo potrebnih vsaj še 10 milijonov dinarjev. Pri-pominjam, da je prostor že določen ter pripravljena tudi prostovoljna delovna sila.

Vetrih Franjo:

Mislim, da smo že tako daleč, da bi lahko prišli do zaključka, da štiri šole v najkrajšem času lahko usposobimo.

Dalje bi pripomnil, da bi se začelo tudi z zidavo posameznih objektov za razširitev industrije ter bi s tem lahko zaposlili tudi več delovne sile. Stroški, kateri bi pri tem nastali, bi bili s povečanjem industrije kmalu povrnjeni.

Bavcon Ljubo:

Mislim, da je stvar zrela za glasovanje. Moj predlog je takle: s 30 milijoni, ki jih bo dala JLA, pričnimo graditi gimnazijo med Šiško in Šentvidom; s 14 milijoni iz proračuna eno šolo v Polju, z ostalimi 90 milijoni (40 milijonov iz družbenega plana in 50 milijonov iz posojila) pa pričnimo graditi tri osnovne šole, in sicer na Poljanah, v Stožicah in v Trnovem.

Avšič Jaka:

Dal bi na glasovanje predlog, da se prične letos graditi osnovna šola na Poljanah, v Stožicah, v Vrhovcih in v Trnovem ter gimnaziji v Polju in v Šiški.

Sitar Franc:

Hočem samo povedati, kako bi se problem Poljan rešil. Eno stopnišče stavbe naj bi se uporabilo za osnovno šolo, drugo pa za internat. Prepričan sem, da Dom Ivana Cankarja vsekakor ni polno zaseden, saj pride na enega dijaka 12,2 m² površine, na drugi strani pa pride na enega prebivalca v mestu komaj 9 m².

Prosim vašega mnenja, ali naj se sprejme predlog tovarišice Pernuševe, ali pa naj se stvar še razčisti. Jaz predlagam, da se izvoli komisija, ki bo razčistila te stvari, mi pa glasujmo o proračunu.

Drakslar Marjana:

Ne verjamem, da bi se v Domu Ivana Cankarja dobilo toliko prostora, da bi se lahko namestila osnovna šola. Morda bi se pridobil kak prostor, a za celotno šolo ne. V domu so razni dijaki, ki obsikujejo gimnazijo, učiteljišče, šolo za umetno obrt, katere dijake ne moremo strpati skupaj. V učilnice ne moremo dati več dijakov, ki posečajo različne šole, če hočemo, da bodo uspehi povoljni. Neprimerno bi bilo tudi spreminjati jedilnice v učilnice.

Kolikor se spominjam, so bile leta 1948 higienske prilike v Domu Ivana Cankarja zelo slabe.

Prav se mi tudi ne zdi, da bi dijake poslali nazaj na okraje, ker je mnogo dijakov, ki so socialno in moralno ogroženi, enostranske in obojestranske partizanske sirote. Treba je vedeti, zakaj je bil dijak poslan v dom ter sem mišljenja, da jih je zelo malo, ki bi imeli urejene življenjske prilike tako, da mu ne bi bilo treba biti v internatu. Naj se postavi komisija, ki naj upošteva vse momente. Odločno sem proti temu, da bi se kapaciteta doma zmanjšala, pač pa moramo stremeti za tem, da se ostale nepravilike izboljšajo.

Mojškerc Jakob:

Ne bilo bi prav, da bi se stvar zavlekla do jeseni in se obravnavala še na raznih sestankih, pač pa naj se z gradnjo prične sedaj, ko smo že v gradbeni sezoni. Mislim, da naj se iniciativa razvija tam, kjer so ljudje za to.

Avšič Jaka:

Dajem predlog tov. Pernuševe na glasovanje; kdor pa bo glasoval za komisijo, naj se vzdrži.

Predsednik Avšič Jaka dá predlog za graditev osnovne šole na Poljanah, v Stožicah, v Vrhovcih in v Trnovem ter graditev gimnazije v Polju in v Šiški na glasovanje.

Mestni zbor in zbor proizvajalcev glasujeta ločeno in z večino glasov sprejmeta predlog.

Dva odbornika glasujeta za postavitev komisije, ki naj vprašanje šol razčisti.

Pozaršek Franc:

V proračunu Mestnega ljudskega odbora je predvidena tudi napeljava vodovoda v raznih predelih mesta. Moje mnenje je, da naj se postavi vodovod tam, kjer je nujnejša potreba. Mislim, da je na področju Mestnega ljudskega odbora več drugih krajev, ki imajo večjo potrebo po vodovodu, kot so kraji, kjer se napeljava vodovoda predvideva. Če pogledamo teren Vrhovci in Barje, menim, da je tu vodovod bolj potreben kot v Stožicah, Dravljah in Šentvidu, kjer imajo že sedaj pitno vodo. Če pogledamo teren Fužine in Hrušica, kjer so dokaz človeške žrtve, smatram, da je ta predel res najnujnejši. O tem vprašanju lahko poda dr. Beniger svoje strokovno mnenje, ker mu je zadeva znana.

Ne govorim iz kakega lokalpatriotizma; preden sem že na eni zadnjih sej iznesel te probleme, sem se informiral pri dr. Misu, kje obstaja večja potreba po vodovodu. Dobil sem pojasnilo, da je ta predel najbolj ogrožen, čeravno je tudi zelo slabo stanje v Vrhovcih in na Barju. Zato ponovno urgiram in mi ni jasno, zakaj Svet za komunalne zadeve ni upošteval zgoraj navedene situacije. Zdi se mi, da ni vse v redu v tem pogledu.

Predlagam, da se postavi komisija, ki bo ugotovila upravičenost do napeljave vodovoda.

Imam še en predlog. Do sedaj imamo za napeljavo vodovoda predvidenih 12 milijonov dinarjev. Glede na stanje, ki sem ga nakazal, naj bi se odvzelo 6 milijonov, kar bi zadoščalo za napeljavo vodovoda za najnujnejši predel, to je ca. 1500 m.

Inž. Tepina Marjan:

V proračunu je dokončno predvideno, kje se bo vodovod gradil. Če gre za povečanje sredstev za izgradnjo vodovodov, tedaj je treba povedati, kje naj se ta dodatna sredstva vzamejo. Če pa je predlog v tem, da se spremeni razdelitev predvidene vsote, tedaj je treba predlagati, katera gradnja vodovoda naj zato odpade. V drugem primeru bi bile prizadete Stožice. Prosim, da tovariši odborniki povedo svoja mnenja.

Di Batista Franc:

Neppravilno bi bilo, da bi se v Dravljah ne pričelo z gradnjo vodovoda, ker je mnenje zdravstvene inšpekcije, da je tudi tu voda v vodnjakih podvržena okužbi; zato je potrebno, da se tu čimprej postavi vodovod.

Pozaršek Franc:

Nisem rekel, da kraji, ki so predvideni za napeljavo vodovoda, niso potrebni, pač pa sem prepričan, da drugje obstaja večja potreba po vodovodu.

Inž. Tepina Marjan:

Pri spremembi programa za gradnjo vodovoda bi bile prizadete Stožice. Če pa gre za povečanje sredstev, nastane vprašanje, kje ta sredstva vzeti.

Kumar Andrej:

Glede vodovoda v Stožicah pripomnim, da obstaja v zasavskem delu potreba po pitni vodi. Zdravstvena komisija je ugotovila, da je ob Savi okužena voda. Tu namreč ljudje nimajo vodnjakov, ampak imajo zabite črpalke. Potreba po zgornjem delu Stožic pa mi ni znana. V spodnjem delu Stožic je vodovod nujno potreben, zato naj se zgradi čimprej.

Hafner Valentin:

Poudarjam, da je vodovod v Šentvidu tudi nujno potreben. V letnem času ostanejo ob pomanjkanju dežja nekateri ljudje večkrat brez vode ter jo morajo nositi iz studenca, ker se v času suše vsak sosed boji za vodo. Komisija je ugotovila, da imamo tudi tu okuženo vodo, ker pa smo navajeni, nam ta voda ne škoduje.

Inž. Tepina Marjan:

Prosim tovariša Jelenca, da objasni, kakšna načela so se upoštevala pri določanju prioritete gradnje vodovoda.

Jelenc Aleš, načelnik tajništva za komunalne zadeve:

Postavke za gradnjo vodovoda so v letošnjem družbenem planu zelo malenkostne. V Ljubljani je več objektov, ki še nimajo kanalizacije, tako n. pr. hotel »Turist«, hotel »Bellevue« in drugi. Prav tako imamo še predele Ljubljane, kot je n. pr. Rožna dolina, brez vodovoda. Kar se tiče 12 milijonov, ki so predvideni za napravo vodovoda, se je upoštevalo, da je najcenejša gradnja vodovoda tam, kjer že obstaja vodovodno omrežje. Tak primer je predel Stožic, kjer se je gradilo novo naselje. Mnenje vseh je bilo, naj se vodovod gradi tam, kjer se mesto razvija in kjer se bo še nadalje razvijalo. Če bi se pričelo z gradnjo vodovoda na Fužinah, bi bila gradnja dražja, ker je tu redko naselje in bi bilo treba položiti več cevi. Če bi pa imeli več sredstev, potem bi se tudi tu problem lahko rešil. Sedaj odvzemati kjer koli in na polovico delati nekje drugje, ne bi bilo prav, sicer pa naj se odloči. Glede na vedno manjše možnosti pa se je tak predlog osvojil. Isti problem je tudi z Ižansko cesto, katera v večji razdalji sploh nima vodnjakov in je zdravstvena inšpekcija ugotovila, da obstoji nevarnost okužbe vode zaradi kanalov. Mi smo o vprašanju mestnega vodovoda že večkrat razpravljali ter je važno, da se vsi spoznamo s temi težkimi problemi. Mislim pa tudi, da smo premalo govorili o tem, kar je tovariš Krese podal v svojem referatu. Mi stalno gledamo, kako povečati sredstva. Reševali bomo uspešneje, če bomo na celi fronti gledali, da vsak

dvigne zavest v odnosu do skupnosti. Če bomo dvignili produktivnost, bomo pridobili več sredstev, tako za šole kot za stanovanja. Zato moramo posvetiti vso skrb temu, da bomo razširjali naše proizvodne sposobnosti in kapacitete. Delo, ki ga začnemo, moramo tudi končati.

Dr. Ravnikar Tone:

Vprašanje pitne vode ni v Ljubljani nič manj važno kot stanovanjsko vprašanje. Dejstvo je, da je pri nas mnogo vodnjakov okuženih s človeškimi fekalijami, na periferiji mesta skoraj vsi. Zarad slabe gradnje greznic in vodnjakov doteka vsebina greznic v vodnjake in se morajo črevesne bolezni (tifus) neizogibno pojaviti, kakor hitro bi tako greznico uporabljal tifusni bolnik ali bacilonosec. Ob spodnjem toku Ljubljanice se to dogaja že mnogo let. Tam imamo vsako leto nekaj primerov novih okužb s tifusom, zdaj več, zdaj manj.

Gradnja vodovoda v Šentvidu se mora nadaljevati in vse ostale, ki jih predvideva letošnji plan. To so gosto naseljeni predeli, kjer bi bila — če bi se pojavil tifus — nesreča še mnogo večja kot tam, kjer naseljenost ni tako velika. Vendar mislim, da je stalno pojavljanje tifusa v vaseh ob spodnji Ljubljanici tako važna zadeva, da 6 ali 7 milijonov dinarjev, ki bi bili potrebni za napeljavo vodovoda, ne morejo biti zadosten razlog, da še nadalje dopuščamo, da nam ljudje obolevajo na tifusu. Teh nekaj milijonov bomo našli, če bomo vprašanju posvetili tisto važnost, ki jo zasluži.

Bavcon Ljubo:

Včeraj in danes smo nekatere težke probleme odstranili z dnevnega reda, češ da jih bomo reševali potem, ko bomo imeli denar. Toda gre za določeno število otrok, ki jih je treba nekam spraviti, in za to, da odpravimo stalno nevarnost pred tifusom. Za vse to potrebujemo okrog 10 milijonov dinarjev. Predlagam, da trenutno vzamemo ta sredstva iz neke druge postavke, n. pr. iz postavke za gradnjo stanovanj, kjer ves predvideni znesek itak ne bo uporabljen takoj. Ta sredstva bi lahko v najkrajšem času vrnili iz dohodkov, ki bodo pritekali iz naslova taks.

Avšič Jaka:

Mi trenutno vseh teh sredstev nimamo. Zbira jih Narodna banka in nam jih stavlja na razpolago za uporabo po proračunu. Včasih moramo celo vzeti začasno posojilo v banki, da moremo izplačati obveznosti. Trenutno tudi ni sredstev. Tako je ta predlog tehnično neizvedljiv.

Di Batista Franc:

Pripomnil bi še nekaj o industriji, katero je treba v Ljubljani še pospešiti, kar je razvidno tudi iz referata tovariša podpredsednika Kreseta. Vedno govorimo samo o izdatkih, o dohodkih pa zelo malo.

Nastane vprašanje, kje se bo vzel denar. Mi vidimo še nešteto takih stvari in bomo morali te stvari tudi uresničiti in se vreči na razširitev naših gospodarskih predlogov.

Omenil bi glede podjetja »Optika in steklopihaštvo«. Ta tovarna se je pred nekaj leti osnovala, vsi aparati so bili vezani na uvoz. V sredi tovarne zasedajo prostore za stanovanja uslužbenci Litostroja. Zaradi pomanjkanja prostora leži v tej tovarni nekaj strojev nemontiranih, kateri bi nujno služili za izdelovanje predmetov, ki so vezani na uvoz (za neonsko razsvetljava itd.). Litostroj ima namen adaptirati tovarniške prostore v stanovanja. Zato predlagam tovarišu iz Litostroja, da pri svoji upravi izposluje, da je izselitev teh stanovalcev nujna, kar ni samo v interesu tovarne, ampak tudi v interesu skupnosti. Pripominjam, da ima ta tovarna kljub težkočam ogromne uspehe. Prostore, ki naj bi jih izpraznili delavci iz Litostroja, pa tovarna nujno potrebuje za montiranje strojev, ki že več kot eno leto stojijo neuporabljivi.

Žgank Franc:

Vemo, da bi z izpraznitvijo teh prostorov tovarna lahko zaposlila še več ženske delovne sile. Če bi imeli stanovanja, bi te stranke tudi že preselili. Trenutno imamo vse stanovanjske prostore zasedene; z dograditvijo samskega bloka pa bo tudi to vprašanje rešeno.

Di Batista Franc:

Lahko bi se ti delavci že preselili ter smo se o preselitvi z njimi že razgovarjali; izrazili so željo, da bi rajši ostali na stanovanju v centru mesta. Za adaptacijo tovarniških prostorov v stanovanja pa se mi zdi, da je škoda denarja.

Klun Metod:

V zvezi z investicijami, ki so predvidene za gospodarski resor in katerih del naj bi šel v korist razširitve Mestnega strojnega podjetja, pripomnim, da bi bilo umestno, da bi se ta razširitev vršila z novogradnjami in naj bi se za to podjetje zgradil nov obrat oziroma nova zgradba v bližini livarne, to je v Šiški, in ne z adaptacijo objekta Tobačne tovarne. Če bomo hoteli Ljubljano industrializirati, tega problema ne bomo rešili na ta način, temveč bo potrebno postavko v proračunu zvišati in so zaradi tega takšne vsote, kot so predvidene v proračunu, ki ga sprejemamo, namreč komaj 50 milijonov dinarjev, odločno premajhne.

Dr. Ravnikar Tone, načelnik tajništva za zdravstvo in socialno politiko:

Okrevališče Šiljevica se je priključilo na novo električno omrežje vzdolž tega dela obale. Ker nismo doslej ničesar prispevali k stroškom elektrifikacije, smo se pogodili tako, da kupimo rabljen transformator

za 500.000 dinarjev. Ta znesek naj bi okrevališče dobilo kot brez-obrestno posojilo od Mestnega ljudskega odbora Ljubljana in ga v dveh letih vrnilo.

Prihranili bomo stroške za nafto, vzdrževanje stroja in plačo za strojnika. Stroj sam bomo prodali, brž ko bomo videli, da je nova napeljava zanesljiva in nam je lastna električna nepotrebna.

Predlagam, da se posojilo odobri.

Vrhunc Viljem:

Dotaknil bi se še vprašanja pionirske železnice, ki se vleče iz leta v leto. Mnogo sredstev uporabimo samo za vzdrževanje te železnice ter je nesmiselno, da v takem stanju še nadalje obstaja. Mišljenja sem, da bi bilo pametno, v kolikor bi se Mestni ljudski odbor seveda strinjal, da bi se ta proga gradila do Polhovega Gradca še 14 km ali pa vsaj do Dobrove, da se tako napravi stik z mestom. Vprašanje je seveda 5 milijonov dinarjev vsako leto, ki so predvideni za vzdrževanje proge. Poleg tega so še druga vprašanja, kot n. pr. Iški Vintgar, kar je tudi silno drago. Sedaj je čas, da to rešimo, da ne bomo kasneje vedno teh vprašanj načenjali.

Plevnik Jože:

Za priključitev elektrike potrebni znesek bi kmalu dobili povrnjen, zato predlagam, da se agregat proda.

Miklavc Angela:

Organizacija Rdečega križa je kupila dom za zdravstveno ogrožene otroke, na katerem imamo pa še dolg. Da dobimo sredstva, nameravamo prirediti tombolo. Mestni ljudski odbor pa nam je predpisal 150.000 dinarjev takse, katero moramo plačati. Mislim, da bo ta dom v pomoč MLO, ki ima malo domov, ter bo organizacija Rdečega križa pomagala s tem prenekaterim otrokom. Prosila bi, da se nam ta taksa briše, ker je Rdeči križ itak oproščen vseh taks.

Rakušček Zdravko:

Kar se tiče fizikulture, bi jaz osvetlil, da postavka, naznačena v proračunu, nikakor ne zadošča za najnujnejše potrebe. O teh potrebah smo že razpravljali na eni prejšnjih sej. Isti problem se pojavlja v Mostah, v Trnovem kakor tudi v Šentvidu. Ta postavka zdaleka ni zadostna niti za enega od teh krajev. Športno društvo v Mostah nima nikakih sredstev, zato se iz te postavke ne sme nakazati denar v druge namene.

Nebec Franc:

Znesek 500.000 dinarjev, ki se predvideva za napeljavo elektrike v Šiljevici, se mi zdi nizek. Če bi mi napeljavali elektriko, bi nas mnogo več stalo. Že s prodajo Dieslovega motorja bi dobili ta znesek povrnjen.

Predsednik MLO Jaka Avšič predlaga, da se vzame znesek 500.000 dinarjev iz postavke za industrijo in dá za električno napeljavo.

Predlog dá na glasovanje.

Mestni zbor in zbor proizvajalcev soglasno odobrita predlog.

Vrhunc Viljem:

V kolikor se MLO ne bi strinjal s podaljšanjem pionirske železnice do Polhovega Gradca, je naša komisija mnenja, da je predvidenih 5 milijonov dinarjev uporabiti rajši v druge namene.

Inž. Tepina Marjan:

Pionirska železnica je precej neozdravljiv bolnik. Na današnji seji se je treba izreči, ali se pionirska železnica obdrži v takem stanju in le vzdržuje, ali pa opusti. Mislim, da je tudi podaljšanje ne bi rešilo slabega gospodarskega stanja.

Nebec Franc:

Prebivalci okoliških terenov so predlagali na zborih volivcev, da naj se pionirska železnica podre. Če jo hočemo podaljšati, bi bilo več stroškov za železnico, ki nima zaledja. Mnenje ljudi, ki bi morali biti najbolj zainteresirani, je, da naj se podre.

Kristan Franc:

Moje mišljenje je, da je za pionirsko železnico škoda vsakega denarja. Naj se čimprej ukine. Mislim, da lahko danes sprejmemo sklep, da se pionirska železnica proda.

Borštnik Franc:

Nesmiselno je, da razpravo vlečemo še naprej. Pionirska železnica ne bo rentabilna. Sem za predlog, da se pionirska železnica proda in ta sredstva dajo za ceste ali pa za avtobuse.

Klanjšek Ada:

Problem pionirske železnice, na žalost, nismo obravnavali na ustanovnem občnem zboru Zveze prijateljev mladine. Prepričana pa sem, da bi se ob sedanjem stanju in stroških, ki jih imamo s pionirsko železnico, delegati strinjali z mišljenjem, da se proda. Mnenja sem, da bi se sredstva, pridobljena s prodajo pionirske železnice, uporabila zopet za otroke.

Na občnem zboru Zveze prijateljev mladine se je razpravljalo o ustanovitvi stalnega otroškega zabavišča, ki naj bi bilo nekje v bližini velesenjma. Stvar bi se mogla hitro realizirati s temi sredstvi in pa s pomočjo organizacij, ki je že obljubljena.

Borštnik Franc:

Predlagam, da se sredstva, pridobljena s prodajo pionirske železnice, uporabijo za otroške avtobuse in živalski vrt.

Klanjšek Ada:

Mislím, da posebni otroški avtobusi ne bodo donašali nikakih dohodkov, temveč nas bodo verjetno celo obremenjevali. Stalno otroško zabavišče pa bi v kratkem času postalo rentabilno. Kot primer naj navedem, da smo na otroškem toboganu kasirali v enem dnevu 2400 dinarjev, dasiravno smo od otroka računali le dva dinarja. Tako otroško zabavišče bi bilo dejansko tudi nadomestilo za nekulturne in drage potujoče cirkuse, ki nam poleg tega kvarijo še izgled mesta.

Inž. Tepina Marjan:

Prezgodaj je že zdaj razpravljati, zakaj bi se znesek uporabil, ker denarja vendar še nimamo. Sklene naj se samo, ali se pionirska železnica opusti in proda, ali pa naj se vzdržuje naprej.

Kolenc Alojz:

Ker je bilo v pionirsko železnico vložnega mnogo dela, smatram za potrebno, da se postavi komisija, ki naj ugotovi, ali bi bilo še umestno, da se z vzdrževanjem proge nadaljuje.

Krivic Vladimir:

Danes se je govorilo o pionirski železnici ter so bile izražene želje, da naj bi se ista podaljšala do Polhovega Gradca ali do Dobrove. Dalje je bilo izneseno, da bi se železnica prodala ter denar uporabil za živalski vrt, katerega v sedanjem stanju ni mogoče več obdržati. Tudi moje mišljenje, da naj se železnica proda, denar pa naj se uporabi v druge namene, n. pr. za otroške avtobuse. Na prostoru, kjer je sedaj železnica, naj se napravi avtomobilska cesta.

Marolt Ivan:

Res je, da je h gradnji pionirske železnice največ prispevala komisija, katera je določena. Za razprodajo pionirske železnice bi bilo dobro, da bi komisija stopila v stik s pionirsko železnico v Sarajevu, Zagrebu ali Beogradu, da bi one kupile signalne naprave, kretnice, ki so v dobrem stanju in bi bilo škoda, da bi se prodale Odpadu, ko danes stane predsignal 90.000 dinarjev, uvozni signal 160.000 dinarjev, kretnica pa 100.000 dinarjev. Kar se pa tiče stavb, bi na Viču lahko uredili lepo mehanično delavnico. Druge zgradbe bi se dale predelati v stanovanja. Če bi hoteli obnoviti pionirsko železnico, bi stalo 47.900.000 dinarjev, koristi pa ni nobene, ker železnica nima nikakega prometa, edinole izgubo.

Podpiram pa predlog tov. Klanjškove, da se denar, ki se bo dobil s prodajo železnice, uporabi za tiste namene, v katere je bila namenjena pionirska proga, torej za pionirje in mladino, da se napravi igrišče, kot je bilo že govora.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora dá predlog za odprodajo pionirske železnice na glasovanje.

Mestni zbor in zbor proizvajalcev soglasno sprejmeta predlog.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora dá predlog družbenega plana mesta Ljubljane za leto 1953 na glasovanje.

Mestni zbor in zbor proizvajalcev soglasno sprejmeta predlog.

Prav tako dá na glasovanje predlog proračuna Mestnega ljudskega odbora za glavno mesto Ljubljana za leto 1953.

Mestni zbor in zbor proizvajalcev soglasno sprejmeta predlog.

3. RAZPRAVA IN SKLEPANJE O PREDLOGU ZAKLJUČNEGA RAČUNA MLO LJUBLJANA ZA LETO 1951.

V imenu računske komisije MLO poroča **Stopar Viktor**:

Ker se računi skladajo, predlagam Mestnemu ljudskemu odboru, da zaključni račun za leto 1951 sprejme. Smatram, da ni potrebno, da predlog odloka prečitam, ker je bil odbornikom razdeljen pred sejo.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora otvori razpravo.

Ker se nihče ne javi, predlaga, da se sprejme odlok tak, kot je predložen, v celoti.

Mestni zbor in zbor proizvajalcev soglasno sprejmeta odlok.

4. PREDLOG ODLOČBE O PROGLASITVI PRORAČUNSKE USTANOVE »TURISTIČNI URAD, LJUBLJANA« ZA GOSPODARSKO USTANOVO S SAMOSTOJNIM FINANSIRANJEM

v imenu Sveta za gospodarstvo MLO obrazloži **Sitar Franc**:

Do sedaj je bil Turistični urad proračunska ustanova. Ker pa ne more več v redu poslovati, je predlagal delovni kolektiv, da se spremeni v gospodarsko ustanovo s samostojnim finansiranjem. Delovni kolektiv utemeljuje to s sledičim:

Iz proračunske ustanove naj bi Turistični urad Ljubljana postal gospodarska ustanova s samostojnim finansiranjem zato, da bi lahko med drugim opravljal tudi turistične usluge s tujino.

Pravice za opravljanje turističnih poslov s tujino pa proračunska ustanova ne more dobiti vse dotlej, dokler ne bi postala državno gospodarsko podjetje ali vsaj gospodarska ustanova s samostojnim finansiranjem.

V osnutku odločbe o proglasitvi Turističnega urada Ljubljana za gospodarsko ustanovo je predvideno zelo široko delovno področje, ki bo omogočalo tej organizaciji upoštevanja vreden razmah. Ustanova bo prodajala tudi vozovnice za železniški, letalski, avtobusni promet, vršila rezervacijo hotelskih sob in prenočišč, organizirala menjalnico za tuje valute ter opravljala posebne turistične naloge, katere ji bo naložil Mestni ljudski odbor Ljubljana.

Zaradi tega predlagam, da bi mestni zbor in zbor proizvajalcev sprejela naslednjo

odločbo

o proglasitvi proračunske ustanove »Turistični urad, Ljubljana« za gospodarsko ustanovo s samostojnim finansiranjem.

1.

»Centralna prijavnica«, ki je bila kot proračunska ustanova ustanovljena z odločbo Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane št. 719/1950 z dne 30. maja 1950 ter pozneje preimenovana »Turistični urad, Ljubljana«, se z veljavnostjo od 1. marca 1953 dalje razglša za gospodarsko ustanovo s samostojnim finansiranjem.

2.

Ime nove gospodarske ustanove je: »Turistični urad, Ljubljana«. Sedež Turističnega urada Ljubljana je v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 17.

3.

Delovno področje oziroma naloge gospodarske ustanove so:

1. Rezervacija hotelskih sob in prenočišč ter prirejanje izletov, potovanj in ekskurzij tako v FLRJ kakor v inozemstvo;

2. prodajanje vozovnic za železniški, pomorski, letalski, rečni in avtobusni promet za tuzemstvo in inozemstvo;

3. izdajanje in razpečavanje propagandnih in drugih turističnih edicij doma in v inozemstvu;

4. izdelovanje fotografij turističnega značaja ter oskrba turističnih centrov in objektov ter po možnosti tudi drugih krajev z njimi;

5. prodaja folklornih predmetov, drugega materiala in kolekcij v propagandne turistične namene;

6. izmenjava tujih valut in drugih deviznih sredstev (čekov, menic itd.) v domačo valuto;

7. upravljanje turističnih objektov, dodeljenih v upravo;

8. opravljanje vseh drugih turističnih poslov in uslug, kakor izbiranje in dajanje pojasnil, shranjevanje prtljage in podobno;

9. posebne turistične naloge, ki jih naložijo ustanovi pristojni organi ljudske oblasti ali ki bi jih ona bodisi začasno, bodisi trajno prevzela skupaj z drugimi turističnimi organizacijami.

4.

Opravljanje vseh turističnih poslov s tujino je vezano na izpolnitev pogojev, ki jih predpisuje Odredba o pogojih za opravljanje turističnih poslov s tujino (Ur. list FLRJ št. 1-4/1953).

5.

Gospodarski ustanovi se dodeljujejo v upravo vsa osnovna sredstva, s katerimi je doslej gospodaril »Turistični urad, Ljubljana« kot proračunska ustanova, in ki so v skupni vrednosti 564.500 dinarjev izkazana v priloženem popisu kot sestavnem delu te odločbe.

6.

Turističnemu uradu Ljubljana se prizna svojstvo pravne osebe.

7.

Organa za upravo gospodarske ustanove sta:

1. Upravni svet, sestavljen iz sedmih članov, od katerih imenuje Svet za gospodarstvo MLO dva, Turistično društvo Ljubljana in Slovensko planinsko društvo Ljubljana po enega, ostale pa izvoli delovni kolektiv Turističnega društva Ljubljana.

2. Direktor, ki ga imenuje in razrešuje Mestni ljudski odbor glavnega mesta Ljubljane. Direktor vodi neposredno poslovanje ustanove in je odgovoren za izvršitev predračuna dohodkov in izdatkov.

Druge pravice in dolžnosti organov za upravo gospodarske ustanove urejajo posebna pravila.

8.

Plače delavcev in uslužbencev se določajo po predpisih o zaslužkih delavcev in uslužbencev gospodarskih podjetij.

9.

Gospodarska ustanova ima:

1. sklad za lastne investicije,
2. rezervni sklad,
3. amortizacijski sklad.

10.

Gospodarsko upravni organ ustanove je Svet za gospodarstvo Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljana.

Turistični urad Ljubljana je dolžan vpisati se v register ustanov s samostojnim finansiranjem pri Oddelku za gospodarstvo MLO Ljubljana.

Vodopija Janko:

Zanima me, če bo vršilo to podjetje enake posle kot Putnik.

Krese Leopold:

To je konkurenčno podjetje.

Dermastia Mara:

Če je gospodarska ustanova, potem mora imeti delavski svet in upravni odbor. Direktor pa mora biti postavljen od Mestnega ljudskega odbora.

Predsednik MLO Avšič Jaka dá predlog odločbe o proglasitvi pro-računske ustanove »Turistični urad, Ljubljana« za gospodarsko ustanovo s samostojnim finansiranjem, na glasovanje.

Mestni zbor in zbor proizvajalcev soglasno sprejmeta predlog odločbe.

5. PREDLOGI KOMISIJE ZA VOLITVE IN IMENOVANJA.

Poročevalec komisije za volitve in imenovanja **Mazovec Lado** prečita naslednje predloge za imenovanja oziroma razrešitve:

1. V administraciji MLO:

Razreši se: Gorišek Ivan zaradi premestitve v občinski ljudski odbor Šentvid.

Postavijo se: Lokovšek Pavel kot referent v Uradu za statistiko in evidenco, Požek Mirko kot ekonom in Cimperman Olga kot pisarniška moč v stanovanjskem uradu.

2. V podjetjih in ustanovah MLO:

Razrešijo se: Miklič Vera kot upravnik podjetja Modna konfekcija, Motoh Bogomir kot direktor trg. podjetja »Živila« in Mencej Avgusta kot upravnik Doma vajenk Rakovnik.

Postavijo se: Stare Niko za upravnika podjetja Modna konfekcija, Puc Ivan-Don za upravnika podjetja »Salon ženske in moške mode«, Tičar Josip za v. d. upravnika podjetja »Radio-Servis«, Vrhunc Milan za upravnika podjetja »Adria — hranilni proizvodi«, Žabjek Jože za upravnika podjetja »Nova knjigoveznica«, Oražem Jaka za upravnika gostinskega obrata »Restavracija Grad«, Ojsterc Adolf za direktorja trg. podjetja »Živila«, Valant Janko za upravnika podjetja »Marmor«, Nedog Jože za upravitelja osnovne šole Levstikov trg in Jakič Lea za upravnika Doma vajenk na Rakovniku.

Mazovec Lado poroča dalje: Po navodilih Državnega sekretariata za gospodarstvo (Inšpektorat za vodno gospodarstvo) je Mestni ljudski odbor Ljubljana dolžan dati v vodnogospodarski odbor za gornjo Savo delegata in njegovega namestnika, ki se izvolita izmed odbornikov zbora proizvajalcev.

Komisija za izvolitve in imenovanja je predlog oddelka za komunalne zadeve osvojila in predlaga v izvolitev tovariša Di Batista Franca, kot namestnika pa Primca Janeza.

Mazovec Lado predlaga izvolitev zastopnikov MLO v upravnem in nadzornem odboru »Vodne skupnosti za melioracijo Ljubljanskega barja«.

Po pravilih vodne skupnosti ima Mestni ljudski odbor glavnega mesta Ljubljane pravico imenovati v upravni odbor dva in v nadzorni odbor enega svojega zastopnika.

Ker je imela Vodna skupnost pred kratkim občni zbor, na katerem so izvolili upravni odbor in nadzorni odbor, predlagamo, da se imenujejo kot zastopniki MLO v upravnem odboru tov. Sitar Franc in inž. Marentič Vera, v nadzornem odboru pa tov. inž. Lapajne-Oblak Sonja.

Komisija nadalje predlaga razrešitev dveh okrajnih sodnikov, in sicer:

sodnik pri okrajnem sodišču I v Ljubljani Nečemer Ferdinand je bil izvoljen za sodnika Okrožnega sodišča; sodnik Poderžaj Franc pa je bil izvoljen za predsednika okrajnega sodišča v Trebnjem.

Zato predlaga Komisija za izvolitve in imenovanja v sporazumu z Državnim sekretariatom za pravosodno upravo, da MLO izvoli za okrajnega sodnika tovariša Prosenca Živojina, dosedanjega pomočnika javnega tožilca v Ljubljani.

Mazovec Lado dalje poroča: Tovariš Štefan Edi je 19. marca 1955 poslal Mestnemu ljudskemu odboru naslednji dopis:

»Podpisani Štefan Edi v svojstvu načelnika oddelka za gospodarstvo prosim, da me Mestni ljudski odbor razreši dolžnosti načelnika oddelka za gospodarstvo, istočasno pa prosim, da se mi dodeli kako drugo delo v podjetjih.

Prošnjo utemeljujem s tem, da mi je dosedanje delo zaradi bolezni prenaporno in mi je svetovano od zdravnika dr. Benigarja, pri katerem sem bil en mesec na zdravniški negi v bolnici, da grem na zdravljenje.«

Mazovec Lado končno poroča še o vprašanju podjetja »Slovenija-žport«, in sicer:

Javnost je bila nedavno preko »Delavske enotnosti« in »Slovenskega poročevalca« obveščena o razmerah v tem podjetju.

Že v letu 1950—51 so bile razmere v tem podjetju take, da je bila razpuščena osnovna organizacija Zveze komunistov, direktor Alojz Šavorn pa zamenjan. Kljub temu pa se stanje v podjetju ni izpremenilo, ampak še poslabšalo.

Glavne slabosti, odnosno grobe napake so naslednje:

Nemorala vodilnih uslužbencev, pijančevanje, črne vožnje, familiarnost, izrabljanje položaja posameznikov v podjetju za svoje osebne koristi. Podjetje je bilo kreditna ustanova za tamkajšnje uslužbence, dobivali so blago po nižjih cenah, črpali so reprezentančni fond za pijančevanje. Poleg tega pa je gospodarjenje na sploh slabo.

Te ugotovitve so javnosti znane, vendar kljub pritisku javnosti, kot posameznih funkcionarjev in političnih forumov ni sedaj nikogar, ki bi direktorja, iniciatorja in soudeleženca vseh napak v tem podjetju, razrešil, kljub temu, da je na razpolago moralno in strokovno boljši tovariš.

Gre celo tako daleč, da že posamezni grešniki groze tovarišem iz komiteja I. rajona, ki so stvar razčiščevali, z javnostjo, to je s časopisjem, če se bo kdo vtikal v njih notranje razmere.

Zaradi tega komisija za izvolitve in imenovanja predlaga skupščini MLO, da odločno zahteva od merodajnih organov, da razrešijo direktorja, odnosno ukrepajo na osnovi navedenih ugotovitev.

Pernuš Anka:

Prosim, da se v odločbi briše »Svet za kulturo in prosveto se s tem predlogom strinja«, ker nihče od članov Sveta ni bil o tem predlogu

obveščen. Nadalje prosim, da se v bodoče o vseh predlogih, ki spadajo v področje Sveta za prosveto in kulturo, le-ta tudi obvesti, da more o njih sklepati, preden se predlože v odločanje ljudskemu odboru.

Jelušič Dušan, predsednik okrajnega sodišča I Ljubljana:

Državni sekretariat za pravosodno upravo LRS je dal tudi predlog, da se izvoli za sodnika Kitek Gojmir. Iz predloga poročevalca pa ni razvidno, da bi bil imenovani predlagan za sodnika.

Mazovec Lado:

Predlog je komisiji poznan, toda še ni dokončno obravnavan.

Predsednik MLO dá predloge o razrešitvi in nastavitvi nekaterih uslužbencev v aparatu Mestnega ljudskega odbora, v gospodarskih podjetjih in ustanovah MLO, o izvolitvi zastopnika MLO v gospodarskem odboru za gornjo Savo ter v upravnem in nadzornem odboru »Vodne skupnosti za melioracijo Ljubljanskega barja«, dalje predlog o razrešitvi dveh okrajnih sodnikov in imenovanje novega sodnika ter predlog o razrešitvi dosedanjega načelnika oddelka za gospodarstvo Štefana Edija, in končno predlog v zvezi s podjetjem »Slovenija-šport«, na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

Zupet Avgust:

Svet za zdravstvo prosi MLO za pooblastilo v zadevi, ki je za mesto Ljubljana aktualna. Gre za zamenjavo stavb med Mestnim ljudskim odborom in Klinikom za dečje bolezni. V zamenjavo za Dečji dom bi dobil MLO 5 stavbe. Svet za zdravstvo je glede tega že dalj časa v razgovorih, vendar sam ni pooblaščen, da na svojo roko to izvede, dokler ne dobi pooblastila Mestnega ljudskega odbora. Mislim, da bi se glede umestnosti te zamenjave ljudski odbor zadovoljil s tem, da je Svet za zdravstvo to stvar že podrobno proučil. Vprašanje dečje bolnice se s tem prav tako reši, ker se prenese v sklop klinike. V imenu Sveta za zdravstvo in socialno politiko bi predlagal, da ljudski odbor Svet pooblasti, da lahko še naprej razpravlja o tej stvari ter se dokončno dogovori glede zamenjave.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora Avšič Jaka predlaga, da se pooblasti Svet za ljudsko zdravstvo in socialno politiko, da o zamenjavi razpravlja in izdela dokončen predlog o prenosu.

Predlog dá na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

S tem je bil dnevni red izčrpan in predsednik Mestnega ljudskega odbora zaključi sejo ob 13.30.

Vodja zapisnika:

Peternel Franc s. r.

Predsednik MLO:

Jaka Avšič s. r.

Overovatelja zapisnika:

Kolenc Alojz s. r.

Brezar Stana s. r.